

รายงานวิจัยท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ

ศึกษารูปแบบการสื่อชุมชนและการบริหาร

สถานีวิทยุชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา อย่างมีส่วนร่วม

โดย นายมุฮัมมัด บิลหะยีอาบูบาคา และคณะ

กันยายน 2554

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ

ศึกษารูปแบบการสื่อสารชุมชนและการบริหาร
สถานีวิทยุชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา อย่างมีส่วนร่วม

คณะผู้วิจัย

1. นายมุฮัมมัด	บิลหะยีอาบูบาคา
2. นายหะซัน	ภาดวัน
3. นายอับดุลละตีฟ	ณ คุณเชาว์
4. นางสาวรุสนาณี	คอเลาะ
5. นางนุรียัดัน	บิลหะยีอาบูบาคา
6. นางสาวชวานี	ตาเล๊ะ
7. นางสาวตอยีปะห์	อีซา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ชุดโครงการการบริหารจัดการท้องถิ่น

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษารูปแบบการสื่อสารชุมชนและการบริหารสถานีวิทยชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา อย่างมีส่วนร่วม เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน การวิจัยเน้นการเก็บข้อมูลโดยใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบโจทย์และวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการสำคัญ คือ

1. ศึกษาทบทวนการบริหารและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของวิทยุชุมชนคนนิบงปี 2548-ปัจจุบัน
2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการวิทยุชุมชนคนนิบง และแนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารและรูปแบบการจัดการของวิทยุชุมชนคนนิบง ตลอดจนวิธีการสื่อสารชุมชน
3. ศึกษาระดับการตอบสนองของชุมชนที่มีเนื้อหาสาระและรายการที่วิทยุชุมชนนำเสนอ วิธีการสื่อเนื้อหาสาระ ใช้ภาษามลายูถิ่นในกลุ่มผู้จัดรายการ โดยผ่านกระบวนการสื่อของวิทยุชุมชนคนนิบง ในการจัดการวิทยุที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด

กระบวนการเก็บข้อมูล นักวิจัยใช้กิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร การจัดเวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนการดำเนินงาน ทบทวนด้านการจัดผังรายการ และเนื้อหา การนำเสนอสู่ชุมชน จัดเวทีนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดเวทีฟังเสียงผู้ฟัง จัดเวทีชุมชน 20 ชุมชนร่วมนำเสนอความเห็น ความต้องการ มีการลงสัมภาษณ์คนในเขตเมืองยะลา เวทีสัมมนาอาสาสมัครวิทยุชุมชนเพื่อชุมชน การศึกษาฐานวิทยุชุมชนจังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล และมาเลเซีย มีการปฏิบัติการเป็นผู้จัดรายการวิทยุชุมชนด้วยภาษามลายู พร้อมจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ภาษามลายูในการจัดรายการวิทยุชุมชน มีเวทีแลกเปลี่ยนเครือข่ายองค์กรวิทยุชุมชน และนำเสนอผลการศึกษาวิจัยทั้งในระดับพื้นที่ และการนำเสนอในเวทีแลหลังมองหน้าก้าวสู่อนาคตงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งจัดโดยศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรม

กลุ่มผู้เข้าร่วมให้ข้อมูลและเข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอาสาสมัครนักจัดรายการ กลุ่มตัวแทนชุมชนรอบเขตเทศบาลยะลา กลุ่มเยาวชนทั้งชายและหญิง ชมรมคาดีกา เครือข่ายวิทยุชุมชนยะลา เครือข่ายวิทยุชุมชนมุสลิมจังหวัดยะลา อาสาสมัครนักจัดรายการ นักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ตัวแทนผู้ฟังในชุมชนเมืองยะลา ผู้รู้ ที่ปรึกษาโครงการ ผู้นำศาสนาประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา ครู บุคลากรโรงเรียนอาลาวิยะห์วิทยา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอำเภอเมืองยะลา เครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรม โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ตำบลเขาตูม และผู้สนใจทั่วไป

ผลการดำเนินงานวิจัยสามารถสรุป ดังนี้

1. การบริหารและการดำเนินงานของวิทยุชุมชนคนนิบงปี 2548-ปัจจุบัน

จากการที่รัฐอนุญาตให้ชุมชนสามารถใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ผลของการปฏิรูปสื่อจากรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถมีสื่อของตนเองได้ จึงเกิดสื่อภาคประชาชนขึ้น วิทยุชุมชนคนนิบงคลื่นความถี่ 107.50 MHz. มีปรัชญาการทำงานเน้นการเป็นวิทยุชุมชนวิทยุแห่งการเรียนรู้(Radio Rakyat Radio Tarbiah) องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นสื่อภาคประชาชน มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม และใช้ภาษามลายูในการสื่อสารเป็นหลัก ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแนวนโยบายวัฒนธรรม และเป็นสถานีวิทยุที่ไม่แสวงหากำไร จึงมีความแตกต่างจากวิทยุกระแสหลักทั่วไป

การบริหารงานช่วงปี 2548-2553 มีเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอเป็นตัวขับเคลื่อนบุคลากรมาจากคนใจอาสาในชุมชนมาช่วยระดมทุนและร่วมการจัดตั้งวิทยุ วัสดุอุปกรณ์ได้รับจากเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค

ปัญหาของการบริหารจัดการสถานี มีทั้งด้านเทคนิค ด้านบุคลากร ด้านทุน และด้านการบริหารจัดการ และจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา และกิจกรรมโครงการวิจัย ทำให้ทีมวิจัยได้ทราบแนวทางการแก้ปัญหาและทีมวิจัยนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานีวิทยุชุมชนได้

ก่อนปี 2548 ทางสถานีวิทยุชุมชนคนนิบงจะจัดรายการเฉพาะกลางคืน ตั้งแต่เวลา 19.30 น. จนถึง 23.30 น. จากนั้นมีการพัฒนาตารางเวลา เนื้อหาการนำเสนอ จนปัจจุบันทางสถานีออกอากาศวันละ 8 ชั่วโมง เริ่มเปิดรายการตั้งแต่ 08.30 น. จนถึง 16.00 น. รายการที่ออกอากาศประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับ การอ่านและความหมายของอัลกุรอาน บทเพลงอนาซีดเป็นบทเพลงภาษามลายู บรรยายธรรมทั้งภาคภาษามลายูและไทย ข่าวสาร เรื่องราวเกี่ยวกับเคล็ดลับคนทำงาน การศึกษา ครอบครัว นานาทัศนะ เศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการ ข่าวสารท้องถิ่น

2. ระดับการตอบสนองของชุมชน

จากการที่สถานีวิทยุชุมชนคนนิบงได้นำเสนอเนื้อหาที่เน้นสาระองค์ความรู้มากกว่าบันเทิง การใช้วิธีการสื่อสารด้วยภาษามลายูและไทย พบว่า ทำให้ชุมชนมีการตอบสนองต่อเนื้อหาสาระที่สถานีวิทยุนำเสนอ โดยชื่นชอบรายการและเนื้อหาที่วิทยุชุมชนนำเสนอมากที่สุด ได้แก่ การบรรยายธรรมศาสนาที่เป็นภาษามลายูถิ่น การฟังเพลงอนาซีด(เพลงเพื่อชีวิตมุสลิม) ที่เป็นภาษามลายูกลาง และฟังการอ่านอัลกุรอานซึ่งมีการแปลความหมายเป็นภาษาไทยและมลายูทำให้รู้เรื่องราวจากอัลกุรอานได้ ดังตัวอย่างเสียงผู้ฟังท่านหนึ่งที่ทางนักวิจัยลงไปสัมภาษณ์สะท้อนความ

คิดเห็นว่า ฟังรายการวิทยุของสถานีแล้วเหมือนนั่งเรียนกับโต๊ะครูในมัสยิด วิทยุชุมชนคนนิงเป็นห้องเรียนเสมือนเป็นห้องเรียนกลางอากาศ ฟังแล้วเกิดพลังศรัทธา พลังทางปัญญา ได้องค์ความรู้ มีแรงจูงใจในการดำรงชีวิต สร้างทัศนคติที่ดี เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เกิดความสัมพันธ์ในชุมชนทำให้เกิดความสามัคคี เกิดความเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การนำเสนอบทเพลงอนาซิดที่ไม่สามารถหาฟังจากคลื่นวิทยุอื่นๆ ซึ่งบ่งชี้ถึงความแตกต่างระหว่างวิทยุชุมชนคนนิงกับวิทยุกระแสหลักทั่วไป

จากการที่วิทยุชุมชนคนนิงมีเป้าหมายจรโลงสังคม เพื่อให้สังคมมีคุณธรรมและเอื้อยวปัญหาสังคม โดยเฉพาะปัญหาเยาวชนที่จะต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนยืนหยัดอยู่ในสังคมได้เป็นผู้นำที่ดีในอนาคต วิทยุชุมชนคนนิงจึงมีบทบาทในการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อศาสนาอิสลาม จึงนับได้ว่าวิทยุชุมชนคนนิงสามารถสร้างปัญหาสันติสุขเพราะมีการบรรยายธรรมก่อให้เกิดพลังศรัทธา และองค์ความรู้ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ ชุมชนต่างๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะให้สถานีวิทยุชุมชนคนนิงได้เพิ่มเติมเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจ การเกษตร การเมือง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สตรี เยาวชนและเด็กทางสถานีจึงได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ๆ ในผังรายการตามการนำเสนอของชุมชนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุ และมีการอบรมการจัดรายการวิทยุภาษามลายู

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเนื้อหาของสถานีวิทยุชุมชนคนนิงในอนาคต ประกอบด้วย ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับ

1. บรรยายธรรมนำชีวิต การดะบิยะห์(การอบรมจิตวิญญาณ) อย่างต่อเนื่อง
2. สารคดีเกี่ยวกับอิสลาม สารคดีเกี่ยวกับการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์
3. การพัฒนาและการแก้ปัญหาเยาวชน ปัญหาวัยรุ่น
4. ความสำเร็จของเด็กด้านการศึกษา นุคูลสำคัญ
5. สถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นประโยชน์ต่อมุสลิม เพื่อความเจริญก้าวหน้าสู่สังคมโลก
6. สาระเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของมุสลิม เช่น เรื่องอาหารฮาลาล ความสะอาด
7. การศึกษา เพื่อการพัฒนาแม่บ้าน ผู้หญิง การพัฒนาผู้นำ
8. การทำธุรกิจค้าขาย การประกอบอาชีพอิสระ นักธุรกิจ
9. กิจกรรมของคนในชุมชน เพื่อให้รู้จักวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนให้เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
10. ข่าวสารของภาครัฐที่ประชาชนควรรับทราบและงานเทศกาลประจำจังหวัด

รูปแบบ การนำเสนอ ในลักษณะบทความ สาระ เคล็ดลับ ข้อมูลข่าวสาร บทสัมภาษณ์ การถ่ายทอดสด การตอบปัญหาในรายการ

3. แนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

การบริหารและการจัดรายการวิทยุชุมชนคนนบิงได้กำหนดแนวทางให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและสามารถทำได้ตามที่คาดหวังไว้ โดยกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเริ่มตั้งแต่การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น การร่วมวางแผนงาน การปรับโครงสร้างการทำงานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดรายการ และดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแนวทางของการพัฒนาทั้งการสนับสนุนและการจัดการ จนมีตัวแทนอาสาสมัครที่มาจากชุมชนและองค์กรมาร่วมเป็นนักจัดรายการเพิ่มขึ้นจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ตัวแทนจากกลุ่มเยาวชนคนนบิง ตัวแทนจากโรงเรียนและชมรมตาดีกา ตัวแทนจากชุมชนนุติ ชุมชนมลายูบางกอก ชุมชนตลาดเก่า ชุมชนสะเตงนอก และจากเครือข่ายวิทยุ

หลังจากได้คน มีการพัฒนาความสามารถโดยการฝึกการดำเนินรายการ การเป็นดีเจ การให้ความรู้ด้านเทคนิค การศึกษาดูงาน และมีการประชุมเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อสรุปและทบทวนการดำเนินงาน เพิ่มความรู้พัฒนาการจัดรายการจนอาสาสมัครสามารถนำความรู้มาพัฒนาและแก้ไขปัญหาร่วมกันได้

สิ่งที่มีความจำเป็นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในอนาคต ประกอบด้วย

1. สร้างระบบการบริหารจัดการในวิทยุชุมชนคนนบิง รวมทั้งผู้มีจิตอาสาที่ได้รับการหนุนเสริมและมีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีการจัดรายการและมีความสามารถในการใช้เครื่องมือไอทีในการบันทึกเสียง ดัดต่อเสียง มีส่วนให้การอุดหนุนบริการด้านงบประมาณ
3. สร้างให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สื่อท้องถิ่นตามแบบฉบับของชุมชนเอง สร้างทีมงานด้านสื่อ เป็นศูนย์เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในอนาคต ประกอบด้วย

1. เปิดรับสมัครนักจัดรายการหรืออาสาสมัครนักจัดรายการวิทยุชุมชนคนนบิง และอบรมทักษะการพูดภาษามลายู
2. จัดให้มีนักจัดรายการกลุ่มเยาวชน สตรีและแม่บ้านมาจัดรายการ
3. จัดแบ่งเวลาของรายการเป็นช่วงผู้ใหญ่ ช่วงวัยรุ่นและเด็ก มีการตอบปัญหาตามหลักการอิสลาม
4. สร้างประเด็นพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ
5. ให้ผู้หญิงเข้าร่วมรายการ เพื่อให้ผู้หญิงได้นำเสนอเรื่องของผู้หญิงที่อยู่ใกล้ตัวและปัญหาสังคมโดยวิธีโทรศัพท์สายตรงเข้ารายการ
6. ส่งเสริมด้านการศึกษาและการประชาคม การประชุมซึ่งถือเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

7. ฝึกเยาวชนมีจิตอาสาเพื่อสังคมให้มาก สร้างนักข่าวชุมชนและทำข่าวประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆของชุมชน

วิเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของแต่ละกิจกรรมดังกล่าวทำให้วิทยุชุมชนคนนิบงมีการเตรียมพร้อมและมีแผนยุทธศาสตร์ที่จะก้าวต่อไปในอนาคต เพื่อประโยชน์สู่ชุมชนอย่างแท้จริง

กระแสการปฏิรูปสื่อของภาคประชาชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน วิทยุชุมชนคนนิบงมีส่วนก่อให้เกิดพลังทางความคิด พลังปัญญาด้วยพลังของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีปราชญ์ท้องถิ่น มากมายมหาศาลในชุมชนที่จะต้องนำมาเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยการสนับสนุนของพลังชุมชนผู้มีจิตอาสา บรรดาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยการหนุนเสริมของทุกภาคส่วน และด้วยความชัดเจนของระเบียบกฎหมายที่อนุญาตประกอบการวิทยุชุมชน วิทยุชุมชนคนนิบงสามารถนำหลักการ การดำเนินการบนหลักการของกฎหมาย และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเต็มศักยภาพในอนาคตตลอดจนเป็นเครื่องมือสำหรับเชื่อมโยงต่อในทุกภาคส่วนของชุมชน ในการนำเสนอสื่อที่ดีๆที่มีอยู่ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน ที่สำคัญเป็นสื่อ นำความรู้ความเข้าใจในศาสนาอิสลามสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจศาสนาอิสลาม สามารถได้เรียนศึกษาอย่างแท้จริง

การจัดรายการของอาสาสมัครหากมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สามารถพัฒนานักจัดรายการที่ใช้ภาษามลายูได้ และการนำเสนอผังรายการต่างๆ การขยายพื้นที่รัศมีการออกอากาศ ทางสถานีจะต้องพัฒนาเทคนิค และสามารถให้ชุมชนต่างๆได้มีส่วนร่วมได้มากขึ้น

ผลงานวิจัย ทำให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. สร้างพื้นที่การเรียนรู้ของชุมชนในเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้ชุมชนในตลาดเก่า ในเขตเทศบาลนครยะลาและในพื้นที่ของวิทยุชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนมากขึ้น
2. มีนักจัดรายการเพิ่มขึ้น ทุกคนมีแรงบันดาลใจในการทำงาน กล้าแสดงออก และการนำเสนอ ภายหลังจากผ่านการฝึกฝนทุกคนได้เข้าร่วมจัดรายการ ในฐานะดีเจดาอี(อาสาสมัคร) ที่มีความตระหนักและสนใจเรียนรู้ภาษามลายู ทำให้ชุมชนมลายูได้เข้าใจมากขึ้น
3. เป็นเวทีสร้างคน พัฒนาทักษะของอาสาสมัครนักจัดรายการวิทยุ โดยมีการพบปะ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายนักจัดรายการ มีการเรียนรู้การใช้ภาษามลายูที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษามลายู ทั้งนี้ชมรมมีการพบปะทุกวันศุกร์ที่ 2 ของทุกเดือน

บทเรียนจากงานวิจัย

บทเรียนที่ประสบกับทีมวิจัยถึงความสำเร็จของการทำกิจกรรมและข้อคิดที่เป็นประโยชน์กับทีมวิจัยที่เข้ามาจับงานวิทยุ ในฐานะที่เป็นคนธรรมดาที่ไม่มีบทบาทในสังคมชุมชนกลับต้องรับภาระงานสื่อ และกลายเป็นคนทำงานสื่อ ดังนี้

1. บทบาทสื่อต่อการสร้างชุมชน

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน “คน” กับ “สื่อ” เป็นสิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสังคมมนุษย์ การรู้จักใช้สื่อให้เกิดความเข้าใจ การทำหน้าที่บทบาทของสื่อ ที่ทีมวิจัยวิทยุชุมชนคนนิงทุกคนไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน แต่ด้วยใจทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ รู้จักสร้างสรรค์คุณค่าของสื่อ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนบางเรื่องเป็นเรื่องที่ถูกต้องทั้ง มีแต่ซากทางความคิด ขาดการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ๆ คุณค่าแห่งองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีอยู่มากมายมหาศาลในชุมชน กลับถูกปล่อยปละละเลย ทำให้ขาดการสืบทอดไปสู่ชนรุ่นหลังในอนาคต

องค์ความรู้มากมายที่มีในแหล่งชุมชนประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เราในฐานะทีมวิจัยจากการจัดกิจกรรม บางสิ่งบางอย่างคนกลุ่มหนึ่ง มองเป็นเรื่องไร้ค่า และมองไม่มีคุณค่าสำหรับชนกลุ่มหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันมีมูลค่าเพิ่มมหาศาลสำหรับคนอีกกลุ่มหนึ่ง เมื่อได้นำมาเสนอแลกเปลี่ยนและออกแบบให้สวยงาม สร้างสรรค์ มีความหมาย ตามผังรายการวิทยุที่ได้นำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนต่างๆที่อยู่ในพื้นที่ เป็นรูปแบบที่แตกต่างกันกับการนำเสนอและที่ได้รับความนิยมได้เห็นจากวิทยุกระแสหลัก การจุดประกายวิทยุชุมชนคนนิงได้มีขึ้นในชุมชนเล็กๆ ความถี่เล็กๆแห่งนี้ จนกลายเป็นเสน่ห์ของชุมชนท้องถิ่นคนนิง ที่คงดำรงไว้ทางวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมานานนับปี ทีมวิจัยได้เห็นผลงานที่เกิดจากจุดว่างเปล่าที่ไม่มีอะไรเลย กลายเป็นบริบทของการสร้างขึ้นกับคนทำงานด้วยใจจริงใจอาสาจนประสบความสำเร็จ และกลายเป็นศูนย์ข้อมูลศูนย์เรียนรู้ของทีมวิจัย ถือว่าเป็นหนึ่งนวัตกรรมใหม่ของชุมชน

2. ผลการเปลี่ยนแปลงของสื่อชุมชน

การสร้างสรรค์สื่อที่ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นมิติใหม่ที่ก่อเกิดขึ้นมา เป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับชุมชน จากกฎหมายนโยบายของรัฐที่อนุญาตให้ประชาชนเป็นเจ้าของสื่อได้ กลายเป็นความหวังของสื่อในชุมชน การดำเนินรายการ “ผังรายการ Radio Rakyat Radio Tarbiah” เป็นการเอาจุดแข็งของการนำเสนอของชุมชนเน้นด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านคุณธรรม กลายเป็นศูนย์เรียนรู้ทางอากาศ กลุ่มสตรีแม่บ้านจะให้ความสนใจรับฟังมากที่สุด และเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

จากอดีตสื่อเป็นของรัฐบาล สื่อเป็นของกลุ่มนายทุน การมาของสื่อภาคประชาชน เป็นการเข้าถึงชุมชน นับเป็นวิธีที่แปลกแยกจากเดิมๆที่ต้องมีนักจัดรายการมืออาชีพเท่านั้นที่พูดวิทยุได้ แต่

วันนี้เป็นการสร้างโอกาส อาสาสมัครนักจัดรายการวิทยุ จากการที่ทีมวิจัยจัดกิจกรรมอาสาสมัครวิทยุชุมชน เป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้สนใจ ที่ไม่มีในสถานอื่นๆ ซึ่งการสร้างโอกาสนี้ทางทีมวิจัยพยายามที่จะให้โอกาสและเวลาในการนำเสนอและฝึกทักษะในการนำเสนอออกอากาศทางวิทยุชุมชนคนนบงต่อไปที่สนองความต้องการของผู้ฟังในชุมชน

จากการเข้าถึงผู้ฟังของวิทยุชุมชนคนนบงได้นำเสนอเพลงอาชีด(เพลงเพื่อชีวิต) ผู้ฟังได้เห็นความแตกต่าง สร้างความประทับใจกับบทเพลงอาชีดที่ไม่สามารถหาฟังจากคลื่นวิทยุอื่นๆ ยังบอกความแตกต่างระหว่างวิทยุชุมชนคนนบงกับวิทยุกระแสหลัก ซึ่งวิทยุกระแสหลักโดยทั่วไปมักจะนำเสนอสิ่งที่เป็นขยะให้กับสังคม มอมเมาเยาวชน แต่วิทยุชุมชนคนนบงมีเป้าหมายจรโลงสังคมให้เป็นสังคมมีคุณธรรมและเยียวยาปัญหาของสังคมโดยเฉพาะเยาวชนที่จะต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้เยาวชนยืนหยัดอยู่ในสังคมได้ เป็นผู้นำที่ดีในอนาคต วิทยุชุมชนคนนบงมีบทบาทในการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อสังคมและศาสนาอิสลาม

3. ปัญหาและอุปสรรคของสื่อชุมชน

ทีมวิจัยได้ตระหนักตลอดเวลาถึงปัญหาด้านเทคนิคของสถานี ที่ไม่สามารถส่งคลื่นความถี่ออกอากาศไประยะทางที่ไกลกว่าที่เป็นอยู่ เพราะรัศมีสามารถส่งได้ไม่เกิน 20 กิโลเมตรเท่านั้น นอกจากนี้การขยายกลุ่มผู้ฟังในกลุ่มเยาวชน พบว่า เยาวชนไม่ชอบเปิดฟังรายวิทยุชุมชนคนนบง อันเนื่องจากมีแต่รายการธรรมะ ซึ่งกลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกทั้งทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่มีความเหนือกว่าด้านกำลังทรัพย์ กลุ่มเยาวชนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนำเข้าวัฒนธรรมที่ไม่สอดคล้องกับชุมชน

ปัญหาด้านการบริหาร ที่ผ่านมาขาดงบประมาณ ขาดช่างเทคนิคมืออาชีพ ทำให้ต้องรับภาระด้านค่าใช้จ่ายของของสถานี ทั้งค่าใช้จ่ายเรื่อง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าบ้าน ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ดูแลระบบเทคนิคต่างๆ จึงสร้างรายได้สถานี โดยขยกระดบเนื้อหารายการเพื่อให้มีผู้สนับสนุนรายการขึ้น

4. การมีส่วนร่วมของทีมวิจัยและชาวบ้านต่อกระบวนการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ทำให้ทีมวิจัยและชาวบ้านในชุมชนมีความสนใจที่จะใช้กระบวนการวิจัยตามกิจกรรมที่จัดขึ้น และได้เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการวิทยุชุมชนคนนบงแบบมีส่วนร่วม ในเรื่องการเข้ามามีจัดการรายการ การเป็นอาสาสมัครวิทยุชุมชน ที่ไม่เคยมีมาก่อนหน้าในกระบวนการจัดการเข้ามามีส่วนร่วมในสื่อ และก่อเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้มองเห็นความสำคัญของสื่อชุมชน ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนที่มีการใช้ภาษามลายู ตลอดจนให้เยาวชนรุ่นหลังในชุมชนได้เรียนรู้ และทำสื่อวิทยุชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนในชุมชนและคนนอกชุมชน ทั้งนี้โดยใช้กระบวนการนำเสนอรายการต่างๆที่มีขึ้นตามผังรายการ สามารถติดตามและมีการจัดการเข้ามามีส่วนร่วมโดยชุมชนกลายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนโดยใช้สื่อวิทยุชุมชน นอกจากนั้นแล้วยังได้ประสานความร่วมมือกับ

องค์กรท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลละแวกนอก อบต.ท่าสาป รวมทั้ง อบจ.ยะลาได้เข้ามาหนุนเสริมวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา รวมทั้งคนในชุมชน ประกอบด้วยชมรมโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดยะลา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปราชญ์ชาวบ้าน นักการศาสนา ที่ปรึกษาประกอบด้วย นักจัดการมืออาชีพ ที่อยู่ในชุมชน มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการที่จะสร้างและพัฒนา วิทยุชุมชนคนนิบงให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของชุมชนตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

- 1) การดำเนินงานของทีมวิจัยในช่วงที่ผ่านมา หลังจากที่ได้มีความพยายามจัดกิจกรรมต่างๆ ได้รวมกลุ่มเพื่อพูดคุย วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ รวมทั้งร่วมกันสำรวจพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ออกแบบสอบถามในแบบของชาวบ้าน รวมทั้งจัดเวทีชาวบ้านในการกระตุ้นสำนึก สำรวจความคิดเห็นและพูดคุยกันในเรื่องของสื่อชุมชน ประวัติศาสตร์สื่อในชุมชน และความเป็นมาของสื่อ ควรจัดเวทีให้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาสื่อชุมชนในท้องถิ่นในบริบทของสื่อที่มีวัฒนธรรม มีคุณธรรม เป็นวิถีชีวิต
- 2) ควรมีการ สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการบริหารด้านสื่อและความรู้ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ไว้ในกิจกรรมวิจัยที่จัดขึ้นที่เกี่ยวกับทีมอาสาสมัครวิทยุชุมชน
- 3) ควรมีการรณรงค์สร้างเสริมทัศนคติที่เหมาะสมในประเด็นเกี่ยวกับสื่อชุมชน และรณรงค์ให้ชุมชนมาฟังวิทยุชุมชนคนนิบงให้มาก
- 4) ผลการวิจัยที่ได้มีอาสาสมัครนักจัดการ ควรนำมาทำกิจกรรมวิจัยในโอกาสต่อไป เพื่อจะได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง แม้นจำนวนไม่มาก อบจ. อบต. และ โรงเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรมควรนำไปเป็นข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้เป็นแหล่งสนับสนุนด้าน ข้อมูลข่าวสาร และงบประมาณ และสร้างเสริมปรับทัศนคติที่เหมาะสมต่อเยาวชนวัยรุ่น ให้เข้าร่วมจัดการ
- 5) คณะบริหารวิทยุคนนิบงมีความคาดหวังเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ครบที่เอื้อต่อการจัดการ ทีมงานควรหาแหล่งเงินทุนเพื่อให้วิทยุดำเนินการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

วิทยุชุมชนคนนิบงเหมือนกับวิทยุชุมชนทั่วไป แต่การก่อเกิดด้วยวิธีการอาสาสมัครใช้สิทธิในการสื่อสารและต้องการแสวงหาอัตลักษณ์ของชุมชนไม่ได้มุ่งหวังแสวงหากำไร

การบริหารวิทยุชุมชนคนนิบงเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งมีความแตกต่างจากการบริหารจัดการของสื่อวิทยุชุมชนเชิงพาณิชย์ หรือ วิทยุกระแสหลักที่เน้นแสวงหากำไร โดยมีรายการบันเทิงและการโฆษณาเน้นสร้างอิทธิพลต่อประชาชนให้เป็นผู้บริโภคนิยม

วิทยุชุมชนคนนิบงและวิทยุชุมชนทั่วไปปัจจุบันได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้เป็นการชั่วคราว (ปี 2553-2554) เนื่องจากยังไม่มีระเบียบจัดสรรและคณะกรรมการที่รับผิดชอบชัดเจนอันเนื่องจากผลประโยชน์ของกลุ่มคน

ฉะนั้นรัฐควรจะมีการดำเนินการ ดังนี้

1) มีนโยบายให้ชัดเจนในการอนุญาตใช้สื่อวิทยุชุมชน มีกฎระเบียบ ต้องคำนึงถึงสภาพวัฒนธรรมของชุมชน พื้นที่ภูมิประเทศ รัศมีออกอากาศ ต้องคำนึงด้านกฎระเบียบที่ต้องไม่สร้างการเอารัดเอาเปรียบ การทับซ้อนคลื่น ระยะเวลาการออกอากาศ

2) รัฐควรให้อุดหนุนและให้การสนับสนุนเงินทุนวิทยุชุมชนที่ทำการกุศล

3) ให้มีโครงสร้างสำนักงานส่งเสริมอุดหนุนวิทยุชุมชนที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง และไม่แสวงหากำไร รัฐต้องให้เจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญในสิทธิชุมชน การให้ความรู้ความเข้าใจภาษามลายูของชุมชนท้องถิ่นให้ข้าราชการเจ้าหน้าที่รัฐเข้าใจเมื่อมาปฏิบัติงานในพื้นที่

3. ข้อเสนอแนะต่อ สกว.

สกว.เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เห็นความสำคัญของท้องถิ่น โดยกระบวนการวิจัยที่สร้างโอกาสและพัฒนาศักยภาพให้ผู้จัดอาสาสื่อวิทยุชุมชน และสร้างความรู้ด้านสื่อชุมชนในการจัดการบริหารวิทยุชุมชนคนนิบง สกว.ควรหนุนเสริมสิทธิสื่อของชุมชนมุสลิมต่อไป ในรูปแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิจัยท้องถิ่นด้วย

สกว. ควรเป็นหน่วยงานเชื่อมโยงโครงการงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่นได้นำมาเสนอแลกเปลี่ยนความคิดกับชาวบ้าน และผู้ฟังเพื่อเป็นข้อมูล โดยเชื่อมกับวิทยุชุมชนคนนิบงเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับสังคม

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษารูปแบบการสื่อสารชุมชนและการบริหารสถานียของวิฑูชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิฑูชุมชนคนนิบง แนวทางส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ตอบสนองด้านเนื้อหาสาระ การใช้ภาษามลายูที่สามารถตอบสนองชุมชนเพื่อชุมชนให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด โดยใช้กระบวนการวิจัยท้องถิ่นชุมชนมีส่วนร่วม จากการจัดกิจกรรมต่างๆ

ผลการศึกษา ทำให้ได้รู้ข้อมูลกฎหมายหลักการข้อระเบียบด้านต่างๆในการดำเนินงานวิฑูชุมชน มีการแบ่งสถานียวิฑูกระจายเสียงชุมชนหลายระดับและได้แนวทางการบริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมในอนาคตและแนวการพัฒนาศักยภาพวิฑูชุมชน

ด้านการเรียนรู้ พบว่า วิฑูชุมชนกลายเป็นศูนย์เรียนรู้ทางอากาศได้ฟังรายการที่ออกอากาศความรู้ด้านสังคม ศาสนา สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ ครอบครัว และเป็นศูนย์ฝึกนักจัดรายการภาษามลายูสร้างเยาวชนรุ่นใหม่และได้มีโอกาสนำเสนอจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรากฏชาวบ้าน แลกเปลี่ยนความคิด บอกเล่าเรื่องราวที่มาจากชุมชน ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่างคนในชุมชน

ด้านข้อมูลข่าวสาร มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร นำสถานการณ์ในชุมชนนอกชุมชน ได้ตระหนักในหลักการอิสลาม การนำเสนอบนสังขธรรมความจริง ห้ามใส่ร้ายป้ายสี และด้วยปัญญาที่รับผิดชอบต่อสังคม

ด้านสื่อชุมชนวิฑูชุมชนคนนิบง มีความสำคัญในการนำเสนอมากโดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่น เป็นอัตลักษณ์ของสถานีย เป็นหนึ่งนวัตกรรมการเกิดขึ้นท่ามกลางปัญหาข้อขัดแย้ง ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา เป็นรูปแบบลักษณะการนำเสนอและภาษาที่ใช้ในรายการต้องสะท้อนวัฒนธรรมของชุมชน เป้าหมายที่สำคัญนี้กลายเป็นกฎปฏิบัติของวิฑูชุมชน และการเป็นสื่อวิฑูแนวศาสนาอิสลาม สร้างความเข้าใจในอิสลามให้ดียิ่งขึ้นปฏิบัติตามหลักศาสนาสู่สันติสุข

ส่วนที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคของการบริหารจัดการวิฑูชุมชนคนนิบง ขาดองค์กรหนุนเสริม การอุดหนุนด้านงบประมาณ ขาดบุคลากรมืออาชีพที่สามารถสื่อสารสร้างความยั่งยืนในอนาคต ขาดช่างที่ชำนาญการด้านเทคนิค คลื่นความถี่มีการทับซ้อน ทำให้เสียงไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำคัญที่ได้จากการศึกษา คือ วิฑูชุมชนคนนิบง ได้ก่อกำเนิดเพื่อเสนออัตลักษณ์ของชุมชนมลายูมุสลิม โดยองค์กรชุมชนได้ส่งตัวแทนการมีส่วนร่วมให้หลากหลาย คอกย้ำการสร้างอาสาสมัครจากทุกภาคส่วน มาฝึกฝนเรียนรู้ต่อไปเพื่อสามารถทำงานและสร้างสรรค์สื่อของชุมชน กล้าที่จะคิด นำเอาปัญหามาถกเถียงเพื่อหาทางแก้ไข พัฒนาชุมชนตนเองให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไปเรื่อยๆ จึงควรขยายกำลังส่งรัศมีออกอากาศให้ไกลกว่าเป็นอยู่

ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่หรือองค์กรที่เกี่ยวกับความมั่นคงจะต้องเข้าใจในบริบทของชุมชน จะต้องเรียนรู้การนำเสนอภาษาของท้องถิ่น และจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิทธิของชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสาร จะต้องทดสอบภาษาสำหรับเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติราชการในชุมชนมาด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่ในความเมตตา ผู้ทรงยิ่งใหญ่ในความกรุณา

ก่อนอื่นขอขอบคุณเอกองค์อัลลอฮ์(ซบ.)ที่ได้มอบภารกิจอันล้ำค่านี้ โดยเฉพาะในฐานะที่เป็นสื่อ(ริสาละห์)ที่จะสร้างความเข้าใจต่อสังคมพลเมือง และพลโลก ให้อยู่อย่างสันติสุขบนฐานแห่งความเข้าใจ ในศาสน์แห่งพระเจ้า

โครงการวิจัย"ศึกษารูปแบบการสื่อสารชุมชนและการบริหารสถานีวิทยุชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา" เป็นการดำเนินการสื่อวิทยุชุมชนเป็นบทบาทหนึ่งขององค์กรชุมชนเครือข่ายชุมชนจังหวัดยะลา ซึ่งได้ดำเนินมาด้วยใจรัก และอาสา ด้วยวิญญานของวิทยุชุมชน ทำเพื่อชุมชน โดยชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของ

โอกาสนี้ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)สำหรับทุนอุดหนุนที่ทำให้ความเชื่อมั่นกับทีมวิจัย ประกอบกับการวิจัยในงานสื่อของชุมชนท้องถิ่นครั้งนี้เป็นงานที่ไม่เคยปรากฏในชุมชนมุสลิม ขออัลลอฮ์ทรงประทานการชี้นำ ความก้าวหน้าในกิจการ

ขอขอบคุณในการงานต่างๆ ทีมองและไม่ทอดทิ้งชุมชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอขอบคุณเครือข่ายวิทยุชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน จ.ยะลา ที่อำนวยความสะดวก และให้กำลังใจ ทีมวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เราหวังว่างานที่ได้ลงร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และขับเคลื่อนไปข้างหน้า ไม่มากก็น้อย ขอขอบคุณคณะทำงานประเด็นของ สกว.ในเรื่องการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรม ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอิสลามศึกษาและวัฒนธรรม

ขอขอบคุณเครือข่าย ชุมชน ตลอดจนอาสาสมัครที่ใจรักในงานสื่อ ที่ให้ความร่วมมือเพื่อก่อเกิดการพัฒนาในกิจการสื่อของชุมชน งานวิจัยเพื่อการพัฒนาครั้งนี้

ขอพระองค์ทรงประทานความสำเร็จและนำความเจริญสันติสุขสำหรับผู้อยู่ในหนทางหวังว่าได้รับการชี้นำของพระองค์ตลอดไป

ขอความสันติสุขจงมีแก่ท่าน

คณะทีมวิจัย

สารบัญ

	หน้า
สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร	๑-๙
บทคัดย่อ	๑๐
กิตติกรรมประกาศ	๑๒
สารบัญ	ก-ง
สารบัญตาราง	จ
บทนำ	1
1. ความสำคัญและที่มาของโครงการ	1
2. โจทย์วิจัย	3
3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
4. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	4
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. ความหมายของวิทยุชุมชน	6
2. ความสำคัญของสื่อวิทยุชุมชน	6
3. การศึกษาแนวทางและกรอบการปฏิบัติในแง่การรับอนุญาตของวิทยุในต่างประเทศ	8
4. บทบาทวิทยุชุมชนในสังคม	9
5. พัฒนาการวิทยุชุมชนคนนิบง	12
6. ผลงานวิจัย	14
บทที่ 3 กระบวนการดำเนินงานวิจัย	15
1. กระบวนการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1	15
- กิจกรรมที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด/วิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับท้องถิ่น (วัฒนธรรมอิสลาม) และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน	15
- กิจกรรมที่ 2 เวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนในด้านการ	

บริหารงานต่างๆตั้งแต่ปี 2548-2550	17
- กิจกรรมที่ 3 จัดเวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนการดำเนินงาน วิทย์ชุมชนคนนิบงในด้านการจัดผังรายการและการนำเสนอสู่ชุมชนตั้งแต่ ปี 2548-2551	23
- กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหารือใน ด้านการจัดการ วิธีการทำงานร่วมกับตัวแทนประชาสังคมจังหวัดยะลา	28
- กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฟังเสียงจากผู้ฟังและติดตามรายการวิทย์ผลสนองตอบ ต่อชุมชน	31
- กิจกรรมที่ 6 ฟังเสียงจากชุมชน 20 ชุมชน	37
- กิจกรรมที่ 7 เวทีอาสาสมัครวิทย์ชุมชน	43
2. กระบวนการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2	48
- กิจกรรมที่ 8 ศึกษาดูงานการจัดรูปแบบการบริหารจัดการวิทย์ชุมชนที่สำเร็จ ชุมชนให้ความร่วมมือ ณ จังหวัดสงขลาและสตูล	48
- กิจกรรมที่ 9 ปฏิบัติการเป็นผู้จัดรายการวิทย์พร้อมสรุปผลการจัดรายการ เดือนละ 2 ครั้ง	53
- ครั้งที่ 1 หัวข้อเรื่อง “การเป็นนักจัดรายการที่ดี”	53
- ครั้งที่ 2 หัวข้อเรื่อง “ การเป็นนักจัดรายการประเด็นต่างๆ”	56
- ครั้งที่ 3 หัวข้อเรื่อง “ หลักในการจัดรายการ”	58
- ครั้งที่ 4 หัวข้อเรื่อง “ ทักษะและเทคนิคการจัดรายการ”	59
- ครั้งที่ 5 หัวข้อเรื่อง “ ทักษะและเทคนิคการจัดรายการ”	60
- ครั้งที่ 6 หัวข้อเรื่อง “อาสาสมัครดีเจดาอี(นักจัดรายการผู้เผยแพร่) ต้องใจรัก”	62
- ครั้งที่ 7 หัวข้อเรื่อง “การประชุมการจัดผังรายการ”	63
- ครั้งที่ 8 หัวข้อเรื่อง “เทคนิครายการ”	64
- ครั้งที่ 9 หัวข้อเรื่อง “เนื้อหาและการนำเสนอรายการ”	65
- ครั้งที่ 10 หัวข้อเรื่อง “ทบทวนการจัดรายการ”	67
- ครั้งที่ 11 หัวข้อเรื่อง “การจัดรายการสื่อวิทยุสำหรับเด็ก”	68
- ครั้งที่ 12 หัวข้อเรื่อง “แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดรายการ”	71
- กิจกรรมที่ 10 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้ภาษามลายูในการจัดรายการ	

วิฑูรชุนชน	77
- กิจกรรมที่ 11 ศึกษาฐานารัฐเคดาร์และเมืองกัวลาลัมเปอร์พร้อมอบรมเจง ปฏิบัติการ โดยการใ้ภาษามลายูในการจัดรายการ	81
- กิจกรรมที่ 12 เวทีแลกเปลี่ยนเครือขายองคกรร่วมจัดและนำเสนอ ผลการวิจัย	87
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย	91
1. การบริหารและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของวิฑูรชุนชนคนนิบงปี 2548-2550	91
1.1 ด้านแนวความคิด	91
1.2 ด้านการบริหารสถานี	92
1.3 ด้านการจัดการงบประมาณ	94
2. การจัดผังรายการ และเนื้อหาการนำเสนอชู่ชุนชนตั้งแต่ปี 2548-2550	94
2.1 แผนผังรายการวิฑูรชุนชนคนนิบง	94
2.2 เนื้อหาการนำเสนอชู่ชุนชน	99
2.3 การสนับสนุนด้านเนื้อหาและรายการ	100
3. แนวทางการสนับสนุนและรูปแบบการจัดการของสถานีวิฑูรชุนชนในอนาคด	101
3.1 ส่งเสริมให้ชุนชนมีส่วนร่วมกับวิฑูรชุนชนคนนิบง	101
3.2 แนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารและรูปแบบการจัดการสถานี ในอนาคด	107
4. ระดับการตอบสนองของชุนชนและเนื้อหาการนำเสนอ	109
4.1 ระดับการตอบสนองของชุนชนที่มีต่อเนื้อหาสาระและรายการวิฑูรชุนชน	109
4.2 แนวทางการพัฒนาเนื้อสถานีวิฑูรชุนชนคนนิบงตามการนำเสนอของชุนชน ในอนาคด	110
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย บทเรียนและข้อเสนอแนะ	112
1. การบริหารและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของวิฑูรชุนชนคนนิบงปี 2548-ปัจจุบัน	113
2. แนวทางการส่งเสริมให้ชุนชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดรายการวิฑู ชุนชนคนนิบง และแนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารและรูปแบบการจัดการของ วิฑูรชุนชนคนนิบงตลอดจนวิธีการสื่อสู่ชุนชน	120
3. ระดับการตอบสนองของชุนชนที่มีเนื้อหาสาระและรายการที่วิฑูรชุนชนนำเสนอ	

วิธีการสื่อเนื้อหาสาระ ใช้ภาษามลายูถิ่นในกลุ่มผู้จัดรายการ โดยผ่านกระบวนการสื่อของวิทยุชุมชนคนนบิง ในการจัดรายการวิทยุที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด	121
วิเคราะห์ผลการวิจัย	122
บทเรียนจากงานวิจัย	123
1. บทบาทสื่อต่อการสร้างชุมชน	123
2. ผลการเปลี่ยนแปลงของสื่อชุมชน	124
3. ปัญหาและอุปสรรคของสื่อชุมชน	124
4. การมีส่วนร่วมของทีมวิจัยและชาวบ้านต่อกระบวนการวิจัย	125
ข้อเสนอแนะ	125
1. ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	125
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	126
3. ข้อเสนอแนะต่อ สกว.	127
ภาคผนวก	
ประมวลภาพการดำเนินงาน	
งานเขียน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	
1. สร้างเครือข่ายนักจัดรายการภาษามลายูเพื่อวิทยุชุมชนจังหวัดยะลา (RDG52L0013) การใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ ด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น	
2. พัฒนาการพูดและเขียนภาษามลายูผ่านโครงการวิจัย(RDG52L0013) การใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น	

สารบัญตาราง

ตารางแผนผังผู้บริหารวิทยุชุมชนคนนินง	21
ตารางผังรายการปัจจุบัน	28
ตารางโครงสร้างวิทยุชุมชนคนนินง	56
แผนภูมิตารางแสดงการจัดกิจกรรม ในระยะที่ 2 กิจกรรมที่ 9	76
ตารางผังรายการปี 2548	95
ตารางผังรายการปี 2549	96
ตารางผังรายการปัจจุบัน	98
ตารางเนื้อหาเนื้อหาการนำเสนอสู่ชุมชน	99
ตารางโครงสร้างการทำงานใหม่หลังการวิจัยและอนาคต	101
ตารางผลการศึกษาดูงานสถานีวิทยุ มอ.หาดใหญ่	107
ตารางผลการศึกษาดูงาน สถานีชุมชนคอยริยะห์สตูล	108
ตารางแผนภูมิแสดงการบริหารวิทยุชุมชนกฎหมายรัฐธรรมนูญ สู่การก่อเกิดเครือข่ายวิทยุ	115
ตารางแผนภูมิแสดงผลการก่อเกิดวิทยุชุมชนคนนินง	116
ตารางแผนภูมิแสดงตารางการออกอากาศก่อนปี 2548	117

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของโครงการ

สื่อวิทยุมีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน เนื่องจากสามารถเข้าถึงตัวประชาชนได้สะดวกรวดเร็วกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งในทุก ๆ ชุมชนและประชาชนทุกเพศทุกวัยต่างรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ทางสื่อวิทยุมากที่สุดก็ว่าได้ โดยเฉพาะสื่อที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารจะได้รับความนิยมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างมาก อันเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะใช้ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้น การสื่อสารที่ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นก็จะเป็นปัญหาต่อการสื่อความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน โดยเฉพาะกับภาครัฐ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการที่มาจากนอกพื้นที่และส่วนกลางมักขาดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีผ่านการสื่อสาร อีกทั้งชุมชนท้องถิ่นในฐานะที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารโอกาสการนำเสนอสิ่งดี ๆ เรื่องราวต่าง ๆ ในชุมชนตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนมุสลิมที่มีเชื้อสายมลายูและใช้อัตลักษณ์ภาษามลายูในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การนำเสนอหลักการและวิธีคิดควรนำมาแลกเปลี่ยนบนความแตกต่าง และเติมเต็มถูกนำเสนอผ่านการออกอากาศโดยเฉพาะทางวิทยุ

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนนินง 107.50 MHz และเครือข่ายองค์กรชุมชนยะลา เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ทางเครือข่ายองค์กรชุมชนมุสลิมจึงเล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอมากที่สุด

การก่อเกิดวิทยุชุมชนนี้เนื่องจากเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอ เริ่มแรกได้ใช้เวลาของสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของเครือข่าย จัดได้สามเดือนประสบปัญหาด้านค่าเช่าเวลา และได้ย้ายไปจัดที่ สวท.95.00 จัดได้สัปดาห์ละครั้งชั่วโมง จัดได้สามครั้ง ถูกห้ามไม่ให้จัดเพราะใช้ภาษามลายูท้องถิ่น จากนั้นได้ศึกษารัฐธรรมนูญ ฉบับ 40 มาตรา 40 เกี่ยวกับคลื่นความถี่เป็นของสาธารณะทำให้ชุมชนสามารถร่วมกันจัดรายการได้ จึงได้เข้าร่วมกับเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ ได้มีการขี้นเครื่องส่งออกอากาศขนาด 30 วัตต์มาใช้ออกอากาศ ครั้งแรกได้ทดลองออกอากาศที่มัสยิดกลางจังหวัดยะลาแต่เนื่องจากไม่สะดวกในการไปจัดรายการ จึงได้จัดทำเวทีประชาคมเพื่อรวบรวมหุ้นและได้รับการบริจาคจากชุมชนและจากสมาชิกองค์กรชุมชนคนยาลอ จนสามารถจัดซื้อเครื่องปล่อยคลื่นเสียงตัวใหม่ จึงย้ายมาออกอากาศภายใต้ชื่อวิทยุชุมชนคนนินง เริ่มก่อตั้งตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2548 โดยมีอิหม่ามมัสยิดกลาง(นายฮามิน)ได้ให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดเครื่องปล่อยคลื่นเสียงออกอากาศครั้งแรก โดยออกอากาศทางความถี่ 104.25 แต่เนื่องจากประสบปัญหาการรบกวนคลื่นโทรทัศน์ของชาวบ้าน จึงเปลี่ยนเป็นความถี่ 107.50

สิ่งที่วิทยุชุมชนต้องถือตามกฎหมาย ประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม คุณธรรม การศึกษา ความเข้มแข็งชุมชน/เยาวชน สุขภาพ ข่าวท้องถิ่นทั้งในและต่างประเทศ อาชีพท้องถิ่น วัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งเอกลักษณ์ของวิทยุชุมชนจะครอบคลุมทั้งเรื่องการจัดผังรายการที่สามารถกำหนดเองได้ การกำหนดกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเป้าหมายหลัก รูปแบบการนำเสนอ การหาหน่วยสนับสนุนที่มาจากชุมชน สามารถจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับวิทยุในกระบวนการเป็นผู้นำเสนอรายการ ซึ่งความหลากหลายลักษณะนี้เปรียบเสมือนรัง 7 สี ที่มีความโดดเด่นแตกต่างจากรายการวิทยุทั่วไป

วิทยุชุมชนคนนิบง มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลเรียนรู้ของชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตลอดจนแลกเปลี่ยนนำเสนอ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของชุมชน ปัจจุบันทางวิทยุชุมชนคนนิบงดำเนินงานมา 7 ปี โดยตั้งอยู่ที่เลขที่ 5 วิจิตรอุทิศ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีระบบการบริหารที่เป็นตัวแทนจากเครือข่ายองค์กรชุมชนในจังหวัดยะลา เช่น เครือข่ายองค์กรชุมชนคนนิบง เครือข่ายออมทรัพย์อิสลามยะลา เครือข่ายสวัสดิการผู้สูงอายุยะลา เครือข่าย อสม.อำเภอเมืองยะลา เครือข่าย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยะลา เครือข่ายองค์กรการเงินยะลา เครือข่ายนักธุรกิจมุสลิมยะลา

การจัดระบบการบริหารนั้น ได้มีคณะทำงานจากเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอ โดยมีตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้จัดตั้งคณะทำงานสื่อวิทยุชุมชนยะลา โดยมีคณะทำงานดังต่อไปนี้

1. นายมุฮัมมัด บิลหะซียาบูบาภา จากเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอ
2. นายอับดุลละตีฟ ณ คุณเขาวงศ์ จากเครือข่ายนักธุรกิจมุสลิม
3. นายสาซัน ปลาวัน จากเครือข่ายบ้านมั่งคั่ง
4. นายอับดุลรอมนัน ตูปะ จากเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
5. นายอนันต์ ยะผา จากชมรมนักจัดรายการวิทยุยะลา

สภาพการดำเนินงานตลอดระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา ได้สนองชุมชนเน้นความรู้ 70 เปอร์เซนต์ และด้านบันเทิงประมาณ 30 เปอร์เซนต์ เริ่มจัดรายการตั้งแต่เวลา 08.30-16.00 มีนักจัดรายการรุ่นใหม่ที่เป็นเยาวชนมาร่วมจัดและบางช่วงได้เชิญตัวแทนผู้รู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องมาร่วมนำเสนอเนื้อหาในการออกอากาศด้วย ทำให้มีการตอบรับจากชุมชนที่เห็นความแปลกใหม่ในชุมชนจังหวัดยะลาในการนำเสนอ โดยเฉพาะรายการที่เน้นคุณธรรมการเรียนรู้ เช่น รายการเยาวชนคนวิทยุ รายการเส้นทางธรรมที่เป็นการบรรยายธรรมจะได้รับการตอบรับที่ดีในด้านเนื้อหา และรายการที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากคือด้านบันเทิงบทเพลงที่มีแนวเพลงเพื่อชีวิต สร้างความรัก ความดีในการทำงาน ซึ่งเป็นจุดเด่นของวิทยุชุมชนคนนิบง

ด้านการสื่อสารสู่ชุมชน ประสบปัญหาในเรื่อง เครื่องส่งมีขนาดเล็กโดยที่คลื่นความถี่สามารถขยายได้ภายในรัศมี 20 กม. เท่านั้น ทำให้การออกอากาศไม่ทั่วถึงทั้งจังหวัดเพราะภูมิประเทศเป็นภูเขา ซึ่งชุมชนนอกรัศมี 20 กม. ไม่สามารถรับฟังได้ ในขณะเดียวกันสถานีวิทยุชุมชนคนนิบยังขาดบุคลากรที่สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูถิ่นที่ถูกต้องในการสื่อสารกับชุมชนและไม่มีความพร้อมเรื่อง ส่วนด้านการบริหาร เป็นลักษณะยึดติดบุคคล ขาดความรู้และทักษะในระบบของการบริหารวิทยุชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ทำให้ขาดงบประมาณในการจัดการ มีองค์กรที่หนุนเสริมด้านงบประมาณยังน้อยและเห็นว่าชุมชนยังมองและเข้าใจผิดว่าวิทยุเป็นงานของหน่วยงานรัฐเท่านั้น

ดังนั้น โครงการศึกษารูปแบบการสื่อสารสู่ชุมชนและการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนคนนิบ อ. เมือง จ.ยะลา อย่างมีส่วนร่วม จึงมีเป้าหมายต้องการแก้ปัญหาและพัฒนาสื่อภาคประชาชนอย่างแท้จริง โดยการศึกษาเพื่อให้ชุมชนมานำเสนอความต้องการสื่อวิทยุชุมชนที่อยากได้ทั้งด้านเนื้อหา ภาษาการสื่อ คนร่วมทำ รูปแบบสื่ออื่นๆที่น่าสนใจและเข้าถึงชาวบ้านลักษณะการเผยแพร่รวมถึงการสนับสนุนของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาสื่อชุมชน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับทั้งภาครัฐและประชาชนได้มีส่วนในการจัดทำสื่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจสื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่นมลายูมุสลิมภาคใต้ ตลอดจนเปิดกว้างให้สาธารณชนได้เรียนรู้วิถีชีวิตที่หลากหลาย สังคมท้องถิ่นได้เข้าใจความเป็นพลเมืองและความเป็นพลโลก

2. โจทย์วิจัย

รูปแบบการสื่อสารสู่ชุมชนและการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนนิบที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุดควรมีลักษณะอย่างไร

โจทย์วิจัยย่อย

ด้านการบริหาร

1. การบริหารและการดำเนินงานของวิทยุชุมชนคนนิบตั้งแต่ปี 2548-ปัจจุบัน ในด้าน แนวความคิด เสน่ห์ของวิทยุชุมชน การบริหารสถานี การจัดการด้านคน งาน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณที่สนับสนุน เป็นอย่างไร
2. วิทยุชุมชนควรมีคนในชุมชนมาร่วมบริหารจัดการหรือไม่ และจะส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร
3. แนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารงานของวิทยุชุมชนในอนาคตควรมีลักษณะอย่างไร และจะมีรูปแบบการจัดการอย่างไร

ด้านการตอบสนองชุมชน

4. การนำเสนอผังรายการและเนื้อหาสาระปัจจุบันมีอะไรบ้าง และวิธีการสื่อสารสู่ชุมชนอย่างไร

5. ชุมชนมีการตอบสนองต่อเนื้อหาสาระและรายการที่วิทยุชุมชนนำเสนอเพียงใด
6. วิธีการสื่อเนื้อหาสาระในการจัดรายการวิทยุชุมชน ที่สามารถตอบสนองความต้องการ และชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดควรมีลักษณะอย่างไร
7. วิธีการสื่อของวิทยุชุมชนคนนิงบิง จะเป็นแนวทางการพัฒนาการใช้ภาษามลายูถิ่นในในกลุ่มผู้จัดรายการได้อย่างไร

3. วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของวิทยุชุมชนคนนิงบิงปี 2548-ปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดรายการวิทยุชุมชนคนนิงบิง และแนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารและรูปแบบการจัดการของวิทยุชุมชนคนนิงบิงตลอดจนวิธีการสื่อสู่ชุมชน
3. เพื่อศึกษาระดับการตอบสนองของชุมชนที่มีเนื้อหาสาระและรายการที่วิทยุชุมชนนำเสนอ วิธีการสื่อเนื้อหาสาระ ใช้ภาษามลายูถิ่นในกลุ่มผู้จัดรายการโดยผ่านกระบวนการสื่อของวิทยุชุมชนคนนิงบิง ในการจัดรายการวิทยุที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด

4. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน รูปแบบการจัดรายการสื่อวิทยุอื่นๆ ที่มีการใช้ภาษามลายู
2. จัดเวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนการดำเนินงานวิทยุชุมชนคนนิงบิงในด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 2548-2550
3. จัดเวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนการดำเนินงานวิทยุชุมชนคนนิงบิงในด้านการจัดผังรายการ และเนื้อหา การนำเสนอสู่ชุมชนตั้งแต่ปี 2548-2550
4. จัดเวทีนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหารือในด้านการจัดการ วิธีการทำงานร่วมกับตัวแทนประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา เครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดยะลา และสามจังหวัดชายแดน
5. จัดเวทีฟังเสียงผู้ฟัง เพื่อให้นำเสนอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการและสถานีวิทยุแต่ละช่วง
6. จัดเวทีชุมชน 20 ชุมชนร่วมนำเสนอความเห็น ความต้องการของวิทยุชุมชน และประโยชน์ที่เกิดขึ้น
7. เวทีสัมมนาอาสาสมัครวิทยุชุมชนเพื่อชุมชน

8. ศึกษาดูงานการจัดรูปแบบการบริหารจัดการวิฑูรชุมชนที่สำเร็จชุมชนให้ความร่วมมือ 100 เปอร์เซนต์ ณ จังหวัดสงขลาและภูเก็ต
9. ปฏิบัติการเป็นผู้จัดรายการวิฑูรชุมชนด้วยภาษามลายูพร้อมสรุปผลการจัดรายการเดือนละ 2 ครั้ง
10. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ภาษามลายูในการจัดรายการวิฑูรชุมชน
11. ศึกษาดูงานรัฐกลันตัน พร้อมอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ภาษามลายูในการจัดรายการ
12. เวทีแลกเปลี่ยนเครือข่ายองค์กรวิฑูรชุมชน และนำเสนอผลการศึกษาวิจัย
13. จัดทำรายงานความก้าวหน้าทุก 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านการบริหาร

1. ได้ข้อมูลและเนื้อหาการบริหารและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของวิฑูรชุมชนคนนิบง
2. ได้แนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดรายการวิฑูรชุมชนคนนิบงอย่างจริงจัง
3. ได้แนวทางการสนับสนุนด้านการบริหารและรูปแบบการจัดการของวิฑูรชุมชนในอนาคต

ด้านการตอบสนองชุมชน

4. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอผังรายการที่มีเนื้อหาสาระ ตลอดจนวิธีการสื่อผู้ชุมชนที่เป็นอยู่ และวิธีการสื่อเนื้อหาสาระในการจัดรายการวิฑูรที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด
5. ได้ทราบระดับการตอบสนองของชุมชนที่มีเนื้อหาสาระและรายการที่วิฑูรชุมชนนำเสนอ
6. ได้แนวทางการพัฒนาการใช้ภาษามลายูถิ่นในกลุ่มผู้จัดรายการโดยผ่านกระบวนการสื่อของวิฑูรชุมชนคนนิบง
7. เป็นสื่อสร้างการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในชุมชน สังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม
8. เป็นสื่อที่สอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น สามารถเข้าถึงและสนองความต้องการของชุมชนอันนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง
9. เป็นสื่อที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระต่างจากวิทยุกระแสหลัก
10. วิฑูรชุมชนคนนิบงเป็นศูนย์ข้อมูลด้านวิชาการ การแนะแนวและการเผยแพร่ด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม ภาษา และสิ่งแวดล้อมในชุมชน

บทที่ 2

เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ทีมวิจัยได้ศึกษาแนวคิด ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน และดำเนินการจัดการบริหาร และจัดการต่างๆที่สอดคล้อง พรบ. ประกอบด้วย ความหมายของวิทยุชุมชน ความสำคัญของสื่อวิทยุชุมชน การศึกษาแนวทางและกรอบการปฏิบัติในแง่การรับอนุญาตของวิทยุชุมชนในต่างประเทศ บทบาทวิทยุชุมชนในสังคม รูปแบบการบริหารจัดการรายการสื่อวิทยุชุมชนภาษามลายู และพัฒนาการวิทยุชุมชนคนนิง

1. ความหมายของวิทยุชุมชน

วิทยุชุมชนเป็นสื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะที่ดำเนินการโดยชุมชน เป็นของชุมชน และเพื่อชุมชน ทั้งนี้ คือการมีสื่อกระจายเสียงที่ให้ชุมชนเข้ามาดำเนินการ ให้ชุมชนเป็นเจ้าของ และมีเนื้อหาสาระเพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยแท้จริง

จุมพล รอดคำดี (2548: 24) กล่าวถึงหลักการของวิทยุชุมชนตามแนวคิดขององค์การยูเนสโก (UNESCO) ดังนี้

การเข้าถึงสื่อ (Access) คือการเข้าถึงตั้งแต่การฟัง การแสดงความคิดเห็น ความต้องการต่อรายการทั้งทางด้านการจัดการ การผลิตรายการ ไปจนถึงการมีส่วนร่วมเข้าไปจัดทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

การมีส่วนร่วม (Participation) คือการมีส่วนร่วม หรือมีโอกาสดำเนินการได้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นคิด ไปจนถึงการผลิต การจัดการ

การบริหารจัดการด้วยตนเอง (Self-management) คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองตามวิถีทางประชาธิปไตย คือ ชุมชนมีอำนาจตัดสินใจตั้งแต่เริ่มคิด วางแผน ไปจนกระทั่งการกำหนดนโยบาย การบริหาร และการลงมือผลิตสื่อด้วยตนเอง

2. ความสำคัญของสื่อวิทยุชุมชน

รัฐธรรมนูญ ปี 2540 มาตรา 40 ระบุว่า คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่กระจายคลื่นความถี่ข้างต้นและกำกับดูแล โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ปี 2542-2543

กระบวนการวางกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติ
องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการ
โทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ.2543

ธันวาคม 2544

วิทยุชุมชน เริ่มก่อเกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งแรกที่จังหวัดกาญจนบุรี โดย
การริเริ่มของกลุ่มอนุรักษ์จังหวัดกาญจนบุรี

ตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 มาตรา 47 คลื่นความถี่ที่ส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ
วิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสาธารณะเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็น
อิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ ตามวรรค 1 และกำกับดูแลการประกอบกิจการฯ กำนัดของวิทยุ
ชุมชนที่ทำให้ชุมชน ได้เห็นระบบและให้เห็นความสำคัญของคลื่นความถี่ที่เป็นของสาธารณะ
ประชาชนจะต้องมีสิทธิมีส่วนร่วมในการจัดสรร และสามารถนำไปประกอบใช้ตามกฎหมาย

มาตราที่ 25 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ต้อง
คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม
ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์ ผลของการปฏิรูปสื่อจากรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ชุมชน
สามารถมีสื่อของตนเองได้

มาตราที่ 26 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และอนุญาตให้
ประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะระดับชาติ อย่างน้อยต้องครอบคลุมองค์ประกอบ
ของเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
2. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
3. การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ
4. ความมั่นคงของรัฐ
5. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับ
ประชาชน
6. การกระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภา
กับประชาชน
7. การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่ และให้
การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. การศึกษาแนวทางและกรอบการปฏิบัติในแง่การรับอนุญาตของวิทยุชุมชนในต่างประเทศ

สื่อชุมชนหรือจะกล่าวให้แคบลงไปคือ วิทยุชุมชน ได้มีการกล่าวถึงในวงกว้างมากขึ้นในการปัจจุบัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมและปัจจัยหลายอย่างที่เอื้ออำนวยให้ประชาชนหันมาสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการสื่อสารของตัวเองมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เกิดปัญหามากขึ้น เมื่อฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการเป็นเพียงผู้รับสารอย่างที่ผ่านมา ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการกุมอำนาจของการสื่อสารไว้ในมือ โดยที่ยังไม่มีผู้ควบคุมและผู้กำหนดกฎเกณฑ์ อีกทั้งยังไม่มีแม้กระทั่งกรอบที่จะนำมาบังคับใช้ สภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่งผลให้ตระหนักถึงการวางกรอบและแนวทางของการออกใบอนุญาตสำหรับวิทยุกระจายเสียงในชุมชน โดยหวังว่าอาจจะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกฎระเบียบให้กับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กสท. อันจะนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นในอนาคต กระทั่งอาจนำไปให้วิทยุชุมชนได้นำไปปรับปรุงเพื่อเตรียมนำไปปฏิบัติใช้กับวิทยุชุมชนของตนเอง เช่นเดียวกัน ในต่างประเทศก็มีวิทยุชุมชนที่ทำให้เกิดการสื่อสารในระดับชุมชนของตัวเอง จากการเล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการสื่อสารของประชาชนในชุมชนต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในบางประเทศก็มีการเปิดให้มีการสื่อสารในวงกว้างอย่างแพร่หลาย แต่บางประเทศยังคงจำกัดการสื่อสารให้อยู่เพียงในกำมือของรัฐและภาคธุรกิจเท่านั้น

3.1. คำนิยามวิทยุชุมชนในทางกฎหมาย

วิทยุชุมชนเป็นหนึ่งในสื่อภาคประชาชน ซึ่งเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ทั้งนี้ต้องมีเป้าหมายและการดำเนินการเพื่อประโยชน์ชุมชนหรือสาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลกำไรในทางธุรกิจ (ตามคำจำกัดความใน รัฐธรรมนูญมาตรา 40 และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการกระจายเสียงกิจการ โทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2543)

3.2. ลักษณะผู้ประกอบการวิทยุชุมชน

มีการรวมตัวกันในลักษณะความเป็นชุมชนในทางกายภาพและ / หรือ ความเป็นชุมชนในที่ มีปัญหาและความสนใจร่วมกัน เพื่อใช้สื่อในการแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชน และสังคม ทั้งนี้ มีการรวมตัวกันโดยจดทะเบียนเป็นกลุ่มนิติบุคคลในลักษณะ ชมรม/ สมาคม/มูลนิธิ

3.3. กระบวนการในการรวมกลุ่มเป็นนิติบุคคล

ในส่วนของกลุ่มวิทยุชุมชนที่รวมตัวแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลให้สามารถมาขึ้นทะเบียน เพื่อการรับรองสถานะ โดยหน่วยงานของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการ

โทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) เพื่อสามารถใช้สิทธิในการขอใบอนุญาตการประกอบกิจการคลื่นความถี่ตามเจตนารมณ์

3.4. ระยะเวลาการประกอบการวิทยุชุมชน

โดยระยะเวลาการได้รับใบอนุญาต ประมาณ 3-5 ปี ทั้งนี้มีการประเมินร่วมกันระหว่างองค์กรอิสระ/ภาคประชาสังคม และตัวแทนชุมชน ทั้งนี้ กระบวนการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามกติกากลางที่เปิดเผยโปร่งใส การมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

3.5. สิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร

หน่วยงานภาครัฐ / กสช. ไม่มีสิทธิควบคุม หรือ แทรกแซงเนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านวิทยุชุมชนทั้งนี้กระบวนการกลั่นกรองเนื้อหา ให้ถือเป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน และองค์กรตรวจสอบกันเองของภาคประชาสังคม

3.6. กระบวนการตรวจสอบกันเอง ของภาคประชาสังคม

ทั้งนี้ให้หน่วยงานภาคประชาชน หรือ ชุมชน ได้มีการรวมตัวเป็นเครือข่าย กำกับดูแลกันเอง ทั้งนี้โดยที่ กสช. ต้องอำนวยความสะดวกในการแต่งตั้งกลไกที่ภาคประชาชนจะจัดตั้งขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลตรวจสอบกันเอง เพื่อเป็นหลักประกันว่า วิทยุชุมชน จะมีอิสรภาพในการสื่อสาร โดยไม่ถูกแทรกแซงจากอำนาจรัฐ และกลุ่มทุน แต่เน้นการกำกับดูแล และรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมระหว่างภาค

4. บทบาทวิทยุชุมชนในสังคม

4.1 วิทยุชุมชนด้านจริยธรรมคุณธรรม

วิทยุชุมชน เป็นสื่อของชุมชนและธุรกิจหลักในการเสริมสร้างความเข้าใจ เพื่อให้ชุมชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลัก ศาสนา วัฒนธรรมที่ชุมชนยึดถือปฏิบัติ ฉะนั้นเป็นภาระของวิทยุชุมชนที่ระบุในระเบียบที่สำคัญ ซึ่งจะต้องมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาศาสนา วัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้เกิดชุมชนสันติมีคุณธรรมจริยธรรม สื่อวิทยุชุมชนนี้จึงมีความผูกพันกับการรณรงค์ต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะนำเสนอรายการประเภทบรรยายธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม

4.2 วิทยุชุมชนด้านการศึกษา

วิทยุชุมชน มีบทบาทที่จะต้องให้การศึกษาและเป็นศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้ของชุมชน บทบาทที่สำคัญของวิทยุชุมชนไม่ใช่เน้นให้ความบันเทิงด้านเดียว การให้การศึกษาเรียนรู้ให้ชุมชน เป็นบทบาทหนึ่งที่สำคัญ ที่วิทยุชุมชนจะต้องรับผิดชอบ และจัดดำเนินการ การศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การดูแลสุขภาพรอบครัว การให้ความรู้ด้านศาสนา ซึ่งเหล่านี้ วิทยุชุมชนคนนิยมได้มีบทบาทที่สำคัญก็คือ สร้างความเข้าใจ ความรู้ และสื่อให้กลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด

วิทยุชุมชนคนนินงได้เสนอหลักการดังกล่าว เพื่อเป็นสื่อแห่งการเผยแพร่ในหลายแง่มุม และกลายเป็นห้องเรียนกลางอากาศ สำหรับชุมชน

4.3 วิทยุชุมชนด้านเยาวชน

วิทยุชุมชน นอกเหนือจะต้องพัฒนาชุมชนแล้วจึงจำเป็นต้องทำให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการนำเสนอทัศนคติของตนเอง ผักผ่อนเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ตามวิทยุชุมชนคนนินงได้มองเห็นความสำคัญของวัยรุ่น วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนมลายูซึ่งพ่อแม่ขาดความรู้ไม่มีการปลูกฝังให้เยาวชนไปในทางที่ถูกต้อง เกิดปัญหาการติดยาเสพติด ไม่สนใจการศึกษา วิทยุชุมชนจำเป็นต้องเข้าวัยรุ่นโดยพยายามจัดโครงการต่างๆ สำหรับวิทยุชุมชนคนนินงได้จัดทำโครงการเยาวชนคนวิทยุ โดยใช้เวลา สำหรับเยาวชนที่สนใจได้มาออกอากาศในเรื่องที่ตนสนใจ

4.4 วิทยุชุมชนด้านสุขภาพ

วิทยุชุมชนคนนินง หรือวิทยุชุมชนทั่วไป ต้องมีบทบาทเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม จัดรายการสามารถเป็นเครื่องมือหรือพัฒนาสุขภาพของคนในชุมชนได้ ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารกระจายเสียงของชุมชนย่อมเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า บทบาทพื้นฐานประการหนึ่งของวิทยุ คือ การถ่ายทอดข้อมูลความรู้โดยออกอากาศสู่ผู้ฟังที่มีกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งมีการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกลักษณะที่ดีด้านสุขภาพ สามารถพึ่งตนเองได้

เพราะฉะนั้นบทบาทวิทยุชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของคนในชุมชนเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะต้องสื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้นั่นเอง

4.5 วิทยุชุมชนด้านการข่าวในท้องถิ่นและต่างประเทศ

วิทยุชุมชน เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่จะต้องตระหนักคือ เป็นสื่อสันติภาพ สร้างสันติสุขในชุมชนวิทยุชุมชนเป็นเสมือนกลไกตัวแทนในการเข้าไปสร้างความเข้าใจในสังคมต่อการนำเสนอข่าวสาร

วิทยุชุมชนคนนินงยึดหลักการดำเนินงานเป็นสื่อสันติสุข หรือจรรโลงให้เกิดสันติสุขให้เกิดขึ้นกับสังคม โดยคำนึงถึงปรัชญาสื่อสันติภาพที่พยายามนำเสนอความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ความสงบในพื้นที่ การนำเสนอข่าวสารต่างๆ โดยยึดหลักมุ่งเน้นการสร้างสันติสุข

4.6 วิทยุชุมชนด้านอาชีพ

วิทยุชุมชน มีบทบาทที่สำคัญที่นอกเหนือจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆแล้ว วิทยุชุมชนยังเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการเสริมสร้างกระบวนการในการทำงาน และเสริมสร้างอาชีพตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีการประกอบอาชีพด้านต่างๆมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างอาชีพในชุมชน

ในชุมชนมีองค์ความรู้ที่หลากหลายสามารถนำเสนอตัวบุคคลที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละอาชีพมาถ่ายทอดระหว่างกันในด้านเทคนิคเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งวิทยุชุมชนสามารถเป็นเครื่องมือสามารถเป็นเครื่องมือได้โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ร่วมจัดรายการ หรือ

ถ่ายทอดสดบรรยากาศการเรียนการสอน โดยสามารถเปลี่ยนเนื้อหาที่เป็นวิชาการออกมาเป็นสื่อวิธีการเป็นสำเนียงท้องถิ่นที่คนในชุมชนสามารถรับฟังและเข้าใจได้ง่าย โดยไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง และทำให้ผู้ฟังไม่เบื่อหน่าย

4.7 วิทยุชุมชนด้านวัฒนธรรมและประเพณี

วิทยุชุมชน เป็นช่องทางหนึ่ง เพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทของสื่อในการเผยแพร่วัฒนธรรม การใช้ภาษาการพูดเขียนให้ถูกต้องให้เหมาะสมกับกาลเทศะ วิทยุชุมชนที่สำคัญคือ เป็นสื่อของภาคประชาชน อนุรักษ์ ส่งเสริมประเพณีของตนเอง ในการนำเสนอจะต้องมีเปลี่ยนแปลงผู้ชุมชน เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมและประเพณีที่ตนเองรับใช้ชุมชนอย่างแท้จริง

เพราะฉะนั้น วิทยุชุมชน เป็นเรื่องของคนต้องการใช้สิทธิและต้องการมาสื่อสารเพื่อสิ่งที่ดีต่อชุมชน วิทยุชุมชนจะต้องเป็นสื่อพื้นฐานและภูมิปัญญาหรือท้องถิ่นซึ่งเป็นหัวใจหลักของวิทยุชุมชนคือจำเป็นที่จะต้องนำเสนอวัฒนธรรมในชุมชนในพื้นที่

1. คนในชุมชนเป็นผู้ผลิตหรือผู้ฟัง
2. เข้าถึงง่าย หมายถึงเปิดปิดง่าย ใช้ภาษาถิ่นต้นทุนต่ำ เครื่องมือใช้ไม่ซับซ้อน ผลิต รายการจากสถานการณ์ใกล้บ้าน

3. เป็นสมบัติสาธารณะ (สมบัติทางอากาศ)
4. ใช้ระบบอาสาสมัครในการดำเนินงาน
5. ไม่แสวงหากำไรแต่สร้างทุนทางสังคม
6. คนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งและร่วมเป็นเจ้าของคลื่นความถี่

จากความเข้าใจวิทยุชุมชนดังกล่าว วิทยุชุมชนคนนิยม ได้พยายามนำเสนอรายการดังกล่าว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมภาษามลายูท้องถิ่นชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีประเพณี และศาสนาอิสลามเป็นวิถีชีวิต

4.8 รูปแบบการจัดรายการสื่อวิทยุชุมชนแนวอิสลามและภาษามลายู

วิทยุชุมชนมีหลักการที่ต้องนำมาปฏิบัติเพื่อทางเลือกด้านเนื้อหาที่หลากหลายและแตกต่างจากบริการเนื้อหาในสื่อวิทยุเชิงพาณิชย์ และเพื่อรองรับรสนิยมและความสนใจที่แตกต่างของผู้ฟังในชุมชน และการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้ภาษาท้องถิ่นในการนำเสนอรายการ และต้องคำนึงถึงความต้องการของแต่ละชุมชนในการผลิตเนื้อหารายการ

จากการศึกษารูปแบบการจัดรายการของวิทยุชุมชนภาษามลายูที่มีในสถานีวิทยุกระแสหลักที่นำเสนอจะมีเพลงรักๆเหมือนสถานีทั่วไป ส่วนการนำเสนอที่เน้นด้านคุณธรรมจะไม่มี มีก็น้อยมากประมาณ 5% ตามแต่สถานีนั้นสนใจ รายการเพลงที่มีภาษามลายูส่วนใหญ่เป็นการสนองการโฆษณาสินค้าเพื่อกระตุ้นคนในท้องถิ่นมาบริโภคสินค้าที่จำหน่ายจะเป็นสถานีที่เน้นการจัดการให้องค์ความรู้มีเปอร์เซ็นต์น้อยมาก แม้แต่วิทยุชุมชนทั่วไป ที่มีบริบทการจัดรายการเพื่อสนองธุรกิจของกลุ่มพ่อค้าบริษัทสินค้าต่างๆ เพื่อครอบครองตลาดของชาวมลายูมุสลิม

วิทยุที่เน้นคุณค่าด้านจริยธรรมคุณธรรมที่มีที่น่านำมาเป็นแบบอย่างก็คือของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีวิทยุชุมชนแนวทางศาสนา เป็นวิทยุของ Institut Kepahaman Islam Malaysia ซึ่งเป็นสถาบันสร้างความเข้าใจศาสนาอิสลามในประเทศมาเลเซียในภาษาอังกฤษ เรียกว่า Institute of islamic understanding malaysia เป็นวิทยุภาษามลายูแนวอิสลามที่ได้รับความสนใจจากชุมชนเป็นอย่างมากโดยสถาบันสร้างความเข้าใจอิสลามในมาเลเซียได้ก่อตั้งสถานีขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอิสลามอย่างแท้จริง เพื่อปกป้องพิทักษ์รักษาความบริสุทธิ์ในบทบัญญัติของศาสนาอิสลามที่แท้จริง โดยปราศจากการสร้างความเข้าใจในความเข้าใจในศาสนาอิสลาม จะมีภาควิชาภาษามลายูและภาควิชาภาษาอังกฤษ

วิทยุนี้ มีเครือข่ายที่ประเทศทั่วทุกรัฐในประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญคือ ได้พยายามจัดรายการออกอากาศที่มีคุณภาพโดยให้เข้าใจอิสลามอย่างแท้จริง ทุกชนชั้นในศาสนาอิสลาม ซึ่งมีการจัดการบริหารตลาดสร้างผลิตภัณฑ์ของสถานีเพื่อแสวงหาผลกำไร มีรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ

5. พัฒนาการวิทยุชุมชนคนนิบง

ก่อน 2548 ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี 2540 มาตรา 40 ที่เอื้อในการจัดทำสื่อคลื่นความถี่เป็นของสาธารณะก่อให้เกิดกระแสกระตุ้นขึ้นมาทั่วประเทศใช้คลื่นความถี่

ปี 2545 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)เข้ามาในยะลา ได้จัดตั้งเครือข่ายองค์กรชุมชนคนชาลอ ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์อิสลามอาลาวิยะห์ยะลา กลุ่มออมทรัพย์อ.ส.ม.เมืองยะลา กลุ่มออมทรัพย์บุญอรอปีอะฮ์รามัน กลุ่มร้านค้ามุสลิมยะลา กองทุนสวัสดิการเด็กกำพร้ายากจนอนาถายะลา-มูลนิธิอาบูบักร์ สหพันธ์คาคิกยะลา ชมรมสวัสดิการผู้สูงอายุยะลา กลุ่มพัฒนาตลาดเก่า คณะกรรมการมัสยิดกลางยะลา สมาคมชาวมุสลิมแห่งประเทศไทยสาขายะลา

ปี 2546 เครือข่ายคนชาลอได้ส่งนายมุฮัมมัด บิลหะซียาบูบาโกไปประชุมที่สงขลา เรื่องสื่อวิทยุชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) จะให้เครื่อง แต่นายมุฮัมมัด บิลหะซียาบูบาโกปฏิเสธเพราะไม่มีทีมงาน

ปลายเดือนตุลาคมทางวิทยุชุมชนเจาะไอร้องได้หยุดออกอากาศ ทาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) โดยเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ได้เสนอเครื่องให้คนชาลอขืมไปใช้

เครือข่ายองค์กรชุมชนคนชาลอขับเคลื่อนประเด็นสื่อประกอบด้วย

- จัดทำวารสารคนชาลอ
- สื่ออินเทอร์เน็ต
- สื่อวิทยุ

วันที่ 15 พฤศจิกายน 2546 ได้ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้วิทยุชุมชนคนยาลอที่มีสปีดกลางยะลา คลื่นความถี่ 105.75 MHz โดยมีคณะทำงานประเด็นสื่อจากองค์กรชุมชนคนยาลอร่วมกับกรรมการมีสปีดกลางจังหวัดยะลา รัศมีคลื่น 5 กิโลเมตร เป็นเวลา 1 ปี ออกอากาศเวลา 16.00-23.00 น.

ปี 2547 ได้จัดเวทีสื่อวิทยุชุมชนจำนวน 5 ครั้ง ชุมชนได้ให้ความสนใจต่อสื่อวิทยุชุมชน แต่เนื่องจากปัญหาการจัดการวิทยุในมัสยิดไม่สามารถจัดรายได้และมีปัญหาในการนำเสนอการเดินทางไปจัดรายการในมัสยิดไม่สะดวก จึงเสนอให้ย้ายสถานี แต่ทางชุมชนเห็นว่าให้เกิดอีก 1 สถานีข้างนอกมัสยิดอีก 1 จุด เพื่อความสะดวกในการนำเสนอรายการต่างๆ ผู้จัดรายการสามารถเข้าร่วมได้มากขึ้นและหลากหลาย

สำหรับวิทยุคนยาลอให้ดำเนินการที่มีสปีดต่อไป เพื่อนำการเสนอรายการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและถ่ายทอดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ในมัสยิดและการกุฎยะห์

เครือข่ายคนยาลอขับเคลื่อนสื่อวิทยุได้จัดรายการชุมชนคนยาลอทางสถานีวิทยุ อสมท. เข้าเป็นเวลา 3 เดือน ในปีเดียวกันนี้ พอหมดสัญญาเช่าจากสถานีวิทยุ อสมท. แล้ว ทาง สวท. ให้เครือข่ายคนยาลอไปจัดรายการ จัดได้ 1 เดือน มีปัญหาเรื่องการจัดการเพื่อชุมชนห้ามพูดภาษามลายู ทาง สวท. ก็ยกเลิกรายการ

1 มิถุนายน 2547 ได้เกิดจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนในนามวิทยุชุมชนคนนิบง ทางคลื่นความถี่ 104.25 ฃ. บ้านเลขที่ 16 ถ.สีโรรส 5 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา ซึ่งมีนายอัมมัด บิลหะซียาบูบาภาเป็นผู้อำนวยการสถานี และนายอับดุลละตีฟ ฃ. คุณเขาว์เป็นหัวหน้าสถานี

การก่อเกิดเน้นแผนที่สถานีที่มีอัตลักษณ์ชุมชน

สื่อที่แท้จริงที่มาจากประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การนำเสนอที่มีความแตกต่างจากสื่อกระแสหลักที่ใช้ภาษากลาง เมื่อก่อเกิดสื่อทางวัฒนธรรมมีภาษามลายูในการปฏิสัมพันธ์ เป็นเสน่ห์ของชุมชนที่มีมานาน 100 ปี โลกการสื่อสารที่ไม่มีพรมแดน กลุ่มชนใดสามารถสื่อได้หลากหลายด้วยภาษาต่างๆ นับเป็นคุณอันมหัศจรรย์ โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีสื่อภาษาไทยที่เป็นภาษาทางการแล้ว ชุมชนยังสามารถใช้สื่อภาษาอาหรับ มลายู อาหรับ และอังกฤษ แต่คุณค่าที่เสียค่าที่ชุมชนขาดแรงสนับสนุนและหนุนเสริมพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรม สื่อที่ใช้สร้างความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามีน้อยมาก มีการนำเสนอจากชุมชนจริงเพียงแค่ 5 เปอร์เซ็นต์ของชุมชน และส่วนใหญ่เป็นสื่อมาจากส่วนกลางและภายใต้ภาครัฐ

วิทยุชุมชนคนนิบง เกิดจากการนำเสนอประเด็นขององค์กรชุมชนในจังหวัดยะลา เพื่อให้สื่อมาจากชุมชนเป็นเจ้าของ ชุมชนเป็นผู้พูดและผู้ฟังภายใต้กรอบของศาสนาอิสลามที่เน้นวัฒนธรรมการนำเสนอข่าวสารให้ตรงกับความเป็นจริงบทบาทของสื่อในฐานะมุสลิมการให้ข่าวให้การศึกษาและบันเทิงบนหลักการอิสลามที่ถูกต้อง ในสภาพของชีวิตชุมชน ชุมชนต้องการแสดงสิทธิชุมชน 4

ประการ คือ 1.การทำมาหากิน 2.จัดการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ 3.มีระบบเงินตรา 4. สิทธิในการสื่อสาร

6. ผลงานวิจัย

นายสัมพันธ์ มุขอดี (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนนิบง ศึกษากรณีชุมชนมุสลิมตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในชุมชนมุสลิมตลาดเก่า เขตเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เกินกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง(ร้อยละ 54.20) มีอายุช่วง 26-33 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 43.50) เกินกว่าครึ่งมีสภาพสมรสแล้ว (ร้อยละ 73.90) กล่าวคือครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 50.00) และส่วนมากประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 37.40) และส่วนรายได้ต่อเดือนมีมากที่สุดตั้งแต่ 20,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 46.80)

พฤติกรรมการรับสื่อวิทยุชุมชนของประชาชนชุมชนมุสลิมตลาดเก่า เขตเทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่าจะติดตามรายการวิทยุชุมชนคนนิบง ในช่วง 3-6 เดือน (ร้อยละ 36.50)

ความถี่บ่อยใน 1 สัปดาห์ ที่ติดตามรับฟังรายการวิทยุชุมชนคนนิบงพบว่า มีการรับฟังทุกวัน (ร้อยละ 42.90) โดยรายการที่เปิดรับฟังบ่อย คือรายการเพลงและบันเทิง ร้อยละ 60.00 ความชัดเจนในการรับฟังรายการวิทยุชุมชนคนนิบง พบว่า รับได้ฟังชัดเจนมาก (ร้อยละ 85.80) ส่วนภาษาในการจัดรายการวิทยุชุมชนคนนิบง กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ใช้ภาษาที่สุภาพและเหมาะสม (ร้อยละ 34.50)

ทัศนคติของชุมชนมุสลิมตลาดเก่าต่อรายการวิทยุชุมชนคนนิบง ในภาพรวมพบว่า ทัศนคติของชุมชนตลาดเก่าต่อรายการวิทยุชุมชนคนนิบงอยู่ในระดับ สูง มีค่าเฉลี่ย 4.37เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเชื่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.39 รองลงมาด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.38 และ และด้านแนวโน้มการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

บทที่ 3

กระบวนการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรมในการขับเคลื่อนและเก็บข้อมูลจากชุมชนในพื้นที่เขตรศมีออกอากาศของวิทยุชุมชนคนนิบง โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยอาสาสมัครนักจัดรายการ กลุ่มผู้ฟังในพื้นที่ และทีมงานที่ร่วมดำเนินการมาตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน การวิจัยเริ่มดำเนินการปี 2552 โดยมีรายละเอียดกระบวนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด/วิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับท้องถิ่น (วัฒนธรรมอิสลาม) และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

วันที่ 1-2 กรกฎาคม 2525

สถานที่ ห้องประชุมวิทยุชุมชนคนนิบง

ผู้เข้าร่วม 20 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาสิ่งที่วิทยุชุมชนต้องสื่อตามกฎหมาย/ พรบ. ในด้าน
 - 1.1 จริยธรรม คุณธรรม
 - 1.2 การศึกษา
 - 1.3 ความเข้มแข็งของชุมชน/เยาวชน
 - 1.4 สุขภาพ
 - 1.5 ข่าวท้องถิ่นทั้งในและต่างประเทศ
 - 1.6 อาชีพท้องถิ่น
 - 1.7 วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษานโยบายการสนับสนุนวิทยุชุมชน
3. เพื่อศึกษาข้อมูลรูปแบบการจัดรายการสื่อวิทยุอื่นๆที่มีการใช้ภาษามลายู

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการหาข้อมูล
2. แบ่งเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ให้แต่ละคนรับผิดชอบ
 - ความสำคัญของสื่อวิทยุชุมชน
 - บทบาทวิทยุชุมชนในสังคม

-รูปแบบการจัดรายการสื่อวิทยุชุมชนภาษามลายู

3. ค้นหาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมายโดยศึกษาเอกสารและค้นคว้าจาก IT
4. ประชุมสรุปนำเสนอข้อมูลเอกสาร
5. จัดทำรายงานสรุปข้อมูลเอกสาร

กระบวนการของกิจกรรม

ศึกษากฎหมาย พรบ. จากเอกสาร และทาง internet แบ่งงานทีมงานวิจัยเพื่อมอบหมายเนื้อหา และร่วมสรุปผลการจัดกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน

ได้ทราบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน และการดำเนินการบริหารจัดการ และจัดรายการต่างๆที่สอดคล้องกับ พรบ. ในเรื่อง

1. ความสำคัญของสื่อวิทยุชุมชน
2. บทบาทวิทยุชุมชนในสังคม
3. รูปแบบการจัดรายการสื่อวิทยุชุมชนภาษามลายู
4. พัฒนาการวิทยุชุมชนคนนิยม

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรม

1. คณะทีมวิจัยสามารถรู้ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน และดำเนินการจัดการบริหาร และจัดรายการต่างๆที่สอดคล้องกับ พรบ. ต่างๆได้

2. ทีมวิจัยนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลในด้านต่างๆและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสถานี

3. นักวิจัยได้เรียนรู้การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสื่อวิทยุชุมชนและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตัวเองสามารถนำไปถ่ายทอดให้คนอื่นได้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมและแนวทางแก้ไข

1. ทีมวิจัยไม่รู้แหล่งข้อมูล

แนวทางแก้ไข สอบถามหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. เวลาคิดไม่พร้อม

แนวทางแก้ไข หาเวลาที่เหมาะสม และทีมวิจัยคอยจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ลงตัว

3. ผู้รับมอบหมายหาข้อมูลไม่ครบ

แนวทางแก้ไข หัวหน้าโครงการได้ติดตามเป็นระยะๆ

กิจกรรมที่ 2 เวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนในด้านการบริหารงานต่างๆตั้งแต่ปี 2548-2550

วันที่ 13 กรกฎาคม 2552

ผู้เข้าร่วม 9 คนประกอบด้วย ทีมวิจัย 7 คน ที่ปรึกษา 2 คน

สถานที่ ห้องประชุมนิบงราดิโอ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อทบทวนการดำเนินงานการบริหารจัดการของวิฑูรชนคนนิบง ตั้งแต่ ปี 2548 - 2550 ด้านการบริหาร แนวคิดเส้นผ่าของวิฑูรชน การบริหารสถานี การจัดการด้านคน งานวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณสนับสนุนว่าเป็นอย่างไร

การพัฒนาชุมชนก่อน 2548

2. เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการบริหารและเนื้อหาการจัดรายการต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ชุมชนมีส่วนร่วมและเกิดความร่วมมือมากขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

1. ทีมวิจัยร่วมทบทวนและบันทึกการดำเนินการที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2548
2. ทีมวิจัยร่วมถอดบทเรียนด้านการบริหารงานด้านต่างๆ
3. ทีมวิจัยร่วมสรุปบันทึก

กระบวนการถอดบทเรียน

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อความเข้าใจในกระบวนการหาข้อมูล
2. แบ่งเนื้อหาหมอบหมายงานศึกษาเอกสารให้แก่แต่ละคนรับผิดชอบ
 - ประวัติการความเป็นมาวิฑูรชนคนนิบงยุคแรก
 - การก่อเกิดวิฑูรชนคนนิบง
 - การพัฒนารูปแบบการจัดรายการวิฑูรชนคนนิบง
3. ไปค้นหาเนื้อหาตามที่ได้รับมอบหมาย
4. ประชุมสรุปนำเสนอข้อมูลเอกสาร
5. จัดทำรายสรุปข้อมูลเอกสาร

ผลการถอดบทเรียน

-การพัฒนาชุมชนก่อน 2548

- ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี 2540 มาตรา 40
 - สื่อคลื่นความถี่เป็นของสาธารณะก่อให้เกิดกระแสกระตุ้นขึ้นมาทั่วประเทศใช้คลื่นความถี่
 - ปี 2545 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.)เข้ามาในยะลา ได้จัดตั้งเครือข่ายองค์กรชุมชน
- คนยาลอ ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์อิสลามอาลาวิยะห์ยะลา กลุ่มออมทรัพย์อ.ส.ม.เมืองยะลา

กลุ่มออมทรัพย์บุญออโรปิอะธรามัน กลุ่มร้านค้ามุสลิมยะลา กองทุนสวัสดิการเด็กกำพร้ายากจน
อนาถายะลา-มูลนิธิอาบูบักร์ สหพันธ์คาคีกายะลา ชมรมสวัสดิการผู้สูงอายุยะลา กลุ่มพัฒนาตลาด
เก่า คณะกรรมการมัสยิดกลางยะลา สมาคมมุสลิมแห่งประเทศไทยสาขายะลา

- ปี 2546 เครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอขับเคลื่อนประเด็นสื่อประกอบด้วย

- จัดทำวารสารคนยาลอ

- สื่ออินเทอร์เน็ต

- สื่อวิทยุ

- ปี 2547 เครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอขับเคลื่อนสื่อวิทยุได้จัดรายการชุมชนคนยาลอทางสถานีวิทยุ อสมท.เข้าเป็นเวลา 3 เดือน ในปีเดียวกันนี้ เมื่อหมดสัญญาเช่าจากสถานีวิทยุ อสมท.แล้ว ทาง สวท.ให้เครือข่ายคนยาลอไปจัดรายการ จัดได้ 1 เดือน มีปัญหาเรื่องการจัดการเพื่อชุมชนห้ามพูดภาษามลายู ทาง สวท.ยกเลิกรายการ

ปี 2546

- เครือข่ายคนยาลอได้ส่งนายมุฮัมมัดไปประชุมที่สงขลา เรื่องสื่อวิทยุชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) จะให้เครื่อง แต่นายมุฮัมมัดปฏิเสธเพราะไม่มีทีมงาน

- ปลายเดือนตุลาคมทางวิทยุชุมชนเจาะโฮรู้งได้หยุดออกอากาศ ทาง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) โดยเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ได้เสนอเครื่องให้คนยาลอขืมไปใช้

- วันที่ 15 พฤศจิกายน 2546 ได้ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้วิทยุชุมชนคนยาลอที่มีมัสยิดกลางยะลา คลื่นความถี่ 105.75 MHz โดยมีคณะทำงานประเด็นสื่อจากองค์กรชุมชนคนยาลอร่วมกับกรรมการมัสยิดกลางจังหวัดยะลา รัศมีคลื่น 5 กิโลเมตร เป็นเวลา 1 ปี ออกอากาศเวลา 16.00-23.00 น.

ปี 2547

- ได้จัดเวทีสื่อวิทยุชุมชนจำนวน 5 ครั้ง ชุมชนได้ให้ความสนใจต่อสื่อวิทยุชุมชน แต่เนื่องจากปัญหาการจัดการวิทยุในมัสยิดไม่สามารถจัดรายการแนวบ้นเทิงได้ ประกอบกับสถานที่เป็นที่ไม่เหมาะสมที่ผู้หญิงเข้าไปปะปนได้และมีปัญหาในการนำเสนอ การเดินทางไปจัดรายการในมัสยิดไม่สะดวก จึงเสนอให้ย้ายสถานี แต่ทางชุมชนเห็นว่าให้เกิดอีก 1 สถานีข้างนอกมัสยิดอีก 1 จุดเพื่อความสะดวกในการนำเสนอรายการต่างๆ ผู้จัดรายการสามารถเข้าร่วมได้มากขึ้นและหลากหลาย

- สำหรับวิทยุคนยาลอให้ดำเนินการที่มัสยิดต่อไป เพื่อนำการเสนอรายการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและถ่ายทอดการเรียนการสอนผู้ใหญ่ในมัสยิดและพิธีละหมาดอ่านกุฎบะห์

- 1 มิถุนายน 2547 ได้เกิดจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนในนามวิทยุชุมชนคนนิบง ทางคลื่นความถี่ 104.25 ฃ. บ้านเลขที่ 16 ถ.สิโรตส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา ซึ่งมีนายมุฮัมมัดบิลหะซียาบูบาเกเป็นผู้อำนวยการสถานี และนายอับดุลละติฟ ฃ คุณเขาวัวเป็นหัวหน้าสถานี

การก่อเกิดเน้นเสน่ห์สถานที่ที่มีอัตลักษณ์ชุมชน

สื่อที่แท้จริงที่มาจากประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การสื่อสารทางวัฒนธรรมมีภาษาในการปฏิสัมพันธ์ เป็นเสน่ห์ของชุมชนที่มีมานาน 100 ปี

โลกการสื่อสารที่ไม่มีพรมแดน กลุ่มชนใดสามารถสื่อได้หลากหลายด้วยภาษาต่างๆ นับเป็นคุณสมบัติอันดี โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีสื่อภาษาไทยที่เป็นภาษาทางการแล้ว ชุมชนยังสามารถใช้สื่อภาษาอาหรับ มลายู และอังกฤษ

แต่คุณค่าอันเสียดายที่ชุมชนขาดแรงสนับสนุนและหนุนเสริมพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรม สื่อที่ใช้สร้างความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามีน้อยมาก เพียงแค่ 5 เปอร์เซนต์ของชุมชน และส่วนใหญ่เป็นสื่อมาจากภาครัฐ

วิทยุชุมชนคนนิบง เกิดจากการนำเสนอประเด็นขององค์กรชุมชนในจังหวัดยะลา เพื่อให้สื่อมาจากชุมชนเป็นเจ้าของ ชุมชนเป็นผู้พูดและผู้ฟัง ในสภาพของชีวิตชุมชน ชุมชนต้องการแสดงสิทธิชุมชน 4 ประการ

1. การทำมาหากิน
2. จัดการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ
3. มีระบบเงินตรา
4. สิทธิในการสื่อสาร

ประวัติความเป็นมา

จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุคนนิบง 107.50 MHz และเครือข่ายองค์กรชุมชนยะลา เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ทางเครือข่ายองค์กรชุมชนมุสลิมจึงเล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาท้องถิ่นตามหลักความหลากหลายในชุมชนในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจมากที่สุด

การก่อเกิดวิทยุชุมชนนี้เนื่องจากเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอ เริ่มแรกได้เช่าเวลาของสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของเครือข่าย จัดได้สามเดือนประสบปัญหาด้านค่าเช่าเวลา และได้ย้ายไปจัดที่ สวท. 95.00 จัดได้สัปดาห์ละครึ่งชั่วโมง จัดได้สามครั้ง ถูกห้ามไม่ให้จัดเพราะใช้ภาษามลายูท้องถิ่น จากนั้นได้ศึกษารัฐธรรมนูญ ฉบับ 2540 มาตรา 40 เกี่ยวกับคลื่นความถี่เป็นของสาธารณะที่ให้ชุมชนสามารถร่วมการจัดการได้

วัตถุประสงค์วิทยุชุมชนคนนิบง

วิทยุชุมชนคนนิบงก่อตั้งขึ้นภายใต้ประเด็นสื่อของเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก

1. เป็นศูนย์ข้อมูลการเรียนรู้ของชุมชน
2. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของชุมชน

ปรัชญา

สื่อชุมชน สื่อเพื่อการศึกษาพัฒนา

“RADIO RAKYAT RADIO TERBIAH”

พันธกิจ

1. พัฒนาสื่อท้องถิ่นในสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. ส่งเสริมสื่อพัฒนาอารมณ์ จิตใจผู้เส้นทางธรรมเพื่อความรัก ความสามัคคี
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิต

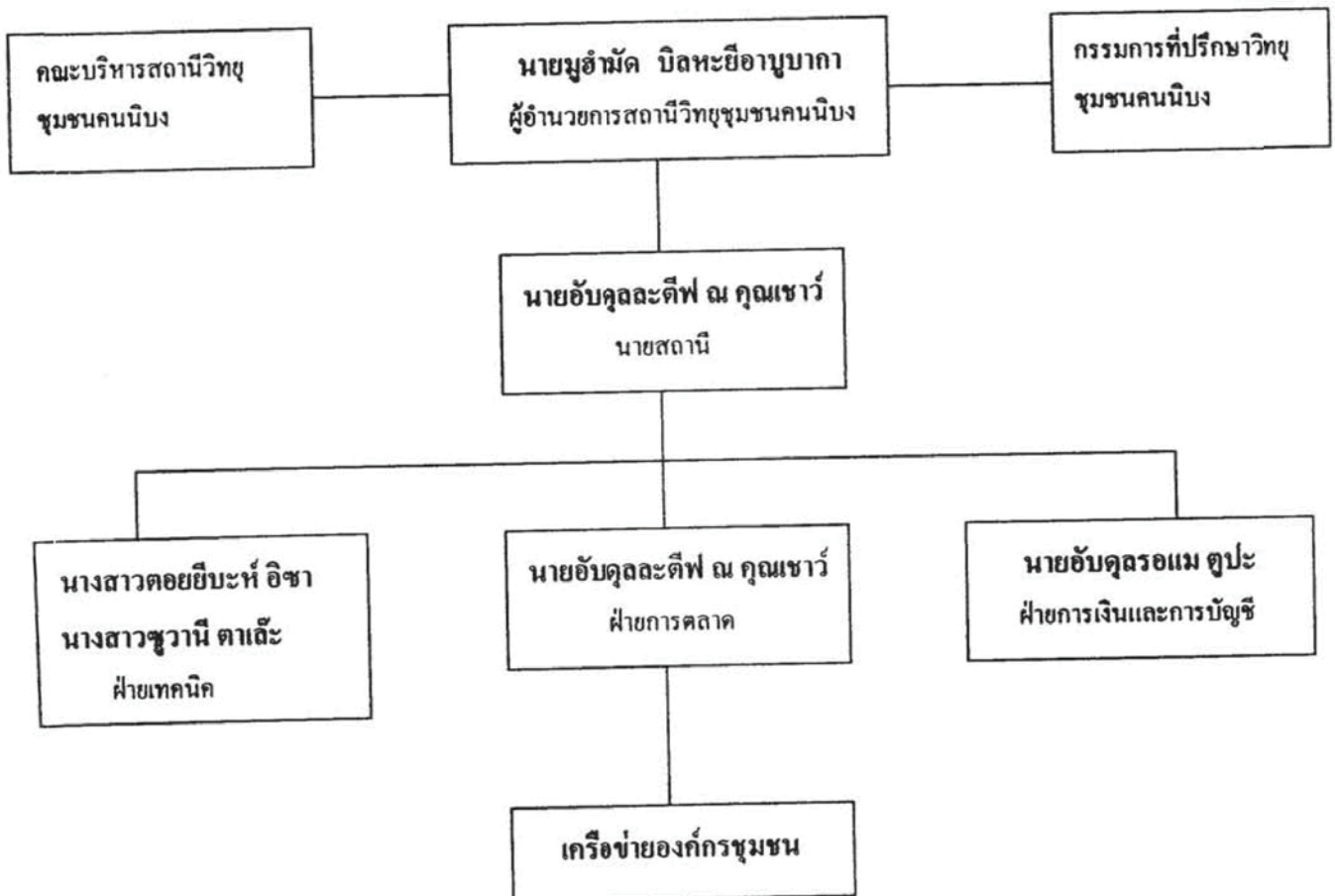
กิจกรรมที่ผ่านมา

1. จัดทำวิจัยเรื่องสื่อวิทยุท้องถิ่น ร่วมกับสกว. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อบรมสื่อสิ่งพิมพ์
3. เยาวชนคนวิทยุจัดค่ายเยาวชนร่วมกันเทศบาลยะลา
4. จัดกิจกรรมวันรายช พืชแจกทุนเด็กกำพร้าที่กระทบกับสถานการณ์
5. จัดหาทุนสร้างเสาเสาเวอร์
6. จัดทำเครือข่ายวิทยุชุมชนมุสลิมจังหวัดยะลา
7. หาทุนให้เด็กกำพร้า
8. ฝึกนักจัดการจากเครือข่ายโรงเรียนตาดีกา

จากการศึกษาที่วิจัยได้เห็นการทำงานของคณะบริหารและของทีมวิจัยมีบุคลากรไม่มาก มี

ผังการบริหารงาน โครงสร้าง

แผนผังผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนคนนิบง

การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านงบประมาณ

ทางสื่อวิสาหกิจชุมชนคนนิบงเริ่มต้นจากศูนย์พยายามให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยจัดโครงการรณมน้ำใจสู่วิสาหกิจชุมชนคนนิบง เพื่อหารายได้ซื้ออุปกรณ์เสาเทาวอร์และพัฒนาศักยภาพขึ้น เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2552 ได้ทุนมาทั้งสิ้น 60,000 บาท ในมีการจัดเสวนาเรื่อง สื่อเพื่อการเผยแผ่

ในการจัดงานดังกล่าวมีคณะกรรมการจัดงาน ดังนี้

ประธานในพิธี สว.ต่วนอับดุลเลาะ คาไคะมารียอ

ประธานอำนวยการ นายมันโซร์ สาและ

รองประธานอำนวยการ 1. นายอับดุลเราะห์มาน ดูปะ

2. นายไพรัช มะ

3. นายนิมิง นิมูค

4. นายสาการียา สาและเม็ง

5. นายนิมะนาเซ สามะอาลี

6. นางนุรีย์ลัน บิลหะยืออาบูบกา

ประธานจัดงาน	7. นายชูโชค คอเลาะ
	8. น.ส. แวฮันนะห์ ปานากาเซ็ง
รองประธานจัดงาน	นายมุฮัมมัด บิลหะซียาบูบา
	1. นายหะซัน ภาลวัน
	2. นายอับดุลละดีฟ ณ กุณเขาว์
	3. นายนาอิม วงศ์เสงี่ยม
	4. นางสาวรุสนานี คอเลาะ
	5. นางสาวตอฮิบะห์ อีซา
	6. นายอาชี ปี
	7. นางสาวซาริมะ เพชรกระ
	8. นายซอมัด ในหมาคป็นจ่อ

องค์กรภาคีที่สมทบอุปกรณ์ อบจ.ยะลา

การสนับสนุนด้านเนื้อหาและรายการ

การดำเนินการอยู่ได้ของวิทยุชุมชนคนนบิงที่ต้องพึ่งตนเอง การดำเนินการที่ไม่ได้หวังกำไร การจัดรายการเนื้อหาที่มีสาระด้านคุณธรรม มีผู้สนับสนุนรายการ โดยบริจาคเป็นค่าสนับสนุน รายการศาสนาซึ่งตามหลักศาสนาอิสลามมุสลิมทุกคนต้องเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในศาสนา อิสลามแก่คนต่างศาสนิก การที่ชุมชนได้บริจาคถือเป็นผลบุญ ทางสถานีก็ได้ตอบแทนด้วยการ ประชาสัมพันธ์กิจการหรือร้านค้าที่มีการจำหน่ายสินค้าที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามเพื่อให้ ชุมชนได้ร่วมสนับสนุนกิจการของเขา

ปัญหาของการบริหารจัดการสถานี

1. ปัญหาด้านเทคนิค

- คลื่นออกอากาศไปไม่ไกลรัศมีประมาณ 15-20 กิโลเมตร อุปกรณ์ไม่เพียงพอ
- สถานีห้องส่งแคบ ไม่เอื้อ ไม่มาตรฐาน

2. ปัญหาด้านบุคลากร

- ขาดนักจัดรายการใจอาสาขาดช่างฝ่ายเทคนิค
- ขาดความต่อเนื่องในการจัดรายการ

3. ปัญหาด้านทุน

- ขาดผู้ให้การสนับสนุน ทุนทรัพย์ ไม่สามารถพัฒนาเครื่องมือและเทคนิคได้
- ขาดองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือต่อวิทยุชุมชนคนนบิงในพื้นที่อย่างค้ำคูณ

4. ปัญหาด้านบริหารจัดการ

- ทีมบริหาร ไม่มีเวลามากเพียงพอเพราะต่างคนต่างมีงานนอกเวลา
- ขาดทักษะและความรู้ในการจัดรายการ

- ชุมชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของเพราะ ขาดความรู้ประสบการณ์
- การดำเนินการบริหารสามารถดำเนินได้แต่มีปัญหาในเรื่องเทคนิค ด้านวัสดุอุปกรณ์ เพราะเวลาจำกัด ไม่มีสำรอง ทีมบริหาร ไม่มีความรู้ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์และไฟฟ้า ต้องรอช่างมาซ่อม ซึ่งเป็นจุดอ่อนของสถานี

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรม

1. ทีมวิจัยได้เรียนรู้ความเป็นมาเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิทยุชุมชนคนนินง ด้านเนื้อหา และการนำเสนอสู่ชุมชน และการตอบสนองความต้องการของชุมชน
2. ทีมวิจัยได้เห็นพัฒนาการ และได้รู้จุดอ่อนจุดแข็งผลของการดำเนินการที่ผ่านมา
3. ทีมวิจัยได้แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงผังรายการให้สนองชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

1. ขาดข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร
แนวทางแก้ไข รวบรวมจากเอกสารและจากข้อมูลในเว็บไซต์
nibongfm.wordpress.com
2. ขาดบุคลากรฝ่ายเทคนิค
แนวทางแก้ไข แสวงหาฝ่ายเทคนิคอาสา

กิจกรรมที่ 3 จัดเวทีคณะทำงานร่วมทบทวนและถอดบทเรียนการดำเนินงานวิทยุชุมชนคนนินงในด้านการจัดผังรายการและการนำเสนอสู่ชุมชนตั้งแต่ปี 2548-2551

วันที่ 25, 30 กรกฎาคม 2552

สถานที่ ห้องประชุมวิทยุชุมชนคนนินง

ผู้เข้าร่วม 23 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย ที่ปรึกษา ตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่สกว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อรวมทบทวนและเจาะลึกเนื้อหาแต่ละช่วงตั้งแต่ปี 2548-2551 ประกอบด้วยอะไรบ้าง(ผังรายการ+เนื้อหา)
2. เพื่อรวมทบทวนวิธีการนำเสนอเนื้อหา(วิธีสื่อสู่ชุมชน)แต่ละช่วงว่าเป็นอย่างไร แนวทางการประสาน เนื้อหาเวลานำเสนอเป็นอย่างไร
3. เพื่อพิจารณาจุดเด่น-จุดด้อยของการนำเสนอแต่ละช่วง
4. เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จจากการจัดรายการที่ผ่านมา
5. เพื่อหาแนวทางให้แก่นสารของเนื้อหาเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง
6. เพื่อหาแนวทางให้ชุมชนมาร่วมในการจัดรายการอย่างไร

ขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรม

1. ทีมวิจัยจัดประชุม มอบหมายให้ศึกษาผังการดำเนินงานผังรายการที่ผ่านมา
2. ร่วมกันสรุปถอดบทเรียนการดำเนินผังรายการที่ผ่านมา
3. บันทึก

กระบวนการประชุมและเนื้อหาที่ได้

แผนผังรายการวิทยุชุมชน คนนิง

การจัดรายการวิทยุชุมชน คนนิง จะเป็นรายการที่เน้นในปรัชญา Radio Rakyat Radio Terbiyah คือ เป็นวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ซึ่งเน้นการจัดรายการ โดยมีแผนผังรายการดังต่อไปนี้

วัน/เวลา	01.10.15.00 น.	02.00.15.00 น.	03.00.15.00 น.	04.00.15.00 น.	05.00.15.00 น.	06.00.15.00 น.	07.00.15.00 น.	08.00.15.00 น.
เช้า	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง
สาย	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง
วัน	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง
เย็น	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง
ค่ำ	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง
ดึก	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง	วิทยุชุมชนคนนิง

ถอดบทเรียน จำนวนเวลาออกอากาศ

นายอับดุลเลตีฟ ณ ฤๅณชาว หัวหน้าสถานีกล่าวว่าจากการที่ได้ดำเนินการวิทยุชุมชน จะเห็นได้ว่า ทางสถานีวิทยุชุมชนคนนิงได้ดำเนินการออกอากาศเป็นเวลาวันละ 8 ชั่วโมง เนื้อหาโดยส่วนใหญ่เน้น การธรรมะธรรมโม ตั้งแต่เปิดสถานี เวลา 8.30 -9.00 จะเป็นรายการนำคัมภีร์อัลกุรอานมาอ่านและแปลเป็นภาษาไทยและภาษามลายู ซึ่งเป็นบทบัญญัติ และองค์การของพระผู้เป็นเจ้า เป็นการนำเสนอต่อผู้ฟังโดยเฉพาะผู้สนใจในคัมภีร์อัลกุรอาน

สำหรับเวลา 9.00--10.00 เป็นรายการเส้นทางธรรมนำเสนอคำอธิบายของโศกฏอย่างหลากหลายทั้งใน และนอกประเทศได้นำเสนอให้ผู้ฟังได้เรียนรู้และเข้าใจความเป็นมาขององค์การของอัลลอฮ์เพื่อให้ผู้ฟังนำไปใช้เป็นวิถีชีวิต

สำหรับเวลา 10.00-11.00 เป็นรายการกำปังกีตอ หรือชุมชนของเรา ได้นำเสนอแนวความคิดการพัฒนาสังคม การเมือง ระบบการดำเนินงานชีวิตโดยใช้ภาษามลายูและภาษาไทย

สำหรับเวลา 11.00-12.00 ได้นำเสนอรายการเส้นทางธรรมซึ่งมีนักวิชาการ โศกฏในชุมชนได้นำเสนอในรูปแบบของซีดี เป็นเวลา ชั่วโมง เน้นการอบรมการให้ความรู้ในบทบัญญัติของอัลลอฮ์

สำหรับเวลา 12.00-12.30 เป็นการถ่ายทอดข่าวจากสำนักข่าว T-new เครือข่ายข่าวประชาชน

สำหรับเวลา 12.30-13.00 จะเป็นรายการของสถาบันอนาคศึกษาที่นำเสนอรายการต่อไปนี้

- วันจันทร์ จะเป็นรายการเคล็ดลับคนทำงาน ซึ่งจะเป็นการนำเสนอถึงวิธีการทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จ เล่าประวัติของบุคคลดีเด่นที่ประสบสำเร็จในชีวิต

- วันอังคาร จะเป็นรายการก้าวทันการศึกษา จะเป็นรายการที่นำเสนอประเด็นเนื้อหาสาระละเอียดเกี่ยวกับการทำโครงการของสถาบันต่างๆ เช่น การทำโครงการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของนายหลวง

- วันพุธ จะเป็นรายการครอบครัวแสนสุข จะเป็นรายการที่นำเสนอรายละเอียดเคล็ดลับในการจะทำให้ครอบครัวมีความสุข รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่

- วันพฤหัสบดี จะเป็นรายการนานาชาติคน จะเป็นการนำเสนอเคล็ดลับต่างๆที่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จในที่สุด

- วันเสาร์ จะเป็นรายการเศรษฐศาสตร์ใกล้ตัว เป็นรายการเกี่ยวกับการวิธีการใช้เงิน

- วันอาทิตย์ จะเป็นรายการเปิดบ้านคุยกัน เป็นรายการที่ไปสัมภาษณ์นักวิชาการชื่อดัง

- สำหรับวันศุกร์จะเป็นการวันพิเศษจะมีการถ่ายทอดสดจากมัสยิดกลางจังหวัดยะลา ช่วงเวลา 12.00-13.15 เป็นการถ่ายทอดสดบรรยายคุณบะฮ์ และพิธีละหมาดวันศุกร์

สำหรับเวลา 13.00-14.00 จะเป็นรายการบรรยายธรรมภาคภาษาไทยโดยนักวิชา ซึ่งถ่ายทอดเป็นแผ่นซีดี วิทยากรในพื้นที่และนอกพื้นที่ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เน้นการอบรมจิตใจ ใช้ภาษาปักษ์ใต้นำเสนอ

สำหรับเวลา 14.00-15.00 จะเป็นรายการบินบินอัลฮิสมุ เป็นรายการเกี่ยวกับการแนะนำการศึกษาซึ่งดำเนินรายการ โดยมูลนิธิอาบูบักร์ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา เป็นรายการที่ถ่ายทอดเป็นภาษามลายู และภาษาไทย เน้นสภาพการศึกษา และการดำเนินชีวิตดูแลครอบครัว การดูแลอบรมลูก การเลี้ยงบุตร

สำหรับเวลา 15.00-16.00 จะเป็นรายการเติมความสุขด้วยรอยยิ้ม เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาจากสถาบันต่างๆมาช่วยดำเนินรายการ โดยจะนำเสนอเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับเคล็ดลับสาระน่ารู้ รวมถึงโรคต่างๆที่ควรรู้

ทุกคืนชั่วโมงจะมีการถ่ายทอดสดข่าวจากสำนักข่าว TNEWS

รายการของสถานีคือจากรากเหง้าของชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่น

นายมุฮัมมัด บิลหะอียาบูบาภา ได้กล่าวว่า “มีทัศนคติการจัดรายการของวิทยุชุมชนโดยทั่วไป จะมีแค่รายการที่นำเสนอเป็นรายการเพลงและบันเทิง วิทยุชุมชนบางแห่งดำเนินการเพื่อทำธุรกิจ และแสวงหากำไร โดยแสวงหาสปอนเซอร์จากเพลง ซึ่งสวนทางกับสภาพความเป็นจริงของวิทยุชุมชน โดยเฉพาะการนำเสนอรายการต่างๆ การจัดรายการตามผังรายการของวิทยุชุมชนคนนิยมของเราจะเห็นว่า บันเทิงหรือเพลงมีเพียงแค่ 10 เปอร์เซ็นต์ และอีก 90 เปอร์เซ็นต์ จะเป็นเรื่องที่เน้นการเรียนรู้ด้านการศึกษา วัฒนธรรม และภาษามลายู และเป็นข้อมูลการเรียนรู้ของชุมชน เน้นกิจกรรมของเยาวชน”

นายมุฮัมมัดกล่าวอีกว่า “จะเห็นว่าวิทยุชุมชนคนนิยม จะเน้นความสำคัญของชุมชนในพื้นที่เป็นหลักสามารถรรโลงสังคม ด้วยภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ก่อเกิดศูนย์ข้อมูล ศูนย์เรียนรู้ นำความรู้ใหม่สานต่อโลกปัจจุบันนำศาสนาที่มีมากับอัลกุรอาน เรามีภูมิปัญญาที่ล้ำค่าในชุมชนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วไป เราอาจนำเสนอการนำอรรถาธิบายคัมภีร์ธรรมนุญชีวิตแห่งอิสลามคืออัลกุรอานด้วยจิตของปราชญ์พื้นบ้าน ซึ่งเป็นศาสน์แห่งพระเจ้า(อัลกุรอาน) ศาสน์ศาสนา (วะนะ)ที่เรานำมาจัดและนำเสนอสู่ชุมชนให้คิดใคร่ครวญ และปฏิบัติ อย่างเข้าใจอบอุ่น ร่วมเย็นสันติสุข ผังรายการวิทยุชุมชนคนนิยมออกอากาศทุกวันๆละ 8 ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงนั้นเป็นรายการศาสน์ข้อมูลการเรียนรู้จรรยาบรรณวิถีชีวิตของเหล่าปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ล้ำลึก

“รากเหง้าแห่งปัญญาที่จะต้องฟื้นฟูอันมีค่าจะต้องให้มีอยู่ชุมชนตลอดไป มิใช่ทำลายและทอดทิ้ง ซึ่งในชุมชนมลายูมุสลิมมีมากมายมหาศาล ด้วยองค์ความรู้ที่มีคู่อัลกุรอานและแบบอย่างท่านศาสดา และด้วยวัฒนธรรมภาษาที่สวยงาม วิทยุชุมชนคนนิยมจะต้องนำเสนอสิ่งเหล่านี้สื่อให้เข้าใจในหมู่ชนคนมลายูด้วยกันเองและในหมู่คนต่างถิ่นทั่วไปได้เข้าใจ “

นายควันฮับดุลรอซิก ควันกาจิ เจ้าหน้าที่ด้านเทคนิควิทยุชุมชนคนนิยม ได้ดูรายการช่อง 11 ได้เห็นรายการเสวนาการจัดรายการเคมีรัฐมนตรีสำนักนายกรัฐมนตรี เสรีรังสรรค์ในขณะนั้น ได้มาเยี่ยมและได้นำการเสวนาว่ารูปแบบของวิทยุชุมชนคนนิยมไปพูดนำเสนอที่เชียงใหม่ ถ้าจะดูรูปแบบวิทยุชุมชนให้มาดูวิทยุชุมชนคนนิยมที่ยะลา

นายมุฮัมมัด ยังกล่าวถึงการทำธุรกิจของกลุ่มนายทุนกับวิทยุชุมชนอีกว่า มีธุรกิจโทรศัพท์สามารถส่ง SMS ได้นำเสนอติดตั้งเครื่องดังกล่าว เพื่อให้ผู้ฟังขอเพลง และรายได้แบ่งครึ่งจะเป็นรายได้ของสถานี แต่บอกว่าทางสถานีเราไม่มีรายการขอเพลง และไม่ใช้สถานีเพลง ตามที่วิทยุชุมชนทั่วไปวิทยุของเรานำเสนอรายการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไม่มีการขอเพลง หากผู้จัดรายการจะ

เปิดเพลง ก็สามารถเปิดขอเพลงได้เฉพาะเพลงที่ทางสถานีเตรียมให้เท่านั้น ทำให้เจ้าของธุรกิจเอสเอ็มเอสเลิกคิดต่อมา

มีเหมือนกันขวามลาชุมุสลิมที่ชอบฟังเพลงอยากฟังเพลงจีเจ(เพลงมลาชุมุทานองอินเดี)แต่ทางวิทยุเรามีปรัชญที่มุ่งสร้างจริยธรรมให้เกิดแก่ผู้ฟัง เราไม่มีการสร้างความระเรึง

“จากที่เราเปิดเพลงอนาซิด (เพลงเพื่อชีวิตในศาสนา) เคยมีทหารมาเคาะประตูสถานี ถามว่าทำไมไม่ใส่เพลงไทยด้วย ผมตอบว่าเพลงไทยก็มีแต่เราไม่ใส่เพลงรักๆ ใดๆ เราเน้นเพลงเพื่อคุณธรรม”นายคว่นกล่าว

นายพะสัน ภาละวัน กล่าวถึงการจ้ดรายการวิทยุชุมชนคนนิบงที่ไม่เน้นโฆษณาว่า “เกิดการเถียงในที่ประชุมสื่อชุมชนในรูปแบบของวิทยุที่ไม่แสวงกำไรกรณีการขอการสนับสนุนรายการจากร้านค้า รายได้ของสถานี จึงจำเป็นจะต้องเสียภาษีหรือไม่ เพราะเราไม่ไ้ขายได้แต่ เงินที่ได้มาพอค่าน้ำค่าไฟฟ้าเข้าบ้านเท่านั้น ทางเราต้องพุดคุยให้สรรพากรเข้าใจในงานของเรา”

นางสาวชูววนี ตาละ๊ะ ได้บอกว่า “มีคนเสนอให้ขยายเวลาผังรายการออกอากาศ ให้ไปถึงเวลา 18.00 น. ทางสถานีคิดอย่างไร การคิดถึงปรัชญของสถานีเพื่อต้องการมีทางเลือกของชาวบ้านส่วนหนึ่งสำหรับวิทยุชุมชนในแนวทางศาสนาอิสลามในการรับฟังที่ต้องแข่งขันหรือไม่ มีความเห็นว่าทางคณะกรรมการบริหาร ไม่มีเป้าหมายถึงกับจ้ดรายการมากขนาดนั้นเพราะปัจจุบันมีสถานีเครือข่ายวิทยุชุมชนคนขาลออกอากาศจนถึงเวลา 22.00 น.อยู่แล้ว จึงสามารถเป็นทางเลือกสำหรับผู้ฟังรายการศาสนา”

นางนุ้ยฮัน บิลหะยืออาบูบกา “ในฐานะที่ตนเป็นผู้ติดตามรายการของสถานีวิทยุชุมชนคนนิบง รายการต่างๆที่ทางสถานีเป็นรายการวิทยุที่น่าสนใจมาก เปรียบเสมือนห้องเรียนทางอากาศ หากแม่บ้านหรือใครที่ติดตามตลอดทั้งวันจะ ได้ความรู้มากมาย เหมือนกับอยู่ในห้องเรียน เวลาไปไหนมาไหนในจังหวัดยะลาจะแนะนำให้เพื่อนๆฟังวิทยุชุมชนคนนิบงเพราะรายการแต่ละรายการหาฟังไม่ได้ในวิทยุทั่วไป ชอบฟังรายการบรรยายธรรมมากโดยเฉพาะการบรรยายธรรมของอาจารย์ทุกคนซึ่งทางสถานีได้เลือกสรรมา คิดว่าวิทยุชุมชนคนนิบงมีบทบาทมากต่อการพัฒนาสังคม โดยเฉพาะผู้ฟังมุสลิม ส่วนรายการอื่นๆก็จัดได้ดีมากสำหรับตนเองเช่นรายการแนะแนวการศึกษาหรือรายการBIMBINGAN ILMU จัดโดยกฤษณ์พัชร์ณาลี ใช้ภาษามลายูได้ดี ได้ความรู้ดี”

รายการต่างๆ

รายการต่างๆที่ออกอากาศ 7 ชั่วโมงต่อวันดังต่อไปนี้

รายการ	สาระ	บันเทิง	ภาษา
อัลกุรอาน	½ ชั่วโมง	-	อาหรับ/มลายู
เส้นทางธรรม	3 ชั่วโมง/วัน	-	ภาษามลายู/ไทย
แนะแนวการศึกษา/ครอบครัว	½ ชั่วโมง/วัน	½ ชั่วโมง/วัน	ภาษามลายู/ไทย

เดิมความสูงด้วยรอยยิ้ม	½ ชั่วโมง	½ ชั่วโมง	ภาษามลายู/ไทย
ชุมชนของเรา/kampongkita	1 ชั่วโมง/วัน	-	ภาษามลายู
ข้าว/สารคดีอนาคศึกษา	1 ชั่วโมง	-	ภาษาไทย

ผังรายการปัจจุบัน

วัน / เวลา	08.30-09.00 น.	09.00-10.00 น.	10.00-11.00 น.	11.00-12.00 น.	12.00-13.00 น.	13.00-14.00 น.	14.00-15.00 น.	15.00-16.00 น.
เช้า	อัลกุรอาน/เพลง	Nik Aziz	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
อาทิตย์	อัลกุรอาน/เพลง	Nik Aziz	เชือกปากประชาชน	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
จันทร์	อัลกุรอาน/เพลง	Shahrul	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
อังคาร	อัลกุรอาน/เพลง	Shahrul	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
พุธ	อัลกุรอาน/เพลง	Azhar Idn	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
พฤหัสบดี	อัลกุรอาน/เพลง	Nik Aziz	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	ข่าว/ชนบท IFD	บรรยายไทย	B. bingcan ibnu	เคสความสุชา
ศุกร์	อัลกุรอาน/เพลง	Nik Aziz	Kampongkita	Dr. Ismail Irfi	อัลกุรอาน/ ทวนสดวันศุกร์	YI U Radio	B. bingcan ibnu	บรรยายไทย

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรม

ทีมวิจัยได้เรียนรู้ผลจากการดำเนินการจัดผังรายการ ได้เหมาะสมตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนผังรายการที่เหมาะสมกับผู้ฟังรายการ และรายการที่ชุมชนชื่นชอบควรเพิ่ม และรายการที่ควรลดพัฒนาปรับปรุง ตลอดจนจุดอ่อนจุดแข็งของผังรายการ

กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหารือในด้านการจัดการ วิธีการทำงานร่วมกับตัวแทนประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา

วันที่ 26 กรกฎาคม 2552

สถานที่ ห้องประชุมวิทยุชุมชนคนนิบง

ผู้เข้าร่วม จำนวน 16 คน ประกอบด้วยทีมวิจัย 7 คน ที่ปรึกษา 2 คน ประชาสัมพันธ์จังหวัด 1 คน
ตัวแทนชุมชน 6 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้วิทยุชุมชนคนนิบงได้นำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หารือในด้านการจัดการ วิธีการทำงานร่วมกับตัวแทนประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

1. ประสานงานกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา
2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนและการนำเสนอของประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา
3. ถอดบทเรียนแนวทางการทำงานกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลาและรวบรวมบันทึกข้อมูล

กระบวนการดำเนินงาน

เป็นเวทีที่ได้นำเสนอข้อมูล ซึ่งได้เชิญที่ปรึกษาและบุคคลทั่วไป จำนวน 12 คน ณ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และวันนี้ได้รับเกียรติจากประชาสัมพันธ์จังหวัดได้เข้าร่วม

หัวหน้าโครงการนายชุมอำมรด บิลหะยีอาบูบากกล่าวต้อนรับขอบคุณผู้เข้าร่วมเวทีครั้งนี้และได้ขอให้สมาชิกผู้เข้าร่วมได้ร่วมกันเปิดพื้นที่อ่านพร้อมด้วยอัลกุรอานซูเราะห์อัลฟาตีอะห์ทุกคนได้อ่าน และได้กล่าวเกริ่นนำในหัวข้อที่เราทำวิจัยท้องถิ่นว่าบทบาทของสื่อและรูปแบบสื่อวิทยุชุมชนคนนิบงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นในรูปแบบใด ตลอดจนการร่วมมือกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลา

จากนั้นคุณรอซิดี เลิศอิริยพงศ์ จากหัวหน้าโครงการเครือข่ายเอดส์ของสมาคมชวามุสลิมแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงการนำเสนอของสถานีว่า "การนำเสนอรายการต่าง ๆ นั้นควรวิเคราะห์ที่กลุ่มเป้าหมายผู้ฟัง และควรดูช่วงเวลาเรตติ้งผู้ฟัง" และได้เสนอแนะว่าควรจะเน้นกลุ่มเป้าหมายวัยเจริญพันธุ์ อายุ 25 ปี ขึ้นไป โดยเฉพาะผู้หญิงจะอยู่บ้านมากกว่าเพศชายมักจะอยู่ร้านกาแฟ ผู้ฟังส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้หญิง ทำอย่างไรจะให้ผู้หญิงเข้าร่วมรายการ โดยวิธีโฟนอิน เพื่อให้ผู้หญิงได้นำเสนอเรื่องของผู้หญิงที่อยู่ใกล้ตัว และปัญหาสังคม

และได้มีการแลกเปลี่ยนในเรื่องรายการต่างๆ อ.อับดุลรอฮมาน กล่าวว่า "เรายังขาดการโฟนอินทิวเวอร์เหมือนวิทยุกระแสหลัก เราน่าจะมีและให้มีนักจัดรายการกลุ่มเยาวชน"

วันนี้เราก็ได้มีกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมควีนสองคน เป็นตัวแทนจากเครือข่ายชมรมตาดีกาจังหวัดยะลา ซึ่งทางกลุ่มนี้วันนี้ได้เข้ามาเพราะอินชาอัลลอฮจะมาร่วมจัดรายการด้วย

สำหรับการทำงานร่วมกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลานั้นนายชุมอำมรดกล่าวว่า "เราประสานกันในเรื่องข่าวของจังหวัด เรามีเจ้าหน้าที่คือคุณอับดุลละตีฟเป็นผู้ไปเอาข่าวสัปดาห์ละครั้ง แต่ปัจจุบันเรามีแฟกซ์ทางประชาสัมพันธ์จังหวัด และประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และของหน่วยงานราชการต่างๆเราก็ได้นำเสนอตลอด และเมื่อครั้งวิทยุชุมชนทหารมาทับคลื่นความถี่ของเรา ทางประชาสัมพันธ์จังหวัดช่วยคลี่คลายให้อันนี้ต้องขอบคุณมาก ไม่งั้นมันเกิดปัญหาคงแน่นอน
ทัศนคติต่อรายการวิทยุของสถานีวิทยุชุมชนคนนิบง

นายสัมพันธ์ มุขอดี ประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลากล่าวว่า “คนกำลังเรียนปริญญาโท ของนิดาชะลาอยู่ และตอนนี้กำลังทำภาคนิพนธ์ในเรื่องวิทยุชุมชนคนนินงในหัวข้อเรื่อง”ทัศนคติต่อรายการวิทยุของสถานีวิทยุชุมชนคนนินง: ศึกษากรณีชุมชนมุสลิมตลาดเก่า เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และท่านได้สรุปจากการวิจัยพบว่า คนในชุมชนตลาดเก่าจะให้ความสำคัญมากกับวิทยุชุมชนคนนินง ร้อยละ 54 อายุ 26-33 ปี เป็นกลุ่มที่ฟังมาก คนที่สมรสแล้วฟังร้อยละ 73 คนฟังมากที่เรียนระดับปริญญาตรีร้อยละ 50 ผู้ฟังที่ฟังบ่อยคิดเป็นร้อยละ 42 รายการที่ฟังมากที่สุด รายการเพลงและบันเทิง

จากการนำเสนอแลกเปลี่ยนกับประชาสัมพันธ์จังหวัดได้กล่าวสรุปบทบาทของวิทยุชุมชนคนนินงได้กล่าวพอสรุปว่าเป็นรูปแบบของวิทยุชุมชนพันธุ์แท้ ไม่เหมือนวิทยุชุมชนอื่นดังนี้

1. เป็นวิทยุที่ไม่แสวงหากำไร
2. มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนเป็นของตนเอง มีปรัชญา วิทยุชุมชนวิทยุแห่งการเรียนรู้

(Radio Rakyat Radio Tarbiah)

3. ทีมงานที่เข้มแข็ง เสียสละ ใจอาสา ทั้งๆที่ไม่มีกำไร
4. ต้องมีเจตนารมณ์อย่างแท้จริง
5. ชุมชนปกป้อง / ชุมชนเข้มแข็ง / วิทยุขาดทุนไม่มีรายได้ / ชุมชนได้กำไร
6. จะเห็นว่าผู้ฟังหลากหลาย
7. นักจัดรายการวิทยุ ต้องมีอาชีพ มีจรรยาบรรณ ให้มีการอบรมฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

แนวทางในการจัดการ

1. สาระในการเผยแพร่
2. กลุ่มเป้าหมายหลัก สตรีและเยาวชน
3. เน้น สาระและการตักเตือน (การอบรมจิตวิญญาณ)
4. อบรมการจัดรายการ เสนอให้ลงทะเลเป็นนักรายการวิทยุชุมชนคนนินง
5. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น
6. เผยแพร่บทบาทและเจตนารมณ์ของวิทยุชุมชนคนนินง
7. เปิดเวทีให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมมากที่สุด
8. หารายได้ในการพัฒนาให้มีศักยภาพมากกว่านี้

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรม

1. ได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการ วิธีการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่สังคมสันติสุข

2. ความชัดเจนของวิทยุชุมชนคนนินงในเขตพื้นที่ที่รัศมีการออกอากาศมีความสามารถส่งกระจายเสียงและระยะทางบริเวณรับฟังมากนัก้อยเพียงใด

3. ความเร็วหรือแรงของเสาและความสูงของเสาที่มีผลต่อการออกอากาศและสภาพภูมิประเทศที่เป็นป่าภูเขาที่ใช้ให้เหมาะกับพื้นที่เพียงใด

4. กลุ่มผู้ฟังวิทยุชุมชนจะต้องมีทุกระดับ นอกจากกลุ่มแม่บ้าน ต้องควรเจาะกลุ่มแม่ค้า และเยาวชนให้มาก ทำอย่างไรให้เยาวชนมารับฟังคลื่นของเรา

5. ผังรายการจะต้องมีทั้งบันเทิง เยาวชน การศึกษา และบรรยายธรรมฯลฯ

5.1 ด้านบันเทิง – แนวเพลง โดยมีเนื้อหาสลับกับเพลงอนาซีค (เพลงเพื่อชีวิตแนวอิสลาม)

5.2 ด้านเยาวชน – มีน้องๆ มาจัดรายการและมีส่วนร่วมกับวิทยุมากขึ้น

5.3 ด้านการศึกษา – มีการสอดแทรกการศึกษา หรือข้อมูลด้านการศึกษา

5.4 ด้านบรรยายธรรม – ถ่ายทอดเสียงการบรรยายธรรมตามมัสยิดและผู้ฟังสามารถนำไปปฏิบัติได้

5.5 อื่นๆ ฯลฯ

ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้

1. ทีมวิจัยยังขาดประสบการณ์ในการดำเนินการและความรู้ในการจัดการวิทยุแบบมืออาชีพ

แนวทางแก้ไข ทีมวิจัยต้องศึกษาข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการของวิทยุชุมชนอื่นๆหรือศึกษาคู่มือการจัดการแบบมืออาชีพ

2. ขาดงบประมาณ และขาดผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค

แนวทางแก้ไข จะต้องฝึกทักษะบุคลากรด้านเทคนิคและแสวงหางบประมาณให้เพียงพอหาแหล่งสนับสนุน เพื่อดำเนินการวิทยุได้อย่างมั่นคงและสามารถดำเนินการได้อย่างตลอดต่อเนื่อง และจัดหาช่างเทคนิคมืออาชีพโดยเฉพาะเพื่อดูแลการจัดการด้านเทคนิค

แผนการดำเนินงานขั้นต่อไป

ร่วมมือกับประชาสัมพันธ์จังหวัดยะลาในโอกาสต่างๆ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมฟังเสียงจากผู้ฟังและติดตามรายการวิทยุผลสนองตอบต่อชุมชน

ลักษณะการจัดกิจกรรมนี้ ได้ดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ 1.กิจกรรมสัมภาษณ์ ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2552 2.จัดเวที เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2552 (ณ ห้องประชุมร้านอาชานะ อ.เมือง จ.ยะลา)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาระดับการตอบสนองของชุมชนที่มีต่อเนื้อหาสาระและรายการที่วิทยุชุมชนนำเสนอแต่ละช่วง

2. เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการสื่อเนื้อหาสาระในการจัดรายการวิทยุที่สามารถตอบสนองความต้องการและชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด
3. เพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ฟัง-ผู้จัดรายการ
4. เพื่อให้เกิดวิทยุชุมชน 100 เปอร์เซนต์
5. เพื่อศึกษาข้อมูลที่ชุมชนต้องการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในรัศมีการฟัง
2. ถอดคำพูดจากการสัมภาษณ์บันทึก
3. จัดเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผู้จัดรายการ-ผู้ฟังรายการ
4. สรุปและถอดบทเรียนจากการจัดกิจกรรมทั้งสอง

กระบวนการสัมภาษณ์ และความคิดเห็น

วิทยุชุมชนคนนิบงสร้างปัญญา สร้างจิตวิญญาณสันติสุข

กิจกรรมหนึ่งที่ได้รวบรวมจากการได้พูดคุยพบปะชาวบ้านในชุมชนตลาดเก่า โดยการสอบถามรายการที่ชอบ และเคยฟังรายการใดบ้าง และได้ประโยชน์จากการฟังรายการวิทยุได้อะไรบ้าง บางครั้งเราได้ไปเป็นกลุ่มคณะ และบางครั้งเป็นการพูดคุยตัวต่อตัว

หลายคนอาจจะพูดถึงผู้ฟังมีหลายประเภท จากการพูดคุย ผู้ฟังประเภทชาจร อยากได้วิทยุชุมชนที่มีการนำเสนอแบบนี้ที่บ้านบ้าง ชอบฟังรายการเพลงอานาจี๊ดชอบมาก รายการของดีเจฟ้า ลันอาลีพูดถึงครอบครัวละเอียดมาก นักจัดรายการบางคนอาจจะมาจัดบ้างคนแต่กลัวจัดแล้วจะเสียรูปแบบเดิมๆของรายการเพราะจะเปิดเพลงรักๆใคร่ๆ

ผู้ฟังเขาประจำได้พูดคุยเรื่องวิทยุชุมชนคนนิบงว่าดีมากเปิดตั้งทั้งวันเพราะทำธุรกิจส่วนตัวได้ความรู้มาก ฟังแล้วเหมือนนั่งเรียนกับไต่ครุ ในมัสยิด วิทยุชุมชนคนนิบงเป็นห้องเรียนเสมือนเป็นห้องเรียนกลางอากาศ ฟังแล้วเกิดพลังศรัทธา พลังทางปัญญา องค์กรความรู้จากการที่ได้ฟังพร้อมๆ ทำกิจกรรมประจำวันของเราโดยไม่เสียหาย

ชายแก่ท่านหนึ่งชื่อ ซอบาร์ (นามสมมุติ) อายุ 60-70 ปี อาชีพเข็นรถรุ่นส่งผักในตลาดสดหรือตลาดเสรีในตัวเมืองยะลา เดินทางมาลงๆทางสถานีว่าที่นี่เป็นสถานีวิทยุหรือเปล่า เขาเล่าว่าชอบฟังรายการบรรยายธรรมมากที่สุด ไม่ชอบฟังเพลง จนกระทั่งเพื่อนบ้านว่าเขา ฟังแต่ฟังบรรยายศาสนา

นางสาวรีมะ เจ๊ะเถาะ อายุ 40 ปี อยู่บ้านเลขที่ 8 ถ.สิโรตสย ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา อาชีพค้าขาย ได้เล่าความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนิบงว่า เคยฟัง ตอนนี้อยู่ไม่ค่อยได้ฟังเพราะมีภารกิจการทำงานากินและภารกิจดูแลลูกๆ หลายคน ส่วนใหญ่จะฟังการสอนศาสนาเป็นภาษามลายู การรับฟังเสียงชัดดีเพราะสถานีอยู่ติดกันไม่กี่ห้อง

ประโยชน์ ได้รู้หลักธรรมศาสนา ข้อควรทำ อะไรดีและไม่ดีต่อสังคมและชุมชน ตอนที่รับฟังข้อควรปรับปรุงไม่มีข้อคิดเห็น เพราะฟังเป็นบางครั้ง แต่ขอให้มีการพัฒนาปรับปรุงไปตามยุคและสมัยตลอดไป

นายมุฮัมมัด ตอฮา อายุ 45 ปี อาชีพ ครูสอนศาสนา อยู่บ้านเลขที่ 11 ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000 ได้เสนอความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนียบงเคฟิงวิทยุชุมชนคนนียบง และเคชมายบรรยาย สมัยวิทยุชุมชนคนนียบง Fm. 107.50 อยู่ที่ 16 ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา มีความรู้สึกยินดีด้วยกับอัลลอฮ์ (มาชาอัลลอฮ์) ที่มีวิทยุอิสลามเพราะอดีตไม่เคยมีมาก่อนวิทยุชุมชนอย่างนี้ มีประโยชน์ต่อมุสลิมในมุสลิมะห์ในตามจังหวัด เรื่องศาสนาอิสลาม มีเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ ทันต่อยุคสมัย ฯลฯ

การปรับปรุง ต้องพัฒนาคนและรู้จักคุณค่าของมนุษย์ในเรื่องของชนบประเพณี วัฒนธรรม และจริยธรรม ให้คนทุกหมู่เหล่าได้รู้สึกสำนึก ให้มีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุชุมชนคนนียบง ต้องรู้จักวิถีชีวิตมุสลิมในชุมชนตลาดเก่า ให้เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพราะว่าวัตถุประสงค์ไปก่อนมนุษย์บ้านเราตอนนี้ เพราะฉะนั้น เราต้องมีการศึกษาให้มากที่สุดวิทยุชุมชนมุสลิมตลาดเก่าทุกคน การศึกษาและการประชุม การประชุม เป็นสิ่งที่ดีที่สุด สำหรับศาสนาอิสลามที่ต้องการของประชากรในตลาดเก่า ให้มีความสะอาด ความเจริญก้าวหน้าสู่สังคมโลกมุสลิม

นางหวันอาชียะฮ์ พันธชาติ อายุ 40 อาชีพ ค้าขาย อยู่บ้านเลขที่ 1 ถ.สามหมอ1 อ.เมือง จ.ยะลา 95000 ได้มีความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนียบง เคฟิง ไม่บ่อย ฟังสองภาษา ชอบฟังบรรยายธรรมศาสนา มีประโยชน์ ได้ความรู้เพิ่มขึ้น รายการดีมาก ความรู้สึกต้องการให้มีรายการดีๆ ในวันหยุดเรียนของสัปดาห์

นายสุกรี ปากา อายุ 41 ปี อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว,รับเหมาก่อสร้าง อยู่บ้านเลขที่ 5 ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา โทร 0872981005 มีความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนียบงว่า

สมัยก่อนฟังตลอด เวลาขับรถ ตั้งแต่ย้ายมาไม่ทราบว่ายู่คลื่นไหน ก็เลยไม่ได้ฟัง สมัยที่ฟังได้ประโยชน์ทางด้านบรรยายธรรมศาสนาอิสลาม ทั้งภาษาไทยและมลายู และชอบฟังเพลงอนาฮิดมากมาย

ข้อควรพัฒนาระบบสัญญาณให้ชัด และเทคนิคปรับเสียงดังและเสียงค่อยให้ดีขึ้น ส่วนผังรายการดีมาก ตั้งแต่คลื่นวิทยุชุมชนคนนียบง 105.75 ปรับปรุงระบบทุกอย่างของสถานีดีขึ้น ทำให้หลายคนมาฟังทางนี้(105.75)

นายมุฮตอปา สะอาดธำรง อายุ 53 อาชีพ ค้าขาย+ขายตรง(อาหารฮาลาล)อยู่บ้านเลขที่ 148/47 ม.6 ต.สะเตงนอก อ.เมือง จ.ยะลา 95000 โทร 089-976-7276

ความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนียบง

- เคฟิงวิทยุชุมชนคนนียบง ชอบฟังบรรยายธรรม

- รับฟังชัดเจน เนื้อหาสาระดี ควรปรับปรุง เรื่องที่ทันสมัยปัจจุบัน เช่นเหตุการณ์ปัจจุบันที่สะท้อนความจริง
- ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการอ่านอัลกรุอันแก่เยาวชนและผู้สูงอายุ

นายมุฮัมมัดนาเซอร์ คอเนอร์ อายุ 43 ปี อยู่บ้านเลขที่ 64/3 ม.1 ต.บาโงซีเนน อ.ยะหา จ.ยะลา อาชีพ ธุรกิจอาหารฮาลาล ความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนบิงไม่เคยฟังวิทยุชุมชนคนนบิง

นายแวหะมะ ทะยิฮะมาะ อายุ 62 ปี อยู่บ้านเลขที่ 26 ถ.สิโรต4 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000 ความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนบิง เคยฟังวิทยุชุมชนคนนบิง 107.50 MHz การรับฟังชัดดีมาก ชอบฟังรายการของม้านโซร์ พูดสูงมากและก็ชอบฟังวิทยุชุมชนคนนบิงด้วย ฟังการสอนและฟังการอ่านอัลกรุอัน

ข้อควรปรับปรุง บางครั้งเสียงดัง บางครั้งเสียงค่อยเกินไป ควรใช้ภาษาระดับกลางๆ ไม่ต้องสูงเกินไป

ข้อเสนอแนะ วิทยุชุมชนไม่ใช่ระดับนักวิชาการฟัง แต่เป็นระดับชุมชนฟังมากกว่าให้ผู้ดำเนินรายการอย่าใช้ศัพท์สูง ชอบฟังอนาซิด สรุปให้ใช้ภาษาได้ทุกระดับ

นายบุรุดดิน สะหมัด อาชีพ นักธุรกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาล อยู่บ้านเลขที่ 1048/19 ถ.สิโรต ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000 โทร 073-214057 , 086-489-2740
ความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนบิง

เคยฟังวิทยุชุมชนคนนบิง ชอบฟังรายการบรรยายธรรม ความรู้เกี่ยวกับการรับฟัง ดี และต้องการให้รายการวิทยุเพิ่มเติมต่อไป

1. ให้ข้อมูลปัจจุบันที่เป็นประโยชน์ต่อมุสลิม
2. ให้ข้อมูลการบริโภคอาหารฮาลาล
3. ให้ข้อมูลการพัฒนาเยาวชน
4. ให้ข้อมูลการพัฒนาแม่บ้าน
5. ให้ข้อมูลการพัฒนาผู้นำ
6. ให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนเยาวชนในการประกอบอาชีพอิสระการเป็นพ่อค้า,นักธุรกิจ

นายอิสมะแอ มาหะมะ อยู่บ้านเลขที่ 16 ถ.สิโรต10 ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา อายุ 59 อาชีพค้าขาย โทร 084-862-0676

มีความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนบิง

เคยฟังวิทยุคนนบิง ความรู้สึกดี ชอบฟังรายการบรรยายธรรม การรับฟังชัดเจน ควรปรับปรุง รายการให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของมุสลิม เรื่อง ผลิตภัณฑ์ฮาลาล เช่น ยาตีฟีน สบู่อาบน้ำ กาแฟ และอื่นๆ

นายอับดุลเราะมัน ฮาสนัน อยู่บ้านเลขที่ 92/4 ม.8 ต.บุคิ อ.เมือง จ.ยะลา 95000 เบอร์โทร 073-288145 , 086-421-0260 อาชีพ ครู อายุ 42 ปี

ความคิดเห็นต่อสถานีวิทยุชุมชนคนนิงบง เคยฟังวิทยุชุมชนคนนิงบง ครั้งเดียว เห็นด้วยกับโครงการ

นายมุฮัมมัด บิลหะยืออาบูบาเกา ผู้อำนวยการสถานีกล่าวถึงการตอบรับจากผู้ฟังจากการจัดงานหาทุนว่า ทางวิทยุชุมชนคนนิงบงได้จัดงานสัปดาห์เพื่อการเผยแผ่ เมื่อเดือนมิถุนายน 2552 ที่ผ่านมา เพื่อหาทุน และเพื่อต้องการทราบการตอบรับจากชุมชน ทางวิทยุได้จัดงานดังกล่าวเพื่อหารายได้ซื้อเสาเทเลเวอร์ให้สูงขึ้น และในวันดังกล่าวได้จัดเสวนาในหัวข้อเรื่อง สัปดาห์เพื่อการเผยแผ่ มีตัวแทนจากอบจ. จังหวัดยะลา มาเปิดเครือข่ายสื่อวิทยุชุมชน ซึ่งในงานดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากชาวบ้าน ได้รับเงิน บริจาค 60,000 บาท มีกลุ่มมาช่วยงานจากเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา คือ โรงเรียนอาลาวิยะห์วิทยา โรงเรียนผดุงศาสนวิทยา มีคิเจ นักจัดรายการ ผู้มาร่วมงานหลายคนมาด้วยใจ จากการฟังวิทยุ และมีนักวิชาการมาพูดคุยเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค

นางนุรียัต บิลหะยืออาบูบาเกา กล่าวว่า วิทยุชุมชน สร้างคนให้มีจิตสาธารณะ เพื่อมีจิตสำนึก ร่วมกันในการสร้างวิญญูณแห่งสันติสุข การนำเสนอกิจกรรมต่างช่วยเหลือ

จัดเวทีฟังเสียง เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2552 (ณ ห้องประชุมร้านอาซานะ อ.เมือง จ.ยะลา) โดยมีผู้ฟังเข้าร่วมจำนวน 50 คน

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

1. ประสานงานกับกลุ่มผู้ฟังในจังหวัดยะลา
2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนและการนำเสนอของวิทยุชุมชนจังหวัดยะลา
3. ถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนกับผู้เข้าร่วมเสวนาการนำเสนอรายการต่างๆ แนวทางการการจัดรายการที่ควรมีและรวบรวมบันทึกข้อมูล

กิจกรรมเวทีฟังเสียง เป็นกิจกรรมพบปะของบรรดานักจัดรายการวิทยุกับผู้ฟัง มีผู้ร่วมกิจกรรม เป็นการพบปะผู้ฟังรายการ โดยที่ไม่ได้ทำหน้าที่สื่อเชิญ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประมาณ 30-40 คน นับว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ฟังรายการ มีการอภิปรายโดยมีวิทยากรรับเชิญมีคุณมนัชร ีสาและ ในฐานะคิเจนักจัดรายการ มีคุณพัชร์ อารี นักจัดรายการ บีบีอีลุม (Bimbingan ilmu) มีอาจารย์อับราฮิม ยานยา เป็นที่ปรึกษา และมีคุณโคะอูจาร์อูญ เค่นอูคม ที่ปรึกษานักจัดรายการวิทยุและ เป็นประธานมูลนิธิวัฒนธรรมอิสลามภาคใต้ ได้มีจัดเวทีแลกเปลี่ยน และมีการนำเสนอ

นายไซลิดิง เจ็ง อายุ 29 ปี ได้มีความคิดเห็นต่อวิทยุชุมชนว่า คิใจที่ได้มีสถานีวิทยุชุมชน มีประโยชน์ทำให้รับทราบสถานการณ์ใหม่ๆ

นางสาวฮือณะ วาเค็ง 23 ปี เนื้อหาสาระควรเน้นเรื่องความเป็นอยู่ของเขาวชน อยากให้วิทยุเสนอเนื้อหาที่สามารถพูดคุยระว่างนักจัดรายการกับผู้ฟัง มีประโยชน์เป็นแหล่งเรียนรู้ การเข้ามา

ส่วนร่วมนั้นอยากให้เป็นส่วนหนึ่งในแก้ปัญหาและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อชุมชน และให้ชุมชนมีทางออก และวิทยุชุมชนได้เป็นกระบอกเสียงผ่านรายการ

นอกจากนั้นได้มีการนำเสนอแลกเปลี่ยนในเรื่องประโยชน์ของวิทยุชุมชนที่ได้รับฟังมาทำให้คนในครอบครัวมีเวลาร่วมกันรับฟังรายการดีๆ แนวทางศาสนา มีความสุข อยากให้มีเนื้อหาของผู้หญิง อยากให้มีผู้บรรยายสดๆ ให้มีการถามตอบในเรื่องศาสนา

รายการที่ทางนำเสนอเป็นการนำเสนอแนวความคิดใหม่ ผู้ฟังท่านหนึ่งได้เขียนเป็นกระดาดบอกว่า “ได้ประโยชน์อย่างมาก อยากให้นำเสนอพูดคุยเรื่องราวที่เป็นจริง ไม่บิดเบือน อย่างที่ท่านปฏิบัติอยู่และพูดให้มากที่สุด วันนี้อาจไม่สามารถเปลี่ยนคนนี้ได้ ต่อไปอินชาอัลลอฮ์(อัลลอฮ์ทรงประสงค์)อาณจะเปิดใจแก่พวกเขาก็ได้ “ นางติปะ มากธียา

“อยากให้นำเสนอสารคดีเกี่ยวกับอิสลาม และเนื้อหาเกี่ยวกับการทำธุรกิจการค้าขาย
ข้อเสนอแนะต่างๆ “

“รายการมีความหลากหลายสามารถฟังได้ทุกระดับ ทุกศาสนา โดยเฉพาะรายการพูดภาษาถิ่น (แหล่งใต้)”ผู้ฟังท่านหนึ่งกล่าว

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรม

1. ได้รู้จักผู้ฟังที่ได้ฟังรายการต่างๆเช่นการบรรยายธรรม ได้รับความคิดเห็น ข้อติชมจากผู้ฟัง ที่ฟังรายวิทยุชุมชนคนนึ่ง
2. ได้เรียนรู้จากการลงพื้นที่ด้วยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้ฟัง และได้สัมผัสผู้ฟัง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ และเป็นผู้ป่วย ทำให้เป็นขำขันและบำบัด โดยเฉพาะรายการธรรมะ
3. การฟังเสียงจากผู้ฟังในการดำเนินงานวิจัยได้วางแผนเฉพาะการจัดเวที ได้เพิ่มวิธีการเก็บข้อมูลเจาะจงลงพื้นที่ เนื่องจากกลุ่มผู้ฟังที่มาร่วมเวที บางคนที่มาอยู่นอกเขตระเทศมีการฟังวิทยุ ซึ่งมีคลื่นระยะ 20 กิโลเมตร จึงจำเป็นต้องทำการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ฟังเขตระเทศ เขตเทศบาลเมืองยะลา

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

1. ยังสัมภาษณ์ได้ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาไม่อำนวย ไม่เจอผู้นัดหมายเป็นการสุ่มสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เป็นการพูดคุยหาข้อมูล
2. การจัดเวทีฟังเสียงจากผู้ฟังและติดตามรายการวิทยุ ผู้เข้าร่วมได้ฟังรายการวิทยุเท่านั้น ผู้เข้าร่วมบางส่วนไม่กล้าเข้าร่วมเพราะไม่ได้ทำหนังสือเชิญ
3. กลุ่มเป้าหมายผู้ฟังมีการกิจที่จะต้องทำไม่สามารถเข้าร่วมเวทีได้

วิธีแก้ปัญหา

1. ต้องให้ทีมวิจัยแบ่งกระจายหาข้อมูล ตามกลุ่มเป้าหมาย
2. ทุกคนทีมวิจัยต้องมาตั้งคำถาม และฝึกทักษะในการสัมภาษณ์

3. ต้องจัดในช่วงเวลาที่ชุมชนพร้อม
4. หากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวแทนของชุมชน
5. จัดให้มีกิจกรรมพบปะผู้ฟังกับนักจัดรายการหกอเคื่อนครั้ง

กิจกรรมที่ 6 ฟังเสียงจากชุมชน 20 ชุมชน

วันที่ 2 ตุลาคม 2552

สถานที่ ห้องประชุมร้านอาหารยัสมิน อ.เมือง จ.ยะลา

ผู้เข้าร่วม 38 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็นความต้องการของวิฑูชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนสะท้อนคุณค่าและประโยชน์ของวิฑูชุมชนคนนิบงที่เกิดขึ้น
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมนำเสนอรูปแบบวิฑูชุมชนที่ควรจะเป็น
4. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมนำเสนอรายชื่ออาสาสมัครวิฑูชุมชน
5. เพื่อศึกษา-เสนอแนะของวิฑูชุมชนในด้านต่างๆ
6. เพื่อศึกษารูปแบบสื่อที่ชาวบ้านต้องการ
7. เพื่อศึกษาเนื้อหาที่สื่อนำเสนอว่าได้รับประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร
8. เพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนของชุมชน 20 ชุมชน
9. เพื่อให้ชุมชนสะท้อนสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมหารือการจัดกิจกรรม
2. ดำรวจชุมชนและองค์กรเป้าหมายในเขตรัศมีคลื่นวิฑู
3. ทำหนังสือเชิญชุมชนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และอบต.พร้อมหนังสือตอบรับ
4. ได้รับการตอบรับ 12 ชุมชน 4 อบต.
5. จัดเวทีนำเสนอแลกเปลี่ยน
6. แบ่งกลุ่มอภิปราย นำเสนอ
7. สรุปการนำเสนอขึ้นกระดาษ

กระบวนการประชุม

วันนี้เป็นอีกเวทีหนึ่งที่ทางวิฑูชุมชนคนนิบงได้จัดเวทีพบเสียงจากชุมชน ได้มีกลุ่มองค์กร และชุมชนเข้าร่วม โดยใช้ร้านอาหารยัสมินเป็นที่แลกเปลี่ยนโดยมีชุมชนและตัวแทนองค์กร ประมาณ 15-19 ชุมชน ได้กำหนดไว้ 20 ชุมชน มีผู้เข้าร่วมในวันนี้ เกือบ 40 คน จากตัวแทนกลุ่ม ตลาดเก่า 6 คน ตัวแทนชุมชนสามัคคี ชุมชนมุสลิมสัมพันธ์ ชุมชนจากรู ชุมชนตลาดเก่า จาก อบต. 3

คน อบต.ท่าสาป อบต.สะเตงนอก อบต.นุคี จากกลุ่มต่างๆ 20 จากชมรมตาดีกา องค์กร อบท. 3 คน และทีมวิจัย เวทีมี 2 รูปแบบมีการบรรยายถึงความจำเป็นของสื่อ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ตระหนักและปรับความคิดร่วมกัน

นายภูษัมภ์ ขออนุญาตเปิดพิธีด้วยการอ่านแม่บทอัลกรุอัน กล่าวในนามวิทยุชุมชนคนนินง ได้กล่าวถึงศักยภาพออกอากาศในละแวกชุมชน รอบๆประมาณ 20-30 กิโลเมตร ในวันนี้เราก็พยายามที่ต้องการให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข่าวของชุมชนมากที่สุด ซึ่งการที่เราได้มาจัดเวทีในวันนี้ก็เพื่อจะได้ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่ารูปแบบในการเสนอกิจกรรม การเสนอข่าวของชุมชนและองค์กรในพื้นที่นั้นรูปแบบใดที่สมควรนำมาใช้นำมาปฏิบัติ

ก่อนอื่นของเล่าประวัติความเป็นมาของวิทยุชุมชนคนนินงสักเล็กน้อยเพื่อจะได้รู้จักมากยิ่งขึ้น อันที่จริงเมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมาวิทยุชุมชนคนนินงตั้งอยู่ที่มัสยิดกลางจังหวัดยะลา เมื่อปี 2546 ซึ่งมีชื่อศูนย์เรียนรู้วิทยุชุมชนคนนินง ออกอากาศทางความถี่ 105.75 การไปจัดในมัสยิดเป็นเรื่องที่แปลกมาก ขาดแรงสนับสนุน เพราะคณะกรรมการมัสยิดหรือชาวบ้านมองภาพวิทยุเป็นสิ่งบันเทิง ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องสาระการนำเสนอความรู้ จากนั้นเกิดความลำบากต่อการมาจัดรายการ เป็นผู้หญิงไม่เหมาะอยู่ในบริเวณมัสยิดที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้ชาย เวลาเปิดเพลง มีแต่เพลงอนาซิด ชาวบ้านจะมาคิดว่าไม่เหมาะสมในมัสยิด

ครั้งแรกในประเด็นสื่อได้มีมติของเราได้เสนอปัญหาต่อเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดยะลา เป็นผู้ก่อตั้ง ซึ่งมีเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้จาก พอช.(สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) สนับสนุนให้ยืมเครื่อง ใช้เครื่องตอนนั้น 30 วัตต์

1 ปีที่เราเราออกอากาศเราจำเป็นต้องย้ายออกแนวการนำเสนอเพื่อจะได้กว้าง กระบวนการทำงานจะได้เปิดกว้างขึ้น มติในที่ประชุมกรรมการมัสยิด ให้มีคังเคิมแต่อย่าให้มีเพลง ใช้เป็นสถานที่สำหรับออกอากาศการสอนผู้ใหญ่ในมัสยิด หรือการเทศนาในวันสุกั ส่วนที่จะย้ายให้ตั้งข้างนอก ต้องหาเครื่องใหม่ ได้ประชุมตกลงจากชุมชนในการจัดตั้งสถานีข้างนอกมัสยิด ส่วนของมัสยิดก็เป็นรูปแบบทางศาสนาของมัสยิด

เมื่อย้ายออกไปตั้งข้างนอก ปัญหาเราไม่มีทุน กระดมทุน มีองค์กรมาร่วมทุน ยืมมาบ้าง หมั่นสองหมื่นและทำเป็นหุ้น ก็ได้ตั้งที่ซอย 5 เป็นเครื่อง 100 วัตต์ และได้จัดตั้งสถานีขึ้นที่ บ้านเลขที่ 16 ซอย 5 ถนนสิโรต อำเภอมือเมือง จังหวัดยะลา ชื่อว่าวิทยุชุมชนคนนินง

มีรัฐมนตรีจากสำนักนายกได้มาเยี่ยมที่สถานีได้กล่าวว่าเห็นสถานีวิทยุชุมชนคนนินงแล้ว สกกับเป็นวิทยุชุมชนที่แท้จริง สถานีเป็นศูนย์การเรียนรู้จริง ไม่มีเพลงบันเทิง บันเทิงมีแค่ 20 เปอร์เซนต์

เราจะมาคิดร่วมกัน ในการเสนอรูปแบบใหม่ คิดว่าทางวิทยุชุมชนจะให้เวลากับองค์กรหรือชุมชน รูปแบบรายงานเป็นข่าว ได้ตอบทวิทย์ทางโทรศัพท์ หรืออื่นๆ ที่สมควร

ปัจจุบันเรามีชุมชนและกลุ่มเยาวชนมาจัด มีกลุ่มตาศึกมาจัด กลุ่มนักวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการบรรยาย
วิทยุชุมชนของชุมชนท้องถิ่น

เราต้องการเปลี่ยนให้ท่านหรือหน่วยงานองค์กรของท่านร่วมจัดนำเสนอข่าวในองค์กรชุมชน ในอนาคต จะปรับปรุงถ้ามีองค์กรจะมาจัด ทางวิทยุชุมชนคนนึ่งต้องการให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม เราไม่อยากเป็นสถานีที่มีแต่บันทึก โปร โทเพลง ซึ่งทางบริษัทส่งมามีเยอะมาก

เราเปิดกว้างต้องการให้ชุมชนมาร่วมกันจัด นำเสนอข่าว กิจกรรมต่างๆ ในชุมชน นำเสนอเรื่องอะไรเราก็ยินดี เราต้องการแหวกแนว เราไม่ตามกระแสวิทยุกระแสหลักมีการแข่งขันนำเสนอแต่เพลง เป็นสถานีที่เราต้องการให้ข้อมูลกับชาวบ้านมากกว่า เราต้องการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ มีสาระ เพลงเราก็มีเพียงเพื่อประกอบจะเป็นเพลงเพื่อชีวิตเพลงอนาชีดภาษามลายู(แนวอิสลาม) เพราะเพลงถูกท่ง ถูกกรง มีเยอะมาก จากวิทยุชุมชนอื่นๆ และวิทยุกระแสหลัก เราเองคิดว่าจะอนุรักษ์ภาษาวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมของเราด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นภาษาท้องถิ่น เป็นชาวบ้านกำปงจริงๆ ในเดียวกันได้มีผู้แทนชุมชนคุณ อูมา ตัวแทนจากชุมชนสามัคคีได้ร่วมแลกเปลี่ยนว่า

-การนำออกวิทยุชุมชนออกอากาศควรขยายเวลาจนถึงกลางคืนได้หรือไม่ และการใช้ภาษามลายูอย่าใช้ศัพท์สูงซึ่งคุณมัน โชร ใช้คำที่สูง และบางรายการ แต่การบรรยายของโต๊ะครู นืออาชี กลาแควมาเลเซีย ถ้าเนียงการพูดได้ดี ฟังดีมาก ภาษาพื้นๆ ดี เป็นการสื่อแบบง่ายๆ และสำหรับปัญหาเยาวชน เป็นปัญหาที่มีมาตลอด แต่ไม่มีใครทำตาม ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ ได้นำปัญหาเยาวชนมาแก้ไขและทำทุกอย่าง เช่น การด้านกษยาเสพติด งบประมาณทุ่มให้กับเยาวชนมาก เราจะทำอะไรเพื่อสังคม แต่เยาวชนยังบอมเบเหมือนเดิม ซึ่งในเรื่องนี้เราเป็นหัวหน้าเราต้องทำก่อนจะตั้งผู้อื่น จึงจะสำเร็จ ทำผลงานก่อน ผลจะมาเอง

วันนี้เรามีวิทยากรคนสำคัญในวงการสื่อ ก็คือ อ.มันโชร ตาตะ เป็นนักกิจกรรม และเป็นนักจัดรายการอาสาท่านหนึ่งได้นำเสนอในเรื่องการเมืองในรายการการเมืองภาคประชาชน ทางสถานีของเรา ทุกวันเวลา 10.10-10.45 น. ขอเรียนเชิญครับ

อาจารย์ได้กล่าวว่า วิทยุมี 2 ชนิด

1. วิทยุกระแสหลัก มี อสมท. กวส.

2. วิทยุชุมชน ในชุมชนมุสลิมใช้ภาษามลายูในการสื่อ รายการที่เราทำแปลกแยกกับวิทยุชุมชนอื่นๆ เพราะของเรานิยมราดิโอเน้นเนื้อหาสาระ หากจะเป็นคาราก็ฟังรายการทางวิทยุชุมชนแนวบัคคีราดิโอ บริบทเพลงอย่างเดียว เราทุกคนมีวิทยุ เช่นฟังทางโทรศัพท์มือถือ เราต้องใช้เทคโนโลยีนี้หาความดี ใช้ในแนวทางที่ดี เราจะรณรงค์ให้เยาวชนหันมาฟังวิทยุของเรา"

"เราเป็นสื่อ เพื่อกลุ่มกลางจิตใจ เพื่อสร้างสันติสุข เราจะเป็นตัวอย่าง เราต้องการให้ชุมชนเราก็ต้องเอาผู้นำมาพูดคุยเป็นการประชาสัมพันธ์ วิทยุชุมชนคลองตัว แต่ทำงานอาสาสมัครไม่เต็ม

เวลา เราจะต้องมีความใกล้ชิดกับชุมชน เราจะสร้างนักข่าว เราจะต้องเอาข่าวในชุมชนเป็นเรื่องที่ดี เช่น องค์กร/ชุมชน มีกิจกรรมก็สามารถมาเผยแพร่ได้

แต่เราในฐานะมุสลิม เราจะต้องเป็นนักสื่อ ผู้นำศาสนา ไม่ใช่เป็นเพียงที่เกิดในพื้นที่ แต่เป็น ข่าวสารที่ดี เรามีเครื่องมือวิทยุชุมชน ซึ่งบ้านเราสำคัญ เพราะคนบ้านเราชอบฟังมากกว่าการอ่าน ถึง อบต. จัดทำวารสาร ไม่ชอบอ่าน คนชอบฟังวิทยุเป็นเครื่องมือกลาง เราต้องการผู้นำศาสนา เรา ต้องการนักจัดรายการ เราเองก็ต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์

ประการที่สอง เราต้องการความร่วมมือ ในรูปแบบปิลว เรามีกลไกสื่อเล็กๆ กระตุ้นการอ่าน

ประการที่สาม เราต้องการคนที่เป็นตัวกลางไปจัดรายการสดในพื้นที่ จะประชาสัมพันธ์ เพื่อที่จะเปิดบทบาทของวิทยุ เครื่องมือเป็นสื่อที่สำคัญ สื่อเป็นตัวจักรที่สำคัญเป็นปัจจัยที่ 4 สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมสื่ออาจจะเป็นระบบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ต่อโลก ของการอุปโภคบริโภค สื่อเป็นตัวกระตุ้นสนใจในการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ซื้อ เครื่องสำอาง เครื่องดื่ม

อ.มันโซร์ กล่าวอีกว่า “การโฆษณาสินค้า โดยส่วนมาก การโฆษณาสินค้าสื่อมีส่วนในการตัดสินใจ เราต้องการมีโฆษณาสมอง ซื้อสินค้าเป็นอิทธิพลของสื่อ ในแง่ความคิด หากเขาชวนพากัน ฟังวิทยุของบดเค้เรดิโอที่มีแต่เพลง มันไม่เท่ากับการฟังรายการวิทยุของเรา ความคิดก็จะไม่เปลี่ยน”

สื่อที่นำเสนอความคิดสร้างสรรค์

สื่อวิทยุเป็นเครื่องมือสำคัญเราต้องการให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงประการสำคัญก็สื่อการรับข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะโลกปัจจุบันเราอยู่ไม่ได้ถ้าไม่มี ข้อมูลข่าวสาร เพราะเป็นข่าวความรู้ในการพัฒนาสมอง เรามีวิทยุ สื่อในการเพิ่มองค์ความรู้ เราจะทำ อย่างไร เรามี อบต. เราต้องคิดร่วมกัน ชุมชนจะต้องมานั่งคิด เราจะต้องเปลี่ยนทางอากาศ มีการทวนเวียน สองทาง เพื่อให้เกิดปัญญา เพื่อสร้างองค์ความรู้”

“สื่อของเรา ซึ่งเรามีปัญหาความขัดแย้ง ทางของโลกปัจจุบัน เราจะเห็นสื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง แก้ปัญหาเชิงสันติโดยไม่ใช้อาวุธ โลกสื่อสันติภาพ มีการสร้างข้อมูลให้ การเสนอข่าวแก่สังคมเป็นกลาง ไม่แบ่งข้าง ซึ่งข่าวในหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันเข้าข้าง เป็นข่าวจากรัฐบาลบางที่เราอ่านสร้างความเจ็บปวด เพราะสร้างข่าวเท็จใส่ร้าย”

“ปัจจุบันปัญหาสังคมในบ้านเรา ตลอดระยะเวลา 5 ปี เราฟังจากคนนอกรัฐไม่มีทางออกที่ชัดเจนในการจัดการแก้ปัญหา โครงสร้างของทางการเมืองการปกครองของสามจังหวัดปัญหาตาม จังหวัดเรื่องการกระจายอำนาจจะต้องมีทางออกออก เราในฐานะองค์กร NGO เราเห็นว่าการแก้ปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงต้องมี เราจะเตรียมประชาชนอย่างไร ข้อมูลเพื่อเป็นทางความรู้ ทาง การเมือง เป็นบทบาทของเรา เราจะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมีคุณภาพ เช่น องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เราจะต้องเปลี่ยนเพื่อเปลี่ยนแนวความคิด เราจะเห็นการเปลี่ยนในทางที่ดีสู่คุณภาพศักยภาพ เราต้องมีอุปกรณ์ที่ใช้เครื่องมือสื่อ โดยให้ความรู้เป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เช่นใน

เรื่องความยุติธรรม การคอร์รัปชัน ผู้ชุมชนธรรมดาภิบาลทุกองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน จะต้องมีการช่วย
การพบปะให้บ่อย จากการประชุมจะต้องมาจากชุมชนในท้องถิ่น เรื่องสันติภาพคืออะไรตามที่รัฐ
ชอบอ้าง สันติภาพต้องผูกพันในบริบทของศาสนาคนในพื้นที่ในฐานะเจ้าของชุมชน"

การอยู่ในอากาศก็ยังไม่เพียงพอ เราจะต้องสร้างลงในพื้นที่ นายทะเบียนมาเตะปุเตะ ประธาน
ชุมชนสามัคคี กล่าวว่า" การที่ได้เสนอให้ทางวิทยุลงไปจัดรายการในพื้นที่การลงไปทำเวทีในพื้นที่
ได้ แต่จะต้องมีการกำหนดการและแจ้งล่วงหน้าก่อนเพื่อเราจะได้เตรียมพร้อม"

"เคยมีรายการ โทรทัศน์เราเคยทำเรื่องภูมิปัญญาหลายมุสลิม ออกอากาศทางโทรทัศน์ และ
เมื่อออกอากาศแล้วได้อะไร เรามีการประชุมมาก แต่ไม่มีการติดตาม และเป็นการทำ ไม่รู้ผล รู้ผล
แล้วไม่แก้ไข ไม่ปฏิบัติ เราจะต้องสร้างเยาวชนใจอาสาพัฒนาสังคม นักวิชาการเราเองก็มีบางคนก็
มองผลประโยชน์มาก่อน"

การใช้ภาษามลายูศัพท์ที่สูงเกินไป ให้พูดแนวโน้มาชิ ผมเองประชุมทุกหน่วยงาน ประชุมเงียบ ไม่มี
คนเสียดสี ประชุมทุกครั้งอยากได้เงินเห็นแก่ตัวมากๆ เราเป็นผู้นำ ในชุมชนประชุมมากเราทุกคน
ทำผลงานเพื่อสังคมก่อนให้ปรากฏ การลงพื้นที่ได้แต่จะต้องบอกล่วงหน้า เลขออกอากาศทาง
โทรทัศน์ เรื่องการทำกรงนก คีฮวย แต่ไม่ปรากฏผลอะไรในชุมชน มีการประชุมมากในชุมชนแต่
ไม่มีการติดตามแก้ไข ปฏิบัติ ดูผลเป็นอย่างไร แต่ใคร จะไปทำ เราต้องฝึกเยาวชนมีจิตเพื่อสังคมให้
มาก ในอิสลามก็มีพระเจ้าบัญญัติ"

นายมุฮัมมัดกล่าวว่า" เราเป็นโมเดลเป็นแบบอย่าง วิทยุชุมชนเราอยากรู้ ว่าต้องการนำเสนอ
เรื่องอะไร แต่เราจะหาแนวทางอย่างไร เช่น ในการนำเสนอรูปแบบใด ปัจจุบันเยาวชนไม่ฟังรายการ
ของเราให้มาก ได้ประโยชน์อะไรบ้าง และการเข้ามามีส่วนในรูปแบบใด เคียวเราจะมีการแบ่งกลุ่ม
ให้ทุกกลุ่มได้นำเสนอ"

นายหะสัน ภาละวันกล่าวว่า"เราต้องการให้ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอ อย่าง เช่น การมี
ส่วนร่วมมีการให้บริจาค มีการแนะนำ เขาฟังเขาติดตามแสดงว่ารายการนี้มีการตอบรับ เราทำวิทยุเรา
มีกลุ่มผู้ฟังกลุ่มเคียวหรือ คีหรือไม่หากเป็นสถานีที่มีผู้ฟังรายการที่มีหลากหลายกลุ่ม ดังที่มีการเสนอ
ว่าเราจะลงไปจัดรายการในพื้นที่ เช่น การถ่ายทอดเสียงการประชุม อบต. การถ่ายทอดเสียงการ
แข่งขันนกเขาชวา การรายงานจากพื้นที่โดยชุมชน"

กระบวนการแบ่งกลุ่ม

วิทยุชุมชนคนนิยมกับรูปแบบรายการ

ในวันนั้นได้มีการพูดคุยถึงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคนในชุมชน ให้ความสำคัญสื่อระดับชาติ
โครงสร้างของสังคมเป็นแบบนั้นจะทำอย่างไรที่จะให้ผู้ฟังรายการของเราสามารถประชาสัมพันธ์
กิจกรรมและมีเพลงแทรกเป็นเทคนิคหนึ่งเราได้ทำสื่อของเราในวันนี้ ถ้าวิทยุจะได้รับความสนใจ
ของชาวบ้านจะต้องพูดเรื่องใกล้ตัวของเขา เช่น รายการตอบปัญหาหัวใจวัยรุ่น น่าสนใจที่จะดึงวัยรุ่น
เราจะทำอย่างไรที่จะให้วิทยุของเราใกล้ชิดกับสังคม ซึ่งตอนนี้ยังไม่มีส่วนร่วม หากเราไปในชุมชน

ของเขาไปทำเวทีที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งการลงในพื้นที่นั้นอาจไปถ่ายทอดสดกิจกรรมและพบปะกับผู้นำชุมชน และมีการแบ่งกลุ่มในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาซึ่งทางผู้จัดได้ตั้งคำถามว่า

ประการที่ 1. ท่านมีความต้องการให้วิทยุชุมชนคนนิบงนำเสนอเนื้อหาอะไรบ้าง?

ก็มีบางกลุ่มตอบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับการบรรยายธรรมนำชีวิตหรือสารคดีเกี่ยวกับการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ อยากให้มีการนำเสนอกิจกรรมของคนในชุมชนต้องการให้สตรีและแม่บ้านมาจัดรายการและบางกลุ่มยังมีการทำข่าวประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆของชุมชน และบางกลุ่มยังเสนอให้มีการนำเสนอเพลงอาณานิคมภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น

ประการที่ 2. ท่านอยากให้วิทยุชุมชนคนนิบงนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบใด?

มีบางกลุ่มได้เสนอรูปแบบต่างๆ เช่น การบรรยาย การแนะนำสัมภาษณ์ ประชาสัมพันธ์ และยังมีการแนะนำให้มีการแบ่งเวลา ช่วงผู้ใหญ่ ช่วงวัยรุ่นและเด็ก ช่วงวัยรุ่นนั้นควรจะมีการตอบปัญหา หัวใจตามหลักการอิสลาม และบางกลุ่มยังเสนอให้มีการสร้างประเด็นพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สัมภาษณ์บุคคลสำคัญ เช่น นักเรียนสอบติด โอลิมปิก ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

ประการที่ 3 เราได้ตั้งคำถามว่า ท่านได้รับประโยชน์จากชุมชนคนนิบงอย่างไรบ้าง?

จากการที่ทางวิทยุได้นำเสนอรายการต่างๆ บางกลุ่มได้บอกถึงประโยชน์ ได้ฟังอาณานิคม ซึ่งไม่มีสถานีอื่น เพลงอาณานิคมนี้เป็นเพลงเพื่อชีวิตในศาสนาอิสลามและบางกลุ่มบอกอีกว่า สามารถฟัง คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งมีการแปลเป็นภาษาไทยและมลาอูทำให้รู้เรื่องราวจากอัลกุรอานและบางกลุ่มยังบอกอีกว่า ได้ฟังบรรยายในรายการวิทยุเส้นทางธรรม ทำให้รู้ข้อห้าม รู้ข้อบัญญัติใดที่ควรปฏิบัติ จากการรับฟังการบรรยายธรรม และบางกลุ่มยังบอกอีกว่าจากการฟังรายการต่างๆ จากวิทยุชุมชนคนนิบงได้ความรู้ความบันเทิงก็เกิดคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งได้พลัง มีแรงจูงใจในการดำรงชีวิต สร้างศาสนคัตติที่คิดเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีการแลกเปลี่ยนของข้อมูลเกิดความสัมพันธ์ในชุมชนทำให้เกิดความสามัคคีเกิดความเข้าใจเข้าถึงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

และคำถามที่ 4 ทางผู้จัดเวทีได้ให้หัวข้อว่าท่านคิดว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมกับวิทยุชุมชนด้วยรูปแบบใด?

ซึ่งกลุ่มได้นำเสนอให้เปิดรายการสำหรับชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ มีการถ่ายทอดเสียง กิจกรรมงานต่างๆ ในชุมชนที่ชุมชนจัดขึ้น และยังมีการเสนอให้เปิดรับสมัครนักจัดรายการหรืออาสาสมัครนักจัดรายการวิทยุชุมชนคนนิบง โดยให้ทางสถานีจัดอบรมทักษะการพูดภาษามลาอู เพราะยังไม่มียอดใครๆ มารับผิดชอบ หลักการการนำเสนอภาษามลาอูที่ถูกต้อง อย่างน้อยการนำเสนอนอกจากเราในท้องถิ่นเข้าใจแล้ว ยังสามารถให้ชาวมลาอูในประเทศมาเลเซีย หรือสามารถฟังรายการวิทยุของเราได้ด้วย โดยเฉพาะให้นำเสนอทางอินเตอร์เน็ต

สรุปจากเวทีครั้งนี้สิ่งที่นำไปใช้ได้

- การจัดอบรมอาสาสมัครนักจัดรายการภาษามลายู ควรให้มีการลงทะเบียนนักจัดรายการ มีประวัติรูปถ่าย และสามารถเข้าฝึกอบรมและมาฝึกจัดรายการที่สถานีได้ สถานีควรกำหนดวันเวลาที่มาฝึกพูดออกอากาศ
- จัดประสานงานกับชุมชนหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการนำเสนอกิจกรรมในพื้นที่เพื่อออกอากาศหรือถ่ายทอดสด หรือโดยจัดรายการเพื่อชุมชนเพื่อให้สามารถดูหน้าไมค์ทุเวทีได้

บทเรียนจากการดำเนินงานครั้งนี้

1. ทีมนักวิจัยต้องดูแลชุมชนและองค์กรให้ความสำคัญในกิจกรรม เพราะชุมชนและองค์กรเองมองเป็นเรื่องใหม่ไม่ชัดเจนในเป้าหมายของกิจกรรม ผู้ร่วมกิจกรรมจากชุมชนต้องใจอาสา
2. การส่งหนังสือมีใบตอบรับ แต่ขาดการประสานงาน
3. วิธีการเชิญขาดการติดตามสาเหตุที่ทำไมได้ ทั้งที่มีใบตอบรับ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ขาดผู้ประสานงานระหว่างชุมชนและองค์กร อบต.

แนวทางแก้ไข

1. ทีมวิจัยต้องลงในพื้นที่ทำความรู้จักกับผู้แทนชุมชนหรือผู้แทน อบต. ด้วยตนเอง ถึงบทบาทของการประชาสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อให้เกิดความตระหนัก
2. ควรไปหาชุมชนหรือองค์กรพร้อมหนังสือเชิญและพูดคุยแลกเปลี่ยนถึงเป้าหมายที่จัดกิจกรรมภาคสนาม

แผนการดำเนินงานช่วงต่อไป

ต้องลงพื้นที่พูดคุยหรือจัดกิจกรรมออกอากาศทางวิทยุชุมชนคนนินง

เวทีที่ 7 เวทีอาสาสมัครวิทยุชุมชน

กิจกรรมนี้ได้จัด 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 วันที่ 21 สิงหาคม 2552 ณ ห้องประชุมมาตอฮัมตลาดเก่า ยะลา มีผู้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครจำนวน 16 คน ส่วนครั้งที่ 2 วันที่ 13 ตุลาคม 2552 ณ ห้องประชุมมัสยิดกลางยะลา ผู้เข้าร่วม เป็นทีมนักวิจัย 5 คน และวิทยากร 2 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลและข่าวความเคลื่อนไหวในชุมชน
2. เพื่อศึกษารูปแบบวิทยุชุมชนที่ควรจะเป็น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุชุมชนคนนินง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทีมวิจัยหารือ และกำหนดวันเวลาการจัดอบรมอาสาสมัคร
2. ประกาศรับสมัครอาสาสมัครวิทยุชุมชนทางสถานี
3. จัดทำหนังสือเชิญชุมชนและองค์กรชุมชนที่สนใจ
4. ประสานงานสถานที่ ห้องประชุม สถานีวิทยุ ห้องรับอินเทอร์เน็ต
5. ติดต่อวิทยากร จากมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
6. ดำเนินการฝึกการนำเสนอทางวิทยุออนไลน์
7. ดำเนินการฝึกเขียนข่าวในชุมชนภาคภาษามลายู
8. ฝึกด้วยปากเปล่า และฝึกนำเสนอข่าวออกอากาศจริงใช้วิทยุชุมชนคนยาลอ มัสยิดกลางยะลา

กระบวนการดำเนินงาน

ทางวิทยุชุมชนคนยาลอได้ประกาศอาสาสมัครนำเสนอข่าว และอาสาสมัครจัดรายการวิทยุ เพื่อจะได้ไปประยุกต์ใช้โดยได้จัดเวที 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ได้จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะเทคนิคหลักวิธีการนำเสนอข่าวโดยใช้หัวข้อเทคนิคการสื่อ
ใช้ระบบวิทยุออนไลน์ เพื่อที่จะได้นำเสนอ และจัดทำข่าวในชุมชน ได้มีองค์กรและนักจัดรายการวิทยุอาสาสมัครจำนวน 30 คน และทางวิทยุชุมชนคนยาลอ

กระบวนการอบรม

-ได้มีคุณมุฮัมมัด กล่าวต้อนรับด้วยอ่านแม่บทอัลกุรอาน และได้เล่าประวัติความเป็นมาของวิทยุชุมชนคนยาลอ และการจัดทำโครงการอาสาสมัครวิทยุชุมชนคนยาลอขึ้น และได้มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยการนำเสนอปัญหาในชุมชน เช่น ปัญหาสตรีมุสลิมแต่งกายตามแบบตะวันตก การเข้ารับอิสลามของหน่วยทหารที่หลงรักสาวมุสลิม จากนั้นได้มีวิทยากรจากมหาวิทยาลัยอิสลามมา

นำเสนอการจัดทำวิทยุออนไลน์ในภาคทฤษฎี ซึ่งได้รับความสนใจจากอาสาสมัครเป็นอย่างมาก ช่วงบ่ายเป็นภาคปฏิบัติการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต โดยทางวิทยุชุมชนคนยาลอได้เข้าร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อฝึกปฏิบัติจริงโดยใช้โปรแกรม Windows Media Encoder ระบบวิทยุออนไลน์

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

เรื่อง “สัมมนาอาสาสมัครวิทยุชุมชนเพื่อชุมชน”

มีผู้เข้าร่วมชุมชนและองค์กรต่างๆจำนวน 32 คน

กระบวนการดำเนินงาน

1. หนังสือเชิญแจ้งผู้สนใจในแต่ชุมชนเพื่อเป็นอาสาสมัครวิทยุชุมชน
2. ติดต่อประสานงานอาคารสถานที่ และวิทยากร
3. ดำเนินการการ การเป็นนักจัดรายการมืออาชีพ/บรรยาย/อภิปราย

4. ผักทักกะเขียนบทข่าววิทยุและฝึกการนำเสนอข่าวในชุมชน โดยใช้สถานีวิทยุชุมชนคนยาลอฝึกทักษะ

5. มอบหมายงาน เป็นอาสาสมัครวิทยุชุมชน

เนื้อหา

- อีหม่ามประจำมัสยิดกลางจังหวัดยะลา ได้มากล่าวเปิดพิธีถึงความจำเป็นของการที่มีสถานีวิทยุชุมชน ท่านได้กล่าวถึงความเป็นมาของการเกิดมีวิทยุชุมชนคนยาลอครั้งแรกมีคุณมุฮัมมัด จากเครือข่ายองค์กรชุมชนคนยาลอได้มาตั้งที่โรงเรียนศาดีกาเป็นเวลา 1 ปี และเนื่องจากเรามีปัญหาในเรื่องการจัดการ การนำเสนอเพลง ต้องรักษากฎลักษณะของมัสยิด ตลอดจนการจัดรายการที่สตรีไม่สามารถมาจัดได้ ได้ปรึกษาที่จะย้ายวิทยุชุมชนคนยาลอออกจากมัสยิด แต่ทางเรามีทางออกให้ไปจัดตั้งใหม่ข้างนอกเพื่อจะได้นำเสนอเพลงหรือหารจัดรายการที่หลากหลาย ส่วนวิทยุที่มีมัสยิดก็ให้คงไว้สำหรับถ่ายทอดเสียงการกุฎบะห์ (บทบรรยายธรรมวันศุกร์) หรือสำหรับถ่ายทอดรายการศาสนาที่มีมัสยิดจัดทำขึ้น และมีทีมงานของคุณมุฮัมมัด ไปจัดตั้งสถานีข้างนอกโดยใช้บ้านของคุณอับดุลละตีฟ ชื่อว่าวิทยุชุมชนคนยาลอ

จากนั้นก็มีการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ฝ่ายสารสนเทศได้มาเล่าประสบการณ์การจัดรายการวิทยุให้ฟัง และการเป็นนักจัดรายการวิทยุรายการทางสถานีกระแสหลักซึ่งคลื่นความถี่ที่ไปไม่ได้ไกล และเป็นการจัดรายการที่นำเสนอเพลงที่ตลาดต้องการ และจะเห็นว่าเป็นการนำเสนอที่ไม่ได้มาจากชุมชน เป็นการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งแตกต่างกับนักจัดรายการอาสาสมัครที่จะต้องนำเสนอความเป็นไปในชุมชน การใช้ภาษาของชุมชน และรายการเป็นของชุมชนเป็นการผูกพันขอชุมชนนำเสนอเพื่อชุมชนในการจัดเวทีครั้งนี้มีการถ่ายทอดเสียงออกอากาศทางวิทยุออนไลน์วิทยุชุมชนคนยาลอ

อาสาสมัครท่านหนึ่งกล่าวว่า "วิทยุชุมชนเป็นวิทยุของชุมชนรัศมีไปไม่ไกล ประมาณ 20 กิโลเมตร การนำเสนอของเราจะต้องนำเสนอสิ่งที่ใกล้ตัว ภายในชุมชน กลุ่มผู้ฟังก็คือคนในชุมชน เพราะเรามีการแลกเปลี่ยนเรื่องของเรา ปัญหาชุมชนของเรา"

จากนั้นนายมุฮัมมัดได้นำเสนอสรุปบทบาทของอาสาสมัคร และได้แนะนำนักจัดรายการชุมชนด้วยภาษามลายู

"การเขียนการพูดต้องไม่สร้างภาพใส่ร้ายป้ายสีคนอื่นเพราะในทัศนะอิสลามเป็นบาปหนัก หากมีการพินะห์คนอื่น และพูดนำเสนอสิ่งที่จริง สัจธรรมเท่านั้น ตามแบบอย่างของท่านรอซูลศาสนาสอนว่า คุณลักษณะท่านนบี คือซิดคิก (สัตย์) อมานะห์ (ซื่อสัตย์) คับลีล (เผยแผ่) และฟาตอนะห์ (เฉลียวฉลาด) ในบทบาทของผู้ส่งสารของสถานีกับผู้ฟังสถานีวิทยุคนยาลอจะต้องยึดหลักการอิสลามต้องนำสิ่งดีๆ เป็นสัจธรรมในการนำเสนอ เพราะสิ่งที่เสนอทุกคำพูดจะต้องรับผิดชอบ"

นายมุฮัมมัดยังกล่าวอีกว่า“ผู้ที่ศรัทธาและมีความเข้มแข็งต่ออัลลอฮ์จะต้องรักษาลิ้นของเขา ฟันน้องของเขาปลอดภัยจากลิ้นของเขา (ฮาดิษ)”

และจากนั้นนายมุฮัมมัดได้นำเสนอสรุปการเป็นนักจัดรายการ หรือคิเจ คาอิจิ(คิเจธรรมะ) ที่ควรให้มีในวิทยุชุมชนคนนิงในรูปแบบ Power Point ว่า

คำนำ

- แนวทางการเข้าสู่การจัดรายการมืออาชีพ
- สู่โลกแห่งการสร้างสังคมนักคาอิจิ(นักเผยแพร์)

นักจัดรายการวิทยุ

- การเป็นนักจัดรายการวิทยุง่ายไม่ยากดังที่คิด หากมีใจรัก

บทนำ

- มีศิลปะจินตนาการ
- เกี่ยวข้องกับผู้ฟังอย่างไร

สื่อสาร

- การสื่อเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อการเชื่อมกันและกัน
- นักพูดที่ดี
- เราจะนำเสนอเรื่องใด

ลักษณะนักจัดรายการที่ดี

- สามารถเขียนสคริปได้
- ชอบฟัง สถานีอื่น วิทยุมาเลย์ อินโด
- ชอบอ่าน อัลกุราน ฮาดิษ วารสาร อื่นๆ
- ชอบดู เหตุการณ์ต่างๆ
- เข้ากับชุมชน
- ดูอย่างลึกซึ้ง

สิ่งที่ต้องมี

- ความอยาก
- ความสามารถ
- มีความรู้กว้างขวาง
- รู้เทคโนโลยี
- ต้องฝึก
- พร้อมทำงาน(หนัก)อดทน
- รับฟังข้อติ
- ตั้งใจเป็นนักจัดที่อยู่ในหัวใจผู้ฟัง

ทำไมอยากเป็นนักจัดรายการ

- พูดคุยทางวิทยุ มีผู้ฟังอยู่จำนวนมาก เป็นความสุขรูปแบบหนึ่ง
- มีเพื่อนมาก
- ใจรัก
- หางานพิเศษ
- ทำให้เป็นที่รู้จัก

นักคุย นักปฏิบัติ นักเขียน

- พูดชัดเจน
- การอ่านมีเสียงสูงต่ำ
- มีการเน้นหนัก
- พูดจริง
- ฟังเสนาะเพราะหู
- การทิ้งช่วงการพูด ไม่ห่าง
- ความดัง ค่อยการนำเสนอเสียง

นักปฏิบัติ

- บริหารมิกเซอร์เป็น ใช้คอมพิวเตอร์
- การนำเสนอโฆษณา การนำเสนอเพลง

นักเขียน

- นักจัดรายการมือใหม่ต้องหมั่นเขียนสคริป
- การเขียนบทของนักจัดรายการไม่เกิน สอง นาทีในหนึ่งเรื่อง
- ต้องเขียนให้ชัดเจน รวบสั้นๆ

การนำเสนอของนักจัดรายการ

- เรื่องที่น่าสนใจ ให้ทัศนะ ใน หนึ่งเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังสนใจ
- ต้องเขียนชื่อสถานี ชื่อรายการ
- ฟังง่าย ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย
- เขียนสคริปสั้นๆย่อๆ แต่เสียงต้องเต็มชัดเจน
- ใช้ภาษาพูดโดยตรงกับผู้ฟัง

ในช่วงบ่ายมีการฝึกปฏิบัตินำเสนอข่าวสารภายในชุมชนโดยใช้สถานีวิทยุชุมชนคนยาลอฝึกปฏิบัติออกอากาศ และให้ทุกคนได้นำเสนอข่าวในชุมชนโดยทางสถานีวิทยุชุมชนคนยาลอจะจัดเวลานำเสนอข่าวออกอากาศทางหน้าไมค์ เพื่อที่จะได้ให้สมาชิกอาสาสมัครสามารถได้มาฝึกจัดรายการที่สถานีได้

บทเรียนจากการดำเนินงาน

1. การดำเนินงานเพื่อให้เกิดอาสาสมัครที่ใจอาสาจริง ๆ ไม่ใช่มาเพื่อต้องการผลตอบแทนหากได้คนที่หวังผลประโยชน์จะไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืน
2. อาสาสมัครต้องมีเวลาเพียงพอ เพราะเป็นการทำงานเพื่อสังคม การนำข้อมูลข่าวสารจะต้องเที่ยงตรง กล้านำเสนอ ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้

1. ขาดผู้มีความรู้เป็นต้นแบบของนักจัดรายการ และการนำเสนอข่าว
2. ขาดผู้สันทัดในการให้ความรู้แก่อาสาสมัครนักจัดรายการภาคภาษามลายู

แนวทางแก้ไข

แสวงหาที่ปรึกษามืออาชีพ ประกาศรับสมัครอาสาสมัครเพื่อฝึกเป็นนักจัดรายการ

แผนการดำเนินการต่อไป

ดูงานศึกษารูปแบบวิทยุชุมชนที่นำเสนอด้วยภาษามลายู
ศึกษาดูงานการจัดรายการวิทยุในประเทศมาเลเซีย หรือ จังหวัดใกล้เคียง ดูรูปแบบ
การทำงานของอาสาสมัครวิทยุชุมชนอื่นๆที่มีบทบาทการพัฒนาสังคม

2. กระบวนการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 2

เวทีที่ 8 ศึกษาดูงานการจัดรูปแบบการบริหารจัดการวิทยุชุมชนที่สำเร็จชุมชนให้ความร่วมมือ ณ
จังหวัดสงขลาและสตูล

วันที่ 5-6 เมษายน 2553

สถานที่ จังหวัดสงขลาและสตูล

ผู้เข้าร่วม 18 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดรายการ ผังรายการเทคนิค การสร้างความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่
เขตวิทยุ
2. เพื่อสร้างประสบการณ์ด้วยการเรียนรู้และดูของจริง
3. เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเชิงเนื้อหาและรูปแบบวิทยุ
4. เพื่อนำความรู้จากการแลกเปลี่ยนมาประยุกต์ใช้กับสื่อชุมชนคนนิบง
5. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการวิทยุชุมชนซึ่งชุมชนให้ความร่วมมือ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประสานสถานีวิทยากร และคัดเลือกตัวแทนจาก 20 ชุมชน โดยเฉพาะคณะทำงานและ
ชุมชน

2. จัดเตรียมเนื้อหาและแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้เข้าร่วม
3. ศึกษาฐานและเรียนรู้จากพื้นที่ฐานในด้านกิจกรรม กิจกรรม ผังรายการ เทคนิค การเชื่อมโยงชุมชน ฯลฯ
4. ร่วมสรุปและจัดรูปแบบการดำเนินการของแต่ละคน

กระบวนการศึกษาฐาน

การเดินทางทัศนศึกษาฐานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยุอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการหลากหลายรูปแบบที่ได้ดำเนินการภายใต้กฎระเบียบชั่วคราวของ กสทช.

โลกของการสื่อที่มีหลายรูปแบบนี้ ทางคณะวิจัยได้จัดกิจกรรมนี้ เพื่อจะได้นำประสบการณ์ที่ได้มา นำมาศึกษาประยุกต์ใช้กับสื่อในท้องถิ่น เพื่อที่จะได้นำเสนอสิ่งดีๆ ในชุมชนท้องถิ่น

สถานีวิทยุได้มีการคัดเลือกผู้เข้าร่วมฐานในกิจกรรมนี้ ประกอบด้วย

1. วิทยุ มอ.หาดใหญ่ เพราะเป็นวิทยุกระแสหลักไม่ได้กำกับจากประชาสัมพันธ์ ที่สามารถได้ศึกษาการดำเนินงานด้านการบริหารการใช้งบประมาณ

2. วิทยุชุมชนคอยรียะห์ จังหวัดสตูลเนื่องจากเป็นวิทยุชุมชนแนวธรรมมะเช่นเดียวกับวิทยุชุมชนคนนิบง

3. สื่อชุมชนหนังสือพิมพ์โฟกัส และวิทยุชุมชนโฟกัสภาคใต้ เพื่อเรียนรู้การทำหนังสือพิมพ์ภาคภาษามลายู

การเดินทางในครั้งนี้มีความยุ่งยากพอสมควร จำนวนผู้ร่วม 20 คน ต้องใช้รถตู้แค่ 12 คน ประกอบ ด้วยทีมวิจัย ทีมสกว. อาสาสมัครนักจัดรายการ และมีการต้อนรับเป็นอย่างดี จากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ทางเจ้าหน้าที่ได้กล่าวต้อนรับและกล่าวถึงเกี่ยวกับความเป็นมาของวิทยุ มอ.ว่า

“วิทยุ มอ.หาดใหญ่ คลื่นความถี่ 88.00 MHz. ได้กำเนิดประมาณ 20 ปี จากหน่วยงานทางเทคนิคหรือเทคโนโลยีสื่อสารมาดำเนินการก่อสร้างเป็นครั้งแรก นับเป็นวิทยุกระแสหลัก วิทยุหนึ่งที่มรอิทธิพลในเมืองหาดใหญ่มีวิสัยทัศน์ที่สร้างความเชื่อถือสูงสุดในพื้นที่ออกอากาศและก่อแรงบันดาลใจด้านจิตสำนึกสาธารณะให้แก่สังคมอย่างไม่หยุดยั้ง”

“การดำเนินการ ขยับขยายขยายสปอนเซอร์ เนื่องจากเป็นวิทยุกระแสหลักที่สามารถครอบคลุมการกระจายเสียงออกอากาศภาคใต้ตอนล่าง มี 5-6 จังหวัดด้วยกัน ทำให้สามารถเก็บค่าสปอตมาหล่อเลี้ยงเจ้าหน้าที่ นักจัดรายการได้สบาย”

“ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์นั้น รวมทั้งอาคาร ได้รับการสนับสนุนจาก มอ.หาดใหญ่ ซึ่งมีงบประมาณของเทคโนโลยีการศึกษา มาสร้างเพื่อเป็นศูนย์ฝึกด้านวิศวกรรมเทคโนโลยีการศึกษา

การจัดรายการ มีความเคร่งครัดในการนำเสนอ แม้แต่เป็นนักจัดรายการหากมีการสื่อสารไม่ถูกต้อง ไม่ถูกต้องอะไร ก็ไม่สามารถเป็นนักจัดรายการที่นี่ได้ เพราะฉะนั้นการเป็นนักจัดรายการต้อง

เค็ดเคียว มีความรู้รอบตัวมากๆ แน่แน่นอนเป็นสื่อกระแสหลักต้องปฏิบัติงานให้ดี ไม่มีข้อบกพร่อง” ท่านกล่าวในที่สุด

คุณชูศักดิ์ กล่าวว่า “เราจะเห็นพันธกิจของวิทยุ มอ.หาดใหญ่ นำเสนอข่าวสาร ความรู้ ความคิด คุณค่าที่เกิดจากผลงานภายในมหาวิทยาลัยนำเสนอให้สังคมประจักษ์ และนำภูมิปัญญา ความคิดเห็นตลอดจนความต้องการท้องถิ่นสะท้อนกลับสู่มหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้สังคมเกิดความเข้าใจต่อกันโดยข้ามพรมแดนของชาติพันธุ์ ศาสนา หรือสถานภาพใด ที่อาจเป็นอุปสรรค รวมถึงสร้างจิตสำนึกสาธารณะผ่านรายการ และกิจกรรมหลากหลายของสถานี”

คุณอัครฤทธิ์ กล่าวว่า “แน่นอนวิทยุ มอ.หาดใหญ่ เป็นวิทยุกระแสหลัก มีระดับการจัดการที่ดี มีระบบการจัดการที่ดี ถ้ามาเปรียบเทียบกับสถานีวิทยุชุมชนมันไม่เหมือนกันเลย”

นางนุรีย์รัตน์ กล่าวว่า “แบ่งได้ 3 อย่าง คนทำงานมีวุฒิภาวะจบปริญญาตรี คนคุณภาพ ข้อมูลรอบตัวแน่น คัดเลือกคน จนถึงเทคนิค อุปกรณ์พร้อมไม่ต้องกังวล ไม่ต้องมายุ่งเรื่องอุปกรณ์ และประการที่สาม คือ มีงบประมาณพร้อม คนทำงานไม่ต้องกังวลเรื่องนี้”

คุณหะซัน กล่าวว่า “มีความพร้อมทุกด้าน สิ่งที่ดีเพื่อชุมชนและการศึกษา เราสามารถเรียนรู้ได้ เช่น รายการแลบ้านแลเมือง รายการเพื่อนการศึกษาเชื่อมโยงกับต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และมีความสามารถทำข่าวด้วยตนเอง รูปแบบหลัก เชื่อมโยงกับวิทยุ มหาวิทยาลัยต่างๆ”

จากนั้นทางคณะศึกษาดูงาน ได้เดินทางต่อไปยังสำนักพิมพ์หนังสือพิมพ์โฟกัส เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวในชุมชนภาคใต้ แต่ก่อนนั้นหนังสือพิมพ์นี้จะมีการพิมพ์ข่าวต่างๆของวงการมุสลิมในสามจังหวัดภาคใต้เป็นภาษามลายูอักษรยาวี ได้ถามว่าปัจจุบันทำไมจึงไม่มีแล้ว ได้รับคำตอบว่าไม่มีคนทำงานในเรื่องนี้ คนเดิมที่ทำงานอยู่ได้ลาออกไปทำอาชีพอื่น สำนักของหนังสือพิมพ์โฟกัสตั้งอยู่ที่ใกล้กับบึงชีหาดใหญ่ ด้านหลัง เมื่อเราไปถึงและอย่างเข้าไปรู้สึกประทับใจ คือ การจัดสำนักงานเป็นระเบียบ ได้รับการต้อนรับจากผู้จัดการเป็นอย่างดี

หนังสือพิมพ์โฟกัสผู้นำที่เข้มแข็งและคนไทยไม่ชอบอ่าน

ช่วงบ่ายในวันนี้เราได้มาดูงานกิจการด้านสื่อวิทยุโฟกัสและสิ่งพิมพ์ของภาคใต้ก็คือ โฟกัสรายสัปดาห์ เป็นหนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวท้องถิ่นในภาคใต้ เป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้นำเสนอข่าวขบถเยี่ยง รางวัลส่งเสริมจริยธรรมดีเด่น ซึ่งมีคุณประสาน สุขใจเป็นผู้จัดการ มีเบอร์โทร 086-488-0111 อีเมล p_sooksai@yahoo.com

คุณประสาน สุขใจ ท่านเป็นผู้หนึ่งเป็นผู้นำในวงการหนังสือพิมพ์ภาคใต้ กล่าวว่า “แรงคล้อยที่เกิดหนังสือพิมพ์โฟกัสนี้ เราต้องการมีหนังสือพิมพ์ที่ไม่ยอมเมาประชาชน เป็นรายสัปดาห์ ที่มีปรัชญาที่ว่า ข่าว สาระเชิงลึก และเวทีความคิด ปีนี้เข้าปีที่ 13 หนังสือพิมพ์เราภาคใต้โฟกัส เรากำลังพัฒนาให้เดินไปสู่เป้าหมายหนังสือพิมพ์ภูมิภาคของคนใต้ทั้งภาค”

หนังสือพิมพ์โฟกัสเป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่ไม่มอมเมาจริงๆ เพราะจะเห็นในภาพโฆษณาจะไม่มีภาพโฆษณาเหล้าหรื หรือประชาสัมพันธ์ห้องอาหารคอคเทลเลาท์

“การทำหนังสือพิมพ์ ที่สำคัญ ที่นี้มีนักข่าว 5 คน เราต้องตั้งไว้เราทำเพื่ออะไร กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร คู่มือที่ว่าเราเป็นใคร และกลุ่มเป้าหมายเป็นใคร”

ผู้จัดการหนังสือพิมพ์โฟกัสอุปสรรคนับเป็นคนหนุ่มไฟแรง จากการสอบถามการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ราคาจำหน่าย 20 บาท แต่ต้นทุนเล่มละ 18 บาท ต้องหารายได้จากการโฆษณาช่วย เรามีปัญหาคนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ หนังสือเราขายไม่ออก และมีโครงการรณรงค์การอ่านในโรงเรียนร่วมมือกับหลายๆฝ่าย

คุณประสานยังกล่าวอีกว่า“เราเป็นสื่อเพื่อประชาสังคม ผู้อ่านชาวบ้านหรือคนในท้องถิ่นอ่านได้สารประโยชน์ เป็นเวทีความคิด ที่สำคัญทีมงานเป็นหลักสำคัญในการทำงาน คนที่ผลิตสำคัญมาก นำเสนอข่าวชาวบ้านเข้าใจ และรูปแบบกราฟฟิคดีไซน์ต้องเป็นที่น่าสนใจ”

“ด้านสื่อสิ่งพิมพ์นี้ของสามจังหวัดยังไม่มี แต่ก่อนเรามีภาษามลายูอักษรยาวี สำหรับพี่น้องมลายูมุสลิมที่ต้องการอ่าน แต่เนื่องจากว่าทีมงานที่ได้ดำเนินการเรื่องนี้ได้ลาออกไปทำงานอื่น เราก็ไม่มีการนำเสนอ”

จากการได้ดูงานด้านสื่อสิ่งพิมพ์โฟกัสนี้นายหะซัน กล่าวว่า“ ทางเราในฐานะสื่อชุมชนยะลา เราควรจะมีบ้างเพื่อเป็นกระบอกเสียงของชุมชน จะเป็นรูปไหนหนึ่งภาษายาวี หรือรวมเป็นสองภาษาเพื่อเป็นการนำเสนออย่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เราก็ควรจะหางบในการจัดพิมพ์”

“สิ่งสำคัญเราต้องมีคนใจอาสา ผู้นำที่กล้าหาญ กล้าฟันฝ่าอุปสรรค รู้จักการทำงานไม่ท้อง่ายกับปัญหา ต้องเสี่ยงกับการครหา แรงต้านทานต่างจกนานา โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ด้านกอรมน.ที่ดูแลเรื่องความมั่นคงในสามจังหวัด คือเจ้าหน้าที่ต้องให้การสนับสนุนด้านการยอมรับความหลากหลายของคนไทยด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม มิใช่คิดแต่ว่าคนไทยคือคนที่นับถือศาสนาพุทธ หรือพูดแต่ภาษาไทยอย่างเดียว”นายมุฮัมมัดกล่าว

จากนั้นเราได้เดินทางเข้าสู่จุด จากสงขลาประมาณ 150 กิโลเมตร แวะไปนอนที่ละงู ดันเข้าไปลองแกง ช่วงสายก็แวะไปเยี่ยมชมพื้นที่น้องมุสลิมที่โรงเรียนคารุลมาอาเรฟ ซึ่งที่นั่นมีวิทยุชุมชนแนวธรรมะ ศาสนาอิสลามเรียกว่าวิทยุคอยริยะห์(วิทยุการกุศล)

คลื่นที่ผู้ฟังจำนวนมากเพราะของชุมชนมุสลิมสดุด 80 %

จากนั้นได้เข้าไปเยี่ยมชมวิทยุชุมชนศูนย์ปฏิบัติการเตรียมความพร้อมการศึกษาขั้นระยะที่ ตั้งอยู่ที่ปอเนาะคารุลมาอาเรฟ ควนโดน สดุด เป็นบริบทวิทยุชุมชนที่ด้านการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมจริยธรรม ซึ่งกระจายเสียงออกอากาศคลื่นความถี่ 105.25 มีอาจารย์อะหมัด เป็นหัวหน้าสถานี

คุณอะหมัดได้กล่าวว่า“วิทยุนี้เน้นสาระส่วนใหญ่จะไม่มีเสียงเพลง มีแต่การอ่านอัลกุรอาน จะเน้นสาระการเรียนรู้ทางศาสนาอิสลาม ออกอากาศตั้งแต่เช้าจนถึงเที่ยงคืน ไม่มีวันหยุด”

“ด้านการบริหารจัดการนั้นวิทย์เป็นส่วนหนึ่งกิจกรรมของโรงเรียนคารุลมาอาเรฟ เป็นกิจกรรมด้านเผยแผ่คุณธรรมทางศาสนาอิสลาม และนำเสนอรายการที่มีช่างเทคนิค และนักจัดรายการที่มีบุคลากรของโรงเรียน ใช้ภาษาแลงได้ และห้ามใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมีกอรมน.มาแนะนำห้ามใช้ภาษานี้ ห้ามสอนภาษามลายูในวิทย์”

“ด้านงบประมาณ นั้นทางหัวหน้าสถานีได้พยายามหาทุนขอบริจาคขอความช่วยเหลือจากองค์กรการกุศลมุสลิม ที่ต้องการให้ความช่วยเหลือ

ด้านคิดเจ มีการนำเสนอเรื่องต่างๆด้านศาสนาให้เข้ากับชีวิตประจำวัน การพูดภาษาไทยกลาง และมีการชี้แนะว่า จากคิดเจท่านหนึ่งว่า“พยายามฟังวิทยุอื่นๆ เราเป็นงานกะอวัะห์ คนที่จะมาทำจะต้องเป็นคนใจอาสา ควรเน้นเยาวชนให้มากๆ วิทย์เราแบบนี้อย่าไปมองที่รายได้ เพราะเราส่วนใหญ่นำเสนอเรื่องศาสนากับชีวิตประจำวัน มีกูรอ่านบรรยาย มีรายการคลื่นรักษัฮัลกูรอ่าน การดำเนินการไม่เน้นเรื่องธุรกิจ คิดแต่เรื่องบริการที่ไม่หวังกำไรค่าตอบแทน”

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากกิจกรรม

1. ได้รูปแบบการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
2. ได้เรียนรู้จากสภาพจริงของการจัดรายการวิทยุชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างกับการจัดรายการโดยทั่วไป
3. ได้ค้นพบข้อแตกต่างของการจัดรายการวิทยุชุมชนที่เน้นการนำเสนอธรรมะ ส่วนการจัดของวิทยุสายธุรกิจ จะเน้นความบันเทิง
4. ได้แนวทางการพัฒนาสถานีในอนาคต
5. สถานีวิทยุต้องมีงบประมาณในการดำเนินกิจการ ไม่ว่าจะด้วยเจตนาทำการกุศลหรือทำเพื่อชุมชน

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

1. ขาดการแนะนำแนวทางการบริหารสถานีที่เต็มรูปแบบ
2. ขาดงบประมาณพัฒนาให้ดีขึ้นโดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากร

แนวทางแก้ไข

- รัฐต้องมียกอุดหนุนสนับสนุนวิทยุชุมชน

แผนการดำเนินงานต่อไป

- พัฒนาคนในชุมชนให้สามารถมาดำเนินการจัดรายการได้

เวทีที่ 9 ปฏิบัติการเป็นผู้จัดรายการวิทยุพร้อมสรุปผลการจัดรายการเดือนละ 2 ครั้ง

เดือนมกราคม – มิถุนายน

ผู้เข้าร่วม 1. อาสาสมัครนักจัดรายการ จำนวน 12 – 15 คน 2. ทีมวิจัย จำนวนครั้งละ 4 – 5 คน

ณ ห้องศูนย์เรียนรู้ วิฑูรยชุมชน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อร่วมเป็นผู้จัดรายการวิทยุ
2. เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการเป็นเครือข่ายวิทยุชุมชนคนนิยม
3. เพื่อระดมความคิดเห็นและวางแผนการพัฒนาและการนำเสนอของกลุ่มให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
4. เพื่อนำเสนอเนื้อหาที่มาจากชุมชนในการนำเสนอแต่ละประเด็น
5. เพื่อร่วมกำหนดผังรายการแต่ละประเด็นร่วมกันผ่านการปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ตัวแทนผู้จัดรายการแต่ละประเด็นพร้อมตัวแทนชุมชนร่วมเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการนำเสนอข้อมูลและจัดรายการเดือนละ 2 ครั้ง
 2. ร่วมกำหนด ปรับปรุง พัฒนา ผังรายการพร้อมวิธีการนำเสนอแต่ละประเด็นอย่างต่อเนื่อง
- กระบวนการทำงาน

1. พบปะนักจัดรายการเดือนละ 2 ครั้งเพื่อสรุปการทำงานของอาสาสมัคร
2. ฝึกการเขียนสคริป ภาษามลายู
3. ฝึกฝนทักษะการนำเสนอ การพูดภาษามลายูถิ่น
4. นักจัดรายการพบปะผู้เชี่ยวชาญให้การแนะนำ การใช้ภาษา การเป็นนักจัดรายการที่ดี

ผลสรุปครั้งที่ 1

เดือนมกราคม 2553

หัวข้อเรื่อง “การเป็นนักจัดรายการที่ดี”

วันนี้เป็นวันแรกที่เรามีนัดมาสรุปผลจากการปฏิบัติจัดรายการเดือนละ 2 ครั้ง โดยนัดทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ 1 และ 3 ทุกเดือน หลังจากกิจกรรมที่ผ่านมาเราเวทีอบรมนักจัดรายการ และเริ่มมีการปฏิบัติ และวันนี้ก็วันหนึ่งที่บรรดานักจัดรายการ ได้มาพูดคุยพบปะ และไม่มีการนำเสนอประเด็นว่าเราจะทำตัวเองอย่างไร เพื่อให้เป็นนักจัดรายการวิทยุที่ดี โดยทุกคนเขียนตามทักษะของตนเองในกระดาษที่แจกให้ทุกคน โดยพอสรุปคุณสมบัตินักจัดรายการที่ดีได้ ดังนี้

- คนดี
- มีความรู้ดี
- ใจอาสาดี

- มีความสามารถดี
- มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี
- แบบอย่างที่ดี
- อธิบายได้ดี
- รู้เรื่องเพลงดี
- รู้เรื่องศาสนาดี

นอกจากนั้นเราเป็นนักจัดรายการนี้ต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ตัวเราได้รับการพัฒนา เป็นนักจัดรายการมืออาชีพได้อย่างไร โดยมีการเสนอแลกเปลี่ยนทัศนะของแต่ละคนดังนี้

- ต้องพัฒนาลักษณะของตนเอง บุคลิกภาพ
- การแต่งกายต้องพัฒนา สะอาด เรียบร้อย
- รูปร่างหน้าตาต้องดูดี
- มารยาทต้องดี
- การพูด การฟัง ต้องมีสัมมาคารวะและได้รับการพัฒนา

จากนั้นนายบุญอัมมัต บิลหะยีอาบูบาภา ในฐานะหัวหน้าโครงการ ได้นำเสนอ หัวใจของนักจัด

รายการดีมี 4 ห้อง

ห้องที่ 1 พุดจากใจ

- แน่ใจ มั่นใจตัวผู้ฟัง
- มั่นใจในตัวเอง
- จริงใจไม่แสดแสร้ง

ห้องที่ 2 ที่ขึ้นใจ

- ข้อมูลถูกต้อง
- เข้าใจเรื่องที่น่าเสนอกระจ่างแจ้ง

ห้องที่ 3 ด้วยความตั้งใจ

- กระตือรือร้น
- กระฉับกระเฉง

ห้องที่ 4 จนสุดใจ

- สวมจิตวิญญาณลงในคำพูด มีชีวิตชีวา
- รู้สึกเหมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ

หลักการพัฒนาการพูด

นักจัดรายการที่ดีมีคุณภาพ

1. อ่าน จด จำ ข้อมูลสำคัญๆ
2. จัดลำดับความคิด ร้อยเรียงเป็นขั้นตอน

3. พูดยกหัวใจที่แท้จริงด้วยความตั้งใจ
4. วิเคราะห์สถานการณ์ผู้ฟัง
5. ก่อนจัดเตรียมตัว เตรียมร่างกายให้พร้อม
6. เตรียมเพลงให้เหมาะสม สอดคล้องสัมพันธ์กับเรื่องที่พูด
7. พูดให้ได้เหมือนกับการเขียน
8. กำหนดหรือลำดับเรื่องไว้ในใจและจำขึ้นใจ
9. วิเคราะห์ความหมายเนื้อหาสาระของเพลง พูดให้เข้าใจได้
10. พึงระลึกเสมอว่า การพูด จัดรายการวิทยุนี้เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

ข้อพึงหลีกเลี่ยงในการจัดรายการวิทยุ

1. อย่าอ้อมค้อม : พูดเรื่อยๆ ขาดจุดเด่นที่น่าสนใจ
2. อย่าถ่อมตัว : ไม่ใช่มีอาชีพ ไม่มีประสิทธิภาพ
3. อย่าออกตัว : วันนี้เตรียมตัวไม่พร้อม อาจจะจัดไม่ดี
4. อย่าขอร้อง : การจัดวันนี้อาจผิดพลาด

เทคนิคการจัดรายการเพลง

1. เตรียมบทเปิด บทปิด บทเชื่อมโยง บทเพลง ประเด็นนำเสนอ
2. เตรียมข้อมูลในการดำเนินรายการ
3. กำหนดเชื่อมโยงอารมณ์เพลงแต่ละช่วง (เร็ว ช้า หวาน เศร้า)
4. กำหนดทิศทางการเปิดเพลง
5. ทำความเข้าใจองค์ประกอบของรายการ

การดำเนินรายการ

1. เปิดเพลง

- พูดเรื่องเพลง
- พูดทับเพลง
- พูดแทรกช่วง
- พูดทับ Intro ก่อนจบเพลง

2. เข้ามารายการ

- เปิดเพลงทักทายเมื่อเพลงจบ
- ทักทาย – เพลง
- เปิดเพลง ทักทายทับเพลง

3. เลือกเพลง

- แนะนำเพลงใหม่ เพลงดี
- เพลงแรกต้องดึงดูดความสนใจ

- ไม่เปิดเพลงนักร้องคนเดียวกันติดต่อกัน 4-5 เพลง
- เร็วไปหาช้า
- ช้าไปหาเร็ว
- ช้าๆ ติดกัน

จากนั้นรวมกันสรุป และมีการนัดพบปะ โดยยังมีกำหนดวันที่แน่นอน แต่มีการนัดเจอกันทุกวันศุกร์แรก และศุกร์ที่สองของทุกเดือน

ครั้งที่ 2

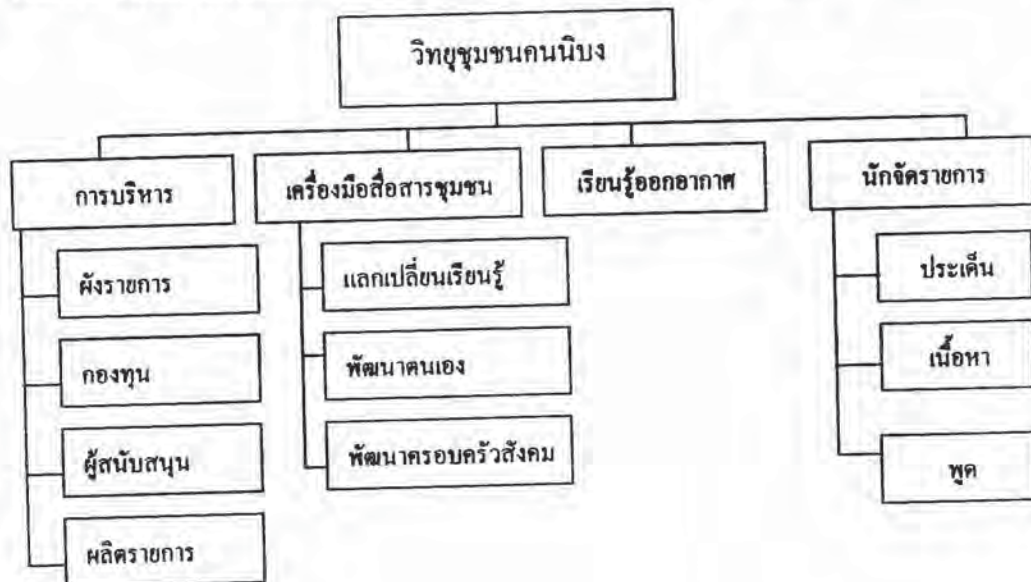
เดือนมกราคม 2553

หัวข้อเรื่อง “การเป็นนักจัดรายการประเด็นต่างๆ”

วันนี้หัวหน้าโครงการวิจัย นายมูฮัมมัด บิลหะยีอาบูบาภา ได้พูดคุย สร้างความเข้าใจ เรื่อง วิทยุชุมชนเป็นการบริหารสาธารณะ มีการเชื่อมโยงสมาชิกของชุมชนผ่านทางการแลกเปลี่ยนความรู้ และทัศนคติ การสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และได้มีการพูดคุยรายการที่จัด รายการ วิทยุอย่างไร ให้ถูกใจผู้ฟัง รักจัดรายการต้องเป็นคนอย่างไร ลักษณะอย่างไร

ความรู้ความสามารถของนักจัดรายการวิทยุ เช่นการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การพูดการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง สามารถถ่ายทอดอารมณ์ สื่อความคิด ความกว้างขวางสามารถเข้าใจ ใช้อุปกรณ์ได้ มีความรู้ด้านบทเพลง คณิตศาสตร์ ศิลปะ

จากนั้นได้พูดถึงคุณสมบัติพึงมีของนักจัดรายการวิทยุ การสร้างตัวเองให้เป็นนักจัดรายการ วิทยุที่ดี การพัฒนาตนเองเป็นนักจัดรายการมืออาชีพ พร้อมแจกแจงเอกสารประกอบ คู่มือสารประกอบ การจัดรายการ ประเด็นที่จะจัด จากนั้นได้มีการแลกเปลี่ยนโครงสร้าง

การจัดรายการ

ชื่อรายการ.....เวลา.....จำนวน.....ชั่วโมง

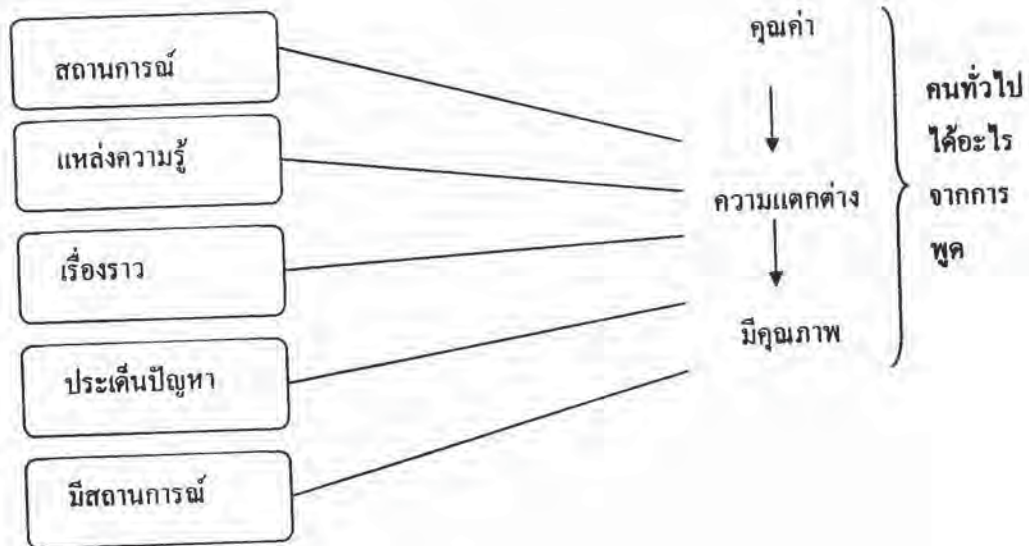
ประเด็น.....

ทำไมเลือกประเด็นนี้.....

กลุ่มเป้าหมาย.....

ผู้ดำเนินรายการ.....ผู้ร่วมรายการ.....

การนำเสนอ

จากผังดังกล่าว ได้มีการเสนอแลกเปลี่ยนจากเอกสารที่แจกในเรื่องชื่อของรายการ วันเวลาที่
ที่จะจัด กลุ่มเป้าหมายที่เราได้นำเสนอ และผู้เข้าร่วมด้วยหรือไม่ ก็คน และมีการแลกเปลี่ยนรายการที่
นำเสนอว่าเป็นเรื่องราวอะไร สถานการณ์ และต้องเห็นคุณค่าที่เรานำเสนอ ซึ่งต้องคิดว่าผู้ฟังได้
ประโยชน์สาระหรือไม่

ครั้งที่ 3

เดือนกุมภาพันธ์ 2553

หัวข้อเรื่อง “หลักในการจัดรายการ”

ณ ห้องประชุมศูนย์เรียนรู้วิทยุชุมชนคนนิบง

วันนี้เรามีการนัดพบปะที่ได้เข้าร่วมจัดรายการ มีนักจัดรายการและทีมวิจัย

นายมุฮัมมัด บิลหะซียาบุบกา ได้กล่าวเปิดพิธีประชุม ด้วยการอ่านคุอาจากอัลกรุอัน จากนั้น ได้กล่าวถึง การเป็นดีเจที่ตนเองทำอยู่ และวันนี้ได้จัดรายการแนะนำชีวิตและครอบครัว หรือ Bimbingan Ilmu ทุกวัน บางทีจัดสดและใช้อัดเป็น mp.3

นายมุฮัมมัด ได้ถามคุณอคุลย์ ยูโซะ ถึงเรื่องราวในการจัดรายการ นายอคุลย์กล่าวว่า ตัวเองจัดรายการเกี่ยวกับศาสนา และต้องการเปลี่ยนจัดเป็นรายการข่าวโลกมุสลิมและสลับกับเพลง

จากนั้นนายมุฮัมมัด ได้พูดถึงหลักการจัดรายการวิทยุ และกล่าวอีกว่า นักจัดรายการวิทยุ ควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง และต้องมีการวางแผน

มีการสรุป ว่าการเป็นนักจัดรายการต้องเป็นคนที่ศึกษาค้นคว้าหาสิ่งดีๆมาแนะนำเสนอใหม่ๆเพื่อไม่ให้ผู้ได้เห็นคุณค่าของผู้จัดรายการว่าทันสมัย ทันเหตุการณ์ และสามารถเขียนสคริปหรือนำเสนอได้รวดเร็ว

ในกรณีที่เรารวบรวมข้อมูลเป็นภาษาบาลีก็สามารถเขียนตามที่เราแนะนำเสนอ ส่วนการเขียนสคริปนั้นก็ให้แต่ละคนเขียนเป็นบทความมาก่อน แล้วต้องแปลเป็นภาษาพูด

จากนั้นนายอับดุลละตีฟ ได้เสนอให้มีการจัดรายการที่เกี่ยวกับครอบครัว เน้นเกี่ยวกับชีวิตคู่ของวัยรุ่นในทัศนะศาสนาอิสลาม ขยายความด้วยเช่นการมีชีวิตการแต่งงานในวัยเรียน หรือในวัยที่อายุน้อย

สรุปมีอาสาสมัครนักจัดรายการร่วมดังนี้

1. นางสาวขวัญเรือน ใบเงิน	ตัวแทนจากกลุ่มเยาวชนคนวิทยุ
2. นายอดุลย์ ยูโซะ	ตัวแทนจากกลุ่มเยาวชนคนวิทยุ
3. นางสาวมริแย อุเชิงคานุง	ตัวแทนจากโรงเรียนตาดีกา
4. นางสาวมริแย อาบูวะ	ตัวแทนจากโรงเรียนตาดีกา
5. นางสาวรอฮานี กามา	ตัวแทนจากชุมชนบุคิ
6. นางสาวสุรียา กะตูแป	ตัวแทนจากชุมชนมลายูบางกอก
7. นางสาวสุไวย๊ะ เจ๊ะอาแซ	ตัวแทนจากเครือข่ายวิทยุ
8. นางสาวฮามีน๊ะ โต๊ะแว	ตัวแทนจากตำบลสะเตงนอก
9. นางสาวนอซีเยะ ขานขา	ตัวแทนจากตลาดเก่า
10. นายคุลอมัน มาสาระกามา	ตัวแทนจากชมรมตาดีกา
11. นายแวดาโอะ หะยีชะเม๊ะ	ตัวแทนจากชมรมตาครกา

จากนั้นได้ร่วมกันสรุป และมีการนัดหมายครั้งต่อไป

ครั้งที่ 4

เดือนกุมภาพันธ์ 2553

หัวข้อเรื่อง “ทักษะและเทคนิคการจัดรายการ”

ห้องศูนย์เรียนวิทยุชุมชนคนนิบง

วันนี้เป็นอีกวันหนึ่งที่ได้นัดพบบรรดานักจัดรายการ

นางสาวซูวานี คาเตะ ฝ่ายเทคนิค ได้พูดถึงนักจัดรายการ ซึ่งบางคนไม่ได้เตรียมตัวมา และบางครั้งมาช้า เพราะรายการต่างๆของวิทยุจะมาช้าไม่ได้ ต้องตรงต่อเวลา ต้องการให้นักจัดรายการมาก่อนการจัดรายการประมาณ 15 นาที และบทนาเสนอเมื่อนำเสนอออกอากาศแล้ว ยากให้เก็บไว้ที่สถานี

นายอับดุลละตีฟ ณ คุนเซว ได้กล่าวว่า มีผู้ฟังฝากบอกว่า พุดภาษามลายูไม่ชัดและการพูดนั้นต้องมีสำเนียงภาษามลายูที่ดีไม่ใช่นำหนังสือมาอ่าน

นายมุฮัมมัด บิลหะอียาบูบกา หัวหน้าโครงการวิจัยได้กล่าวว่า การเป็นนักจัดรายการต้องมีใจรัก จำเป็นที่ต้องฝึกฝนตลอดเวลา การมาฝึกนี้เราให้เวลากับท่าน ใครที่มาฝึกตามระยะเวลาที่กำหนด จะมีประกาศนียบัตรให้

นายมันโซร์ สาและ เป็นผู้จัดรายการกำปงก๊อต และเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้มีการจัดรายการทุกวัน อัคเสียงพูดในเรื่องเกี่ยวกับข่าวสารที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และนำเสนอความ กฎหมาย และสิทธิ ในภาคพลเมืองเสนอแนะให้นักจัดรายการออกมามีการจัดรายการนอกสถานที่

นายมุฮัมมัด บิลหะยิอาบูบาภา กล่าวว่า เป็นวิทยุชุมชน ไม่มิงบ ในการจ้าง และปัญหาสำคัญของเรา เรายังทำไม่ได้ เพราะขาดบุคลากร เทคโนโลยี และเจ้าหน้าที่ ผู้ที่มีความชำนาญสามารถทำงานด้านนี้ได้

ก่อนจะเสนอออกอากาศนั้นขอให้ผู้ที่มาจัดรายการมาทดลอง(Test) เสียงต่อหน้าเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อจะได้แก้ไขเสียงหนัก เบา และทำนองเสียง จากนั้นมีการจับคู่ และลองนำบทนำเสนออ่านให้ฟัง

มีการนำเสนอให้มีการฝึกพูด โดยให้ผู้มีประสบการณ์มาเสนอแนะ ทำทาง สำเนียงการพูด โดยเฉพาะการฝึกพูดภาษาบาลีสำนวนที่ชาวบ้านสามารถฟังง่ายและเข้าใจ ฟังแล้วสนุก และจากนั้นได้พูดคุยในเรื่อง การจัดรายการว่าไม่ใช่ว่าบรรยายเรื่องศาสนา เพราะรายการที่เรานำเสนอส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นรายการบรรยายศาสนา

จากนั้นให้ทุกคน ได้ศึกษาแนวการพูดของนักจัดรายการที่ตนประทับใจ และเป็นแบบอย่าง

ครั้งที่ 5

เดือนมีนาคม 2553

หัวข้อเรื่อง “ทักษะและเทคนิคการจัดรายการ”

ห้องศูนย์เรียนวิทยุชุมชนคนนิบง

วันนี้เป็นวันที่สำคัญอีกวัน หลังจากทีกลุ่มดิเงเราได้นำเสนอรายการได้จัดรายการต่างๆ

นายอับดุลรอห์มาน ผู้แทนกลุ่มศาตึกา กล่าวว่า คลื่นความถี่ไม่สามารถฟังได้ ฟังไม่ชัด ในตำบลนุติ อ.เมือง จ.ยะลา ซึ่งห่างจากตัวเมืองยะลาเพียง 10 กิโลเมตร

มาริเย บอกว่า เสียงละแวกบ้านตนเองฟังได้แต่เสียงค่อย

นายมุฮัมมัด กล่าวว่า “มีชาวบ้านร้องเรียนมาให้ดีใจ ก่อนที่จะออกรายการนั้นให้อ่านสคริปที่ จะนำเสนอก่อน เพราะดิเงเรามาก่อนมากกว่าการนำเสนอด้วยการพูด เพราะฉะนั้นข้อมูลในสิ่งที่เรานำเสนอจะแน่น มิฉะนั้นคนฟัง จะคิดว่าดิเงเราไม่มีความรู้”

ลองนำไปฟังดูแนวทางการพูดหรือไปศึกษาคู่มือ การนำเสนอของคนอื่นบ้าง เราจึงจะเป็นดีเจที่ดีได้ นายมุฮัมมัด กล่าวพร้อมแจกแผ่นซีดีที่บันทึกรายการ B.B.Ilimu เป็นภาษาบาลี 3 ตอน

จากนั้น ได้พูดเกี่ยวกับข่าว และสื่อสังคมภาพ

ข่าวสาร อีเมลล์

- การบริการ จัดการงาน

E-book

- หนังสือธุรกิจเป็นหลัก

จากนั้นนางนุรีย์อันมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องเครือข่ายสื่อเพื่อสันติ
ควรจะมีแนวทางมีใช้นำสื่อต่างๆมาขับเคลื่อนให้คนในชุมชนฟัง โดยเฉพาะสื่อกระแสหลักนำ
สันติ บริโภคมานำเสนอขับเคลื่อนให้ผู้ฟัง

รากของชายแดนใต้คืออะไร

ความขัดแย้งคืออะไร

ความสงบความสุข

ณ วันนี้ควรจัดการศึกษาให้เจริญ การศึกษาที่ต้องมองอนาคตมองให้กว้างสำหรับชาว
มลายูมุสลิมในสามจังหวัดมีโอกาสหากมีการพัฒนาถูกต้องสนองความต้องการ แต่ละคนสร้าง
ความขัดแย้งในความอคติ รัฐมองความอคติเป็นความขัดแย้ง

คิดเรื่องสันติ ความสงบมาไม่รู้กี่ปีแล้ว งบประมาณที่พูดเรื่องนี้ไม่รู้หมดไปเท่าไร
การศึกษาขังแค่นี้ไม่ได้ ศาสนาเดียวกันเหมือนคนเสื้อแดงเสื้อเหลือง

คนจะมองยังสันติ คิดเดิมๆ คิดแต่ความมั่นคงของชาติ คน มนุษย์ก็คือชาติหากไม่มีคนก็ไม่มี
ชาติ มองแต่ความมั่นคงของชาติ ไม่มองความมั่นคงของมนุษย์ ไม่คิดนอกกรอบ พูดแต่ภาษาไทย คน
สามจังหวัดพูดไทยไม่ได้ไม่ใช่ปัญหา ไม่ได้มองปัญหาสามจังหวัดแก้ปัญหาเรื่องละคร สื่อที่นำเสนอ
นำเสนอ เรามองลูกสาวมุสลิมตามทหาร การเอาเป็นเมียมากกว่า

ทักษิณ บอกว่า โจรทำร้าย ไม่มีการศึกษา โจรมีการศึกษาเผากรุงเทพไปเท่าไร สามจังหวัด
ไม่ได้โหดร้ายไม่ได้เผาบ้านเมืองขนาดนั้น

เราจะต้องพูดการศึกษาพัฒนาคน ไม่ต้องพูดถึงปัญหาสามจังหวัดได้แล้ว คนที่พูดสันติภาพ
คนพูด เข้าใจสันติภาพแค่ไหน ทำไมจะต้องเอาคนอื่นที่มาจากนอกพื้นที่ ที่มาทำสันติภาพ ทั้งๆคนใน
พื้นที่ไม่เอาความคิด ที่คนในพื้นที่นำเสนอ อ.นุรีย์อัน กล่าว

เครือข่ายสื่อจังหวัดยะลา นายหะซัน ภาสวัน ได้กล่าวว่า "สันติภาพเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ
แต่สันติภาพของคนกลุ่มไหนมาก สันติภาพในฐานะผู้ถูกกดขี่ กับคำว่าสันติภาพผู้กดขี่ มีความเข้าใจ
ไม่เหมือนกัน ที่ไม่มีสันติภาพ ไม่มีความยุติธรรม เกิดความไม่ยุติธรรม คนมุสลิมถูกกดขี่มานานแล้ว
แล้วมาพูดให้ชาวมุสลิมสันติภาพ

อันที่จริงเรื่องนี้พูดมานานแล้ว ต้องแก้ด้านการศึกษาของวัฒนธรรมทุกคนจะต้องเรียนรู้
มุสลิมอย่างนี้ จะต้องรู้ความเป็นมาด้วย คนไทยพุทธในสามจังหวัดเป็นคนจำนวนน้อย มุสลิม
ยอมรับในความเป็นพุทธ แต่ชาวพุทธรับความเป็นมุสลิมได้หรือไม่ "เด็กมุสลิมคนมุสลิมไม่มีการฆ่า
ตัวตายทุกอย่างพระเจ้าเป็นผู้กำหนด"

"ถ้าเป็นรัฐ รัฐคิดอย่างไร เป็นเพื่อนบ้านคิดอย่างไร ตัวเราคิดอย่างไร รัฐคิดว่าชาวมุสลิม
ต้องการแยกดินแดนกลัวอัตลักษณ์ความเป็นไทยไม่มี"
จากนั้นได้ร่วมกันสรุปได้ดังนี้